

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 270 (8293) CÜMƏ AXŞAMI, 5 dekabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

İslahatlar əhəlinin sosial rifahının yüksəlməsini sürətləndirir

Son illər ölkədə genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirilir. Həmin islahatlar həm iqtisadi, həm də sosial sahəni əhatə edir. Əhəlinin sosial müdafiəsi aparılan islahatlarda xüsusi yer tutur. Prezident İlham Əliyev öz çıxışlarında dəfələrlə qeyd edib ki, islahatların əsas məqsədi Azərbaycan vətəndaşının rifah halının yaxşılaşdırılmasıdır.

Bu məqsədlə dövlət başçısı tərəfindən qəbul edilən qərarlara əsasən, əhəlinin sosial müdafiəsi gücləndirilib, sosial ödənişlər, o cümlədən əməkhaqqı, pensiya və müavinətlər əhəmiyyətli dərəcədə artır. Şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə öten il nəzərdə tutulduğundan üç dəfə çox, yeni 626 mənzil təqdim edilib, cari ildə bundan da 50 faiz çox olmaqla 934 mənzil və fərdi ev verilməsi planlaşdırılıb. Bununla yanaşı, imtiyazlı vətəndaşların mənzil və avtomobillə təminatı da daxil ol-

maqla bir sıra mühüm sosial proqramların icrası genişləndirilir. Prezident İlham Əliyevin 2 dekabr 2019-cu il tarixli "Əhəlinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılmasına dair əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamı da sosial müdafiə cəhətdən həssas kateqoriyaya olan qayğının bir nümunəsidir. Həmin sərəncamda deyilir: "Əhəlinin sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyac duyan təbəqələrinin rifahının yüksəldilməsi, onların cəmiyyətə fəal inteqrasiyası istiqamətində son illərdə mühüm addımlar atılıb, bu qəbildən olan insanların çoxsaylı sosial proqramlara, o cümlədən sağlamlıq, reabilitasiya, ödənişsiz istirahət, texniki bərpa və nəqliyyat vasitələri ilə təminat proqramlarına cəlb olunması uğurla həyata keçirilmişdir. Xüsusən bu dövrdə bərpa-müalicə şəbəkəsinin bölgələr üzrə genişləndirilməsi təmin olunmuş, sağlamlıq imkanları məhduf uşaqların tibbi-sosial reabilitasiya işinin gücləndirilməsi məqsədilə uşaqlar bərpa mərkəzləri yaradılmışdır". Həmin sərəncamla bu istiqamətdə görü-

lan işlərin davam etdirilməsi, müxtəlif sosial xidmətlərin göstərilməsinin yaxşılaşdırılması məqsədilə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə 20 019 100 (iyirmi milyon on doqquz min yüz) manat vəsait ayrılmışdır. Həmin vəsait sözsüz ki, daha çox müasir tipli sosial-bərpa mərkəzlərinin tikilməsinə xidmət göstərəcəkdir. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev bu vaxtdək dövlət başçısının diqqət və qayğısı sayəsində görülən işləri qeyd edərək deyib: "Digər tərəfdən, əmək, məşğulluq, sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə əhəliyə xidmətlərin keyfiyyətinin müasir əsaslar üzərində yüksəldilməsi təmin olunur. Xüsusilə Birinci vitseprezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü olan DOST layihəsi bu vacib məqsədə nail olunmasına imkan verib. Bakıda və növbəti ildən etibarən regionlarda DOST mərkəzləri şəbəkəsi genişləndiriləcəkdir.

Ardı 7-ci səh.

Müstəqilliyə gedən yol Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Təhsillə gəncliyin üzvi surətdə vəhdət təşkil etməsi təbii. Müstəqil Azərbaycanın inkişafında, onun lider dövlətə çevrilməsində elm və təhsilin payı xüsusi çəkiyə malikdir.

Məhz buna görə də hələ keçmiş sovetlər birliyi dövründə Ümummilli Lider Heydər Əliyev bu sahənin inkişafına daha çox diqqət yetirmiş, gənclərin savadlı, bilikli, hərtərəfli inkişafı üçün müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qərarı ilə təsis edilmiş Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubiley tədbirində Prezident İlham Əliyev zəngin faktlara söykənən çıxışında bu məsələyə xüsusi diqqət yetirdi. Ölkə rəhbəri qeyd etdi ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımız qarşısında böyük xidmətlər göstərib.

Ardı 7-ci səh.

"Cənub qaz dəhlizi" iştirakçı ölkələrin hər birinə dividendlər gətirəcək

"Cənub qaz dəhlizi"ni haqlı olaraq Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirən layihə kimi dəyərləndirirlər. Çünki bu layihə Avropanın enerji təchizatının şaxələndirilməsində ciddi amilə çevriləcək, iştirakçı ölkələrin hər birinə dividendlər gətirəcək.

"Cənub qaz dəhlizi" qarşısından gələn 100 il ərzində Azərbaycan xalqına xidmət edəcək və iqtisadiyyatın inkişafına mühüm töhfələr verəcək. Ölkə qarşısında yeni imkanlar açılacaq. Hasilatın getdikcə artması Azərbaycanın regional qaz təchizatçısı kimi rolunu daha da gücləndirəcək. Nəticədə neft-qaz sektorundan daxil olan gəlirlər artacaq. Layihə çərçivəsində artıq ən qabaqcıl texnologiyalardan istifadə edilməklə dəniz qurğuları, yerüstü obyektlər tikilib, ixrac infrastrukturunu yaradılıb.

Ardı 7-ci səh.

İslahatların yeni mərhələsi başlayır

Prezidentin sorğusuna cavab olaraq Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu Milli Məclisin buraxılmasının Əsas Qanuna uyğun olması barədə qərar qəbul etdi

Parlamentə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi barədə müraciət əsasında Milli Məclisin buraxılmasının Əsas Qanuna uyğunluğu barədə Prezidentin sorğusuna Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu dünən müsbət cavab verdi.

Bununla bağlı qəbul olunan qərarda deyilir ki, "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli qərarı Azərbaycan Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin 1-ci hissəsinə uyğun hesab edilsin. Bununla da Azərbaycanda islahatların siyasi yönünün növbəti mərhələsinə başlanılmasının hüquqi baxımdan mümkünü təsbit olundu. Beləliklə, islahatlar qanunvericilik hakimiyyətinə çatdı.

Hədəf Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkəyə çevirməkdir

Cəmiyyət həyatının istənilən sahəsində inkişafın, fəaliyyət dinamikliyinin və əhəngdarlığın təmin edilməsi yeni yanaşmaların tətbiqini, daha dəqiq ifadə etsək, zamanın nəbzini tutan islahatların həyata keçirilməsini tələb edir. Respublikamızın son illərdə nail olduğu inkişaf göstəriciləri də islahatların ləb-üldüyünün və uğurlu nəticəsinin ən gözəl nümunələri kimi beynəlxalq səviyyədə təqdir edilir. Siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni-humanitar nailiyyətlərimizin hər biri məhz ardıcıl və sistemli islahatların nəticəsində mümkün olub.

Bu ildən isə Azərbaycan öz inkişafının tamamilə yeni mərhələsinə qədəm qoyub. Həm iqtisadiyyatda, həm sosial sferada tamamilə yeni, köklü islahatların təməli qoyulub. Yeniliklərin anonsunu isə cənab İlham Əliyev ötən il Milli Məclisdə andiçmə mərasimində vermişdi.

Ardı 7-ci səh.

"Bakutel-2019" sərgisində 23 ölkədən 238 şirkət iştirak edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva dekabrın 4-də Bakı Ekspo Mərkəzində XXV Azərbaycan Beynəlxalq Telekomunikasiya, İnnovasiya və Yüksək Texnologiyalar Sərgisi - "Bakutel-2019" ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə və "Caspian Event Organisers" şirkətinin region üzrə direktoru Edvard Stroun dövlət başçısına və birinci xanımına 25 illik yubileyini qeyd edən builki sərgi haqqında məlumat verdilər.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin mətbuat xidmətinin məlumatı

Dekabrın 4-də Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun iclası keçirilib.

Konstitusiya Məhkəməsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsinə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" qərarı əsasında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılmasının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğun olub-olmamasına dair sorğusuna baxılıb.

Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayev iclası açaraq Plenumun tərkibini elan edib və müzakirəyə çıxarılan məsələ barədə məlumat verib.

Iclasda sorğuverən tərəfin nümayəndəsi qismində Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və Hüquq Siyasəti Şöbəsinin müdiri Gündüz Kerimov, cavabverən tərəfin nü-

mayəndələri kimi Milli Məclisin Hüquq Siyasəti və Dövlət Quruculuğu Komitəsinin sədri Əli Hüseynli, Milli Məclis Aparatının rəhbəri Səfa Mirzayev, Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin Konstitusiya hüququ kafedrasının dosenti, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Nəsim Şükürov iştirak ediblər.

Çıxışlardan sonra Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun üzvləri gündəlikdəki məsələ ilə əlaqədar qərar qəbul etmək üçün müşavirə otağına keçiblər.

Müşavirədən sonra Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayev Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumunun qərarını elan edib.

Qərarın nəticəvi hissəsinə görə, "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab olunub.

"Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin

edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli qərarı əsasında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Azərbaycan Respublikasının Prezidentindən buraxılması Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinə uyğun hesab edilib.

Qərarda həmçinin qeyd edilib ki, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin yeni çağırışı fəaliyyətə başlayanadək müstəsna olaraq Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 111-ci və 112-ci maddələrində, 95-ci maddəsinin I hissəsinin 16-cı və 17-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətlərin, habelə beynəlxalq təşkilatlarda təmsilçilik funksiyalarının həyata keçirilməsi üçün V çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin müvafiq səlahiyyətlərinin saxlanılması zəruridir.

Qəbul edilmiş qərar elan edildiyi andan qüvvəyə minir, qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv oluna, dəyişdirilə, yaxud rəsmi təfsir edilə bilməz.

Bununla da Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun iclası bağlı elan edilib.

“Bakutel-2019” sərgisində 23 ölkədən 238 şirkət iştirak edir

Əvvəlki 1-ci sah.

Bildirildi ki, yubiley sərgisində 23 ölkədən 238 şirkət iştirak edir. Türkiyə, Rusiya, ABŞ, Belarus, BƏƏ, Fransa, İran, İsrail, İtaliya, Sloveniya, Xorvatiya və digər ölkələrin ticarət palataları və səfirliklərinin dəstəyi ilə aparıcı IT şirkətlərindən ibarət milli qruplar sərgidə təmsil olunur. Sərgiyə 11 ölkə milli pavilyonla qatılıb. Sərginin debütantlarının sayı ümumi iştirakçıların 30 faizini təşkil edir. Stendlərdə həm iş, həm də gündəlik həyat üçün “ağıllı” həllər təklif olunur. Hər il olduğu kimi, bu il də tədbirdə bir-birindən maraqlı layihələr təqdim edən stendlər qurulub. Sərgi Xəzər bölgəsində innovasiya və yüksək texnologiyalar sahəsində ən böyük hadisə olmaqla yanaşı, işgüzar əlaqələrin qurulması üçün də nadir məkandır.

Dövlət başçısı və birinci xanım İnnovasiyalar Agentliyinin stendi ilə tanış oldular. Burada agentliyin fəaliyyəti haqqında məlumat verildi. Qeyd olundu ki, agentlik regional investorları cəlb etmək üçün beynəlxalq ekspertlərin iştirakı ilə Fondlar Fondunun yaradılması üzərində iş aparır. Bu sahədə beynəlxalq təcrübə öyrənilir. Agentliyin indiyədək bir çox startapları həyata keçirilib. Bu startaplar sosial, sənə intellekt, istehlakçılar, tibb və digər sahələri əhatə edir.

Dövlət başçısının Azərbaycan startapçılar üçün yaradılan şərait barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, İnnovasiyalar Agentliyi bütün regional startaplara Azərbaycanda öz şirkət nümayəndəliklərini qeydiyyatdan keçirməyə, yerli mütəxəssislərdən ibarət komanda formalaşdırmağa, məhsullarını adaptasiya etməyə və kommersiyalaşdırmağa kömək göstərir.

Bu stenddə Azərbaycan Prezidentinə və birinci xanımına startap layihələri barədə məlumat verildi.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva “AzInTelecom”-un stendində də təqdim olunan yeniliklərlə tanış oldular. Burada “Hökumət buludu” layihəsi, yeni məhsullar və layihələr təqdim edilir. Bundan başqa, eyni zamanda, program təminatı xidmətləri çərçivəsində yeniliklər nümayiş olunur. Stenddə, həmçinin Yevlaxda ehtiyat Data Mərkəzi, bulud texnologiyaları üzrə ən son xidmətlərin “Azcloud MeetUp” adlı emalatxanası barədə də məlumat almaq olar.

“Aztelekom” MMC-nin stendində məlumatın yüksək sürətlə ötürülməsini təmin edən müasir və səmərəli ayrılmış xətt xidməti, GPON və LTE texnologiyaları üzərindən göstərilən genişzolaqlı xidmətlər, IPTV və internetdə olan məzmunun filtriya xidməti təqdim olunur.

“Baktelecom” stendində sərgi ziyarətçilərinə Bakı şəhərini əhatə edən “Evdək optika” layihəsi və paytaxt ətrafı ərazilərdə tətbiq edilən “Simsiz rabitə” şə-

bəkəsinin növbəti mərhələsi, həmçinin IPTV texnologiyası ilə rəqəmsal televiziya xidmətləri, mobil və stasionar telefonların ümumi şəbəkəyə birləşdirməyə imkan yaradan “Virtual ATS” xidməti təqdim olunur.

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin əsas informasiya texnologiyaları infrastrukturunu olan Məlumat Hesablama Mərkəzi ölkədə elektron imza üçün Milli Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinin fəaliyyətini qanunvericiliyə əsasən təmin edən müəssisədir. Qırx beş ildən çoxdur ki, fəaliyyət göstərən Məlumat Hesablama Mərkəzi Azərbaycanda kompüter texnologiyası ilə hesablamalar və həllilər aparan ilk qurumdur. Müəssisənin xidmətlərinə “özel şəbəkələrin qurulması”, “program təminatı”, “məlumatın saxlanması və emalı sistemi”, “sistem inteqrasiya həlləri”, “vəb-saytların yaradılması” və digər mühüm xidmətlər daxildir. Mərkəz fəaliyyət sahələrini genişləndirərək informasiya texnologiyalarının bir çox istiqamətlərini əhatə edir.

“Azərpoçt” MMC-nin stendində yeni “Postman” xidməti təqdim olundu. “Android” sistemi ilə çalışan mobil tətbiq poçt qurulumlarının işini asanlaşdırmaq və onların fəaliyyətinə nəzarət etmək məqsədi daşıyır. Buradakı digər yenilik isə “Post-pay” - elektron pul kisəsidir.

“Azərmarka” MMC-nin stendində markalı kitablar, bu il ərzində tədaviyə buraxılan poçt markaları, suvenirlər təqdim edilir.

Dövlət başçısı və birinci xanım poçt markalarını möhürlədilər.

◆ ◆ ◆

Prezident İlham Əliyev sərgidə Rusiyanın “Rossiya 24” televiziya kanalına müsahibə verdi.

◆ ◆ ◆

Sərgidə İnnovasiyalar Agentliyi və “Zəfər” Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin yardımı ilə şəhid ailələrinin övladları üçün təmənnəsiz təşkil edilən STEM üzrə kursların iştirakçıları əldə etdikləri nailiyyətləri sərgi ziyarətçiləri ilə bölüşürlər. Kurs iştirakçıları hazırladıkları modelləri Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya nümayiş etdirdilər.

Belarus da “Bakutel-2019” sərgisinin iştirakçıları arasındadır. Bu ölkədən “Bakutel”də 6 şirkət iştirak edir. Onlar İKT-nin ən son yeniliklərini Bakı sərgisində nümayiş etdirirlər. Prezident İlham Əliyev burada Belarus və Azərbaycanın birgə buraxılışı olan markanı möhürlədi.

“Startup Avenue” stendində İnnovasiyalar Agentliyində fəaliyyət göstərən 26 startap layihəsi nümayiş olunur. İnnovasiyalar Agentliyinin “Hybrid Startups”

programı çərçivəsində Rusiya, İtaliya, Yaponiya, Ukrayna və İrandan olan xarici rezidentlər də sərginin iştirakçıları arasındadır.

Rusiya Federasiyasının Elm və Ali Təhsil Nazirliyinin sərgidəki stendində bu ölkənin 14 universiteti və bir elmi-tədqiqat institutunun, ümumilikdə 35 layihəsi təqdim olunur. Bundan başqa, Rusiyanın 2 şirkəti də öz məhsullarını nümayiş etdirir.

Sərgidə İran İslam Respublikası da geniş təmsil olunur. Burada İrandan 15 şirkət məhsullarını təqdim edir. Şirkətlərin təqdim etdiyi layihələr arasında İKT ilə bağlı ən son yeniliklər nümayiş olunur.

Qardaş Türkiyə digər sərgilərdə olduğu kimi, bu sərgidə də təmsil olunur. Türkiyə şirkətləri peyk, IT, informasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı innovativ məhsulları təqdim edirlər. Türkiyənin Nəqliyyat və İnfrastruktur Nazirliyi ilə yanaşı, 4 şirkətin yenilikləri də ziyarətçilərə nümayiş etdirilir.

Xorvatiya “Bakutel-2019”da ümumilikdə 5 şirkətlə təmsil olunur. Bu şirkətlərdən ikisi ilk dəfədir ki, sərgiyə qatılır. Şirkətlər müxtəlif məhsul və layihələrini, o cümlədən IT, mobil bankçılıq və digər xidmətləri təqdim edirlər.

Amerika Birləşmiş Ştatları sərginin iştirakçıları arasındadır. Bu ölkədən 4 şirkət İKT ilə bağlı müasir xidmətlərini təqdim edir. Bu xidmətlərin arasında IT sahəsində təhlükəsizlik və digər məhsullar var.

İsrail də sərgidə iştirak edir. Bu ölkənin şirkətləri “Bakutel”də innovativ məhsul və xidmətlərini təqdim edirlər.

Fransa stendində də ən son IT və informasiya təhlükəsizliyi məhsulları nümayiş olunur. Burada Fransanın 2 şirkəti ən son yeniliklərini sərgi iştirakçılarına nümayiş etdirir.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

İtaliya stendi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada 3 şirkət müxtəlif IT məhsullarını təqdim edir. İtaliya sərgidə, həmçinin milli pavilyonla təmsil olunur.

“Bakutel-2019” sərgisində Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi öz stendi ilə təmsil olunur. Burada mərkəz idarə etdiyi, o cümlədən texniki cəhətdən ərəşəyə gətirdiyi layihələr, qurumun əməkdaşları tərəfindən dövlət xidmətlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edən İKT sahəsində həllər nümayiş olunur. Stenddə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya “myGov” portalı, “ASAN ödəniş”, “ASAN Viza”, “ASAN Finans” sistemləri və sənə intellekt sahəsində mərkəzin gördüyü işlər barədə ətraflı məlumat verildi.

Kadr islahatları davam etdiriləcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rüstəm Xəlilov Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Vüqar Novruzov Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifələrinə təyin olunması ilə əlaqədar qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi: - Bu gün mən sizi icra başçısı vəzifəsinə təyin edirəm. Rüstəm Xəlilov Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsinə, Vüqar Novruzov Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı vəzifəsinə təyin edirəm. Bu, böyük etimaddır. Siz bu etimadı öz işinizlə doğrultmalısınız.

Ölkəmizdə köklü islahatlar aparılır. Bu islahatlar, demək olar ki, bütün sahələri əhatə edir. İqtisadi sahədə, maliyyə sektorundakı islahatlar, şəffaflıqla bağlı olan tədbirlər artıq öz gözəl nəticələrini verməkdədir. Məna verilən məlumata görə, bu ilin 11 ayında tekca vergi və gömrük orqanları büdcəyə plandan əlavə 934 milyon manat vəsait daxil etmişlər. Bunun da başlıca səbəbi kadr islahatlarıdır. Çünki həm vergi, həm gömrük orqanlarında köklü kadr dəyişiklikləri həyata keçirildi, yeni rəhbərlər təyin edildi. Beləliklə, nəticədə də göz qabağındadır.

Ona görə struktur islahatları ilə bərabər, kadr islahatları da aparılır. Struktur islahatlarına gəldikdə, cəmiyyət bu islahatları yüksək qiymətləndirir. Prezident Administrasiyasının, Nazirlər Kabinetinin yeni strukturları təsdiq edildi, Milli Məclis yenidən formalaşacaq. Bütün bunların bir məqsədi var: ölkəmizin uğurlu inkişafını təmin etmək, ölkədə mövcud olan gözəl ab-havanı qoruyub saxlamaq, gənc peşəkar kadrlara imkan vermək ki, onlar özlərini göstərsinlər. Ümumi idarəetmə işlərində vəziyyət müasir standartlara cavab verməlidir.

Ölkəmizin uğurlu inkişafı danılmaz həqiqətdir. Bütün mötəbər beynəlxalq qurumlar bunu qeyd edir. Ölkəmizin çox gözəl beynəlxalq imici vardır. Təkcə oktyabr-noyabr aylarında ölkəmizdə baş vermiş hadisələr, keçirilmiş mötəbər tədbirlər onu göstərir ki, Azərbaycan Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrliyi üzünə götürmüşdür. Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşü yüksək səviyyədə keçirildi və 120 ölkənin dəstəyi ilə biz bu təşkilata sədr seçilmişik və üç il ərzində sədrlik edəcəyik. Dünya dini liderlərinin Zirvə Görüşü Azərbaycanı keçirilib və 70 ölkədən gəlmiş nümayəndələrin hər biri qeyd edirdi ki, Azərbaycan bu sahədə dünyada aparıcı rol oynayır.

Bizim apardığımız kadr və struktur islahatları, eyni zamanda, ölkəmizin beynəlxalq imicini daha da yüksəklərə qaldırır və vətəndaşlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Keçirilən son rəy sorğusunun nəticələrinə görə, xalqımızın mütləq əksəriyyəti bizim siyasətimizi dəstəkləyir və bəyənir.

Kadr islahatları davam etdiriləcək. Son vaxtlar aparılan islahatlar artıq öz nəticəsini verməkdədir. Cəmiyyətdə bu islahatlarla bağlı çox müsbət rəy formalaşmış və gözləntilər də vardır. Ona görə təyin edilmiş bütün yeni kadrlar qarşısında konkret vəzifələr qoyulur və bu kadrlar o vəzifələri icra etməlidirlər. Dövlət memurları vəzifəyə gəlir mənbəyi kimi baxmamalıdır. Dövlət memurları xalqa xidmət etməlidirlər. Onların başlıca missiyası bundan ibarətdir və siz də belə işləməlisiniz.

Rüstəm Xəlilov uzun illər Milli Məclisin deputatı kimi fəaliyyət göstərmişdir. Əvvəlki dövrlərdə də böyük təcrübə toplaşmışdır. Əminəm ki, Hacıqabul rayonunda bu təcrübəni tətbiq edəcək və rayonun inkişafına töhfə verəcəkdir. Vüqar Novruzov gənc kadrdir və bir müddət Prezident Administrasiyasında işləyib, indi isə Xəzər rayonunda icra hakimiyyəti başçısının müavini işləyir. Onları, bugünkü təyinat da mənim dediyim sözlərin təsdiqidir: təcrübə və gənclərin novatorluğu. Bax, bu sintez həm cəmiyyətdə mövcud olmalıdır, möhkəmlənməlidir, həm də iqtidar komandasında və bütün idarəetmə strukturlarında. Təcrübəli kadrların bilikləri, hazırlığı, eyni zamanda, gənclərin novatorluğu, dinamikliyi, yeniliklərə meyilliliyi - bu prinsiplərin vəhdəti uğurlu inkişafımızı bundan sonra da şərtləndirəcəkdir.

Sizin əsas vəzifəniz ondan ibarət olmalıdır ki, rəhbərlik edəcəyiniz şəhər və rayonda iqtisadi inkişaf təmin edilsin, işsizliklə bağlı problemlər öz həllini tapsın. Siz vətəndaşlarla daim təmasda olmalısınız. Mövcud bütün olan problemləri, ilk növbədə, çox dərinləndirib təhlil etməlisiniz və problemlərin həlli üçün iş planı tutulmalıdır. Təbii ki, problemlərin bir hissəsinin həlli mərkəzi icra orqanlarının səlahiyyətinə aiddir. Belə olan halda, mərkəzi icra orqanları qarşısında məsələ qaldırılmalıdır, eyni zamanda, Prezident Administrasiyasına məlumat verməlisiniz. O məsələlər ki, sizin fəaliyyətinizdən asılıdır, onları özünüzlə həll etməlisiniz və daim vətəndaşlardan onları narahat edən məsələləri eşitməlisiniz. Ona görə vətəndaşlarla sizin ünsiyyətiniz formal xarakterə yox, işgüzar xarakterə daşmalıdır və bu, sizin iş qrafikinizdə prioritet məsələ olmalıdır.

İşsizliklə bağlı problemlər bütövlükdə Azərbaycanda öz həllini tapır və beynəlxalq qurumlar da bu sahədəki uğurlarımızı qeyd edir. Ancaq mən bunu dəfələrlə demişəm, bəzi qonşu ölkələrdən fərqli olaraq bizim əhalimiz artır. Azərbaycan Cənubi Qafqazda yeganə ölkədir ki, əhali artır və sovet dövründən sonra - müstəqillik illərində təqribən 30 faizə yaxın artıbdir, 7 milyondan 10 milyona çatıbdir. Bütün bunlar, əlbəttə, tələb edir ki, yeni iş yerləri yaradılsın. İş yerlərinin yaradılması üçün investisiya layihələri icra edilməlidir. Ona görə icra başçısı da həm yerli, həm də xarici biznes dairələri ilə sıx təmaslar qurmalıdır, şəhər və rayonlara investisiyaları cəlb etməlidirlər ki, yerli istehsal artsin və işsizlik daim aşağı səviyyədə olsun.

Hacıqabul rayonunun potensialının inkişafı üçün mənim göstərişimlə Hacıqabul sənaye zonası yaradılır. Bu zonanın böyük potensialı olacağıdır və orada xüsusi güzəşt rejimi tətbiq ediləcəkdir. Bilirəm ki, bu, sahibkarlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir.

Belə təcrübə artıq var, həm Sumqayıtda, həm Neftçalada, Masallıda, digər şəhər və rayonlarımızda. Mingəçevirdə sənaye zonaları yaradılıb və yaradılır. Ona görə sənaye zonasının fəaliyyətinə böyük diqqət verilməlidir. Digər layihələr, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı olan layihələr icra edilməlidir. Kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın artımı gündəlikdə duran əsas məsələlərdən biridir. Hesab edirəm ki, bu il biz rekord göstəriciyə nail olmuşuq. Taxılqılıqda orta məhsuldarlıq hər hektardan 32 sentner olubdur. Bu, son illər ərzində ən yüksək nəticədir və daha da artacaq. Pambıqçılıqda hələ ki yığım başa gətməyib, az qalır, amma artıq hektardan 29 sentner pambıq götürmüşük. Pambıqçılar yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan tarixində cəmi üç, ya dörd il məhsuldarlıq 30 sentnerə yaxın, yaxud da ondan çox olubdur. Onlardan biri də 2019-cu ildir. Ona görə kənd təsərrüfatı, xüsusilə indi, - əlbəttə, bu, Hacıqabul rayonuna aiddir, - inkişaf etməlidir.

Naftalan şəhərini müasir kurort mərkəzinə çevirmək cəhdlərimiz, hesab edirəm ki, çox uğurludur. Mən Prezident kimi ilk dəfə Naftalana gələndə ürəyim ağrıdı, çünki gördüm, demək olar ki, şəhər dağılmış vəziyyətdədir. İnfrastruktur yox, işıq yox, qaz yox, su yox, yollar bərbad. Sovet vaxtında tikilmiş sanatoriya dağılmış və şəhərdə minlərlə köçkün məskunlaşmışdı, onları da vəziyyəti çox ağır idi. Ona görə göstəriş verdim və tapşırırdım ki, vəsait ayrılın. İlk növbədə, biz köçkünləri köçürdük və onlar üçün gözəl evlər tikdirdik. Onlar sonra investora cəlb etdik və onlar investisiya qoymağa başladılar. Bununla paralel olaraq, Naftalan şəhərindəki bütün hündürmərtəbəli binalar əsaslı şəkildə təmir olundu, yeni parklar salındı, mərkəzi şəhər xəstəxanası, beşulduzlu üç hotel - "Çinar", "Qarabağ" və "Qaşaltı" açıldı. Bütün açılışlarda mən şəxsən iştirak etmişəm. Hazırda dördüldüzlü və üçüldüzlü hotellərin tikintisi davam etdirilir. Sovet vaxtında Naftalana hər il müalicə üçün 70 min adam gəlmişdi. Biz indi bu hədəfə doğru gedirik. Artıq təqribən 30-40 min insan gəlir dincəlməyə və müalicə almağa. Naftalanı beynəlxalq turizm mərkəzi kimi inkişaf etdirmək bizim başlıca vəzifəmizdir. Şəhər icra hakimiyyəti bu işlərə böyük diqqət verməlidir. Naftalanda yaşayan vətəndaşların mütləq əksəriyyəti xidmət sektorunda fəaliyyət göstərir.

Bir sözlə, sizə göstərilən bu etimad, doğrudan da, sizin üçün böyük avansdır. Çünki indiki şəraitdə kadrlara qarşı tələbkarlıq artır. Kadrlar qarşısında çox ciddi vəzifələr qoyulur, xüsusilə pozuntularla bağlı, rüşvətخورluq, korrupsiya sıfır dərəcəsinə olmalıdır. Investitorları incitməməlisiniz, əksinə, onlara kömək göstərməlisiniz, onları cəlb etməlisiniz ki, vətəndaşlar sizin işinizdən razı qalsınlar. Əgər vətəndaşlar razı olsalar, - atalar sözü var, "Xalqın gözü tərəzidir" - mən də razı olacağam və sizin fəaliyyətinizə yüksək qiymət verəcəyəm. Yox əgər mənim etimadı doğrultmasanız, onda sizi çox ciddi cəza gözləyir. Əminəm ki, siz bu məsuliyyəti dərk edirsiniz və müasir dövrün tələblərinə cavab verərək rəhbərlik edəcəyiniz Naftalan şəhərinin, Hacıqabul rayonunun inkişafına öz töhfənizi verəcəksiniz.

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 4-də Türkiyə Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik naziri Bekir Pakdemirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini bildirdi, Türkiyənin Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik naziri Bekir Pakdemirinin ölkəmizə səfərinin kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi işinə töhfə verdiyi və bu sahədə əlaqələrin genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığı qeyd olundu.

Söhbət zamanı İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan ölkələrin Kənd Təsərrüfatı nazirlərinin Bakıda keçirilən iclasının əhəmiyyətinə toxunuldu, mötəbər beynəlxalq tədbirlərin Azərbaycanda yüksək səviyyədə təşkil olunması məmnunluqla qeyd edildi.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2020-ci ilin iyun ayında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin 100 illiyi tamam olur.

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi mühüm mədəni-maarif və elmi tədqiqat mərkəzi kimi yarandığı vaxtdan etibarən uğurlu inkişaf yolu keçmişdir. Respublikanın bu ilk ən böyük muzeyinin Azərbaycan xalqının qədim zamanlardan müasir dövərə qədərki tarixinin bütün mərhələlərini əks etdirən mədəniyyət nümunələrinin toplanılması, qorunması, nəşri, ekspozisiyası və sərgilərdə nümayiş etdirilməsi diqqətəlayiq xidmətləri vardır. Bakının memarlıq baxımından qiymətli tikililərindən sayılan binada yerləşmiş Muzeyin tarixi-mədəni irsimizin misilsiz yadigarlarının mühafizə olunduğu

zəngin elmi fondlarında hazırda üç yüz mindən artıq eksponat saxlanılır. Muzey əməkdaşları tarix, muzeşünaslıq və numizmatika istiqamətlərində araşdırmalar aparmaqla yanaşı, arxeoloji qazıntılar nəticəsində Azərbaycan tarixində dair bir sıra abidələr üzə çıxarmış və əsaslı tədqiq etmişlər. Muzey çoxşaxəli fəaliyyətini bu gün də tarix elminin yeni nailiyyətləri və muzeşünaslığın dünya təcrübəsi ilə təsdiq olunmuş prinsipləri zəminində müvəffəqiyyətlə davam etdirir.

100 illiyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə birlikdə AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 dekabr 2019-cu il

Tailandın Kralı Əlahəzrət Maha Vaciralonqkorn Bodindradebayavaranqkuna

Əlahəzrət! Tailand Krallığının milli bayramı münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

Bu xoş gündə Sizə məhəmmət cansağlığı və xoşbəxtlik, dost Tailand xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 dekabr 2019-cu il

R.G.Xəlilovun Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsinə rəhbər tutaraq **qərara alıram:** Rüstəm Gülabba oğlu Xəlilov Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 dekabr 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Hökuməti arasında iqtisadi, ticarət və texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 21 may tarixli 2830 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

1. “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Hökuməti arasında iqtisadi, ticarət və texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 21 may tarixli 2830 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 5, maddə 419; 2009, № 1, maddə 17; 2010, № 2, maddələr 80, 104, № 9, maddə 773; 2012, № 2, maddə 134; 2014, № 2, maddə 112, № 5, maddə 477, № 11, maddə 1414; 2016, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1518; 2018, № 8, maddə 1677) 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş Komissiyanın tərkibi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Komissiyanın həmsədri

Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri

Komissiyanın üzvləri

- Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası neqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası kənd təsərrüfatı nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini
- Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin müavini

Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin sədri

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin birinci müavini

“Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin birinci vitse-prezidenti

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı sədrinin müavini

Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri.”

2. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsi ilə edilən dəyişiklik barədə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri tərəfinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 dekabr 2019-cu il

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Xalq artisti Əlibaba Məmmədovun evində qonaq olub

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva dekabrın 4-də milli musiqi mədəniyyətimizin görkəmli nümayəndəsi, Xalq artisti Əlibaba Məmmədovun evində qonaq olub.

Xalq mahnılarının, muğam ifaçılığının təşəkkülündə özünəməxsus dəstəxi, xidmətləri olan ustad xanəndələrimizdən biri də Xalq artisti Əlibaba Məmmədovdur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva xalqımızın sevilməli ifaçısının evinə qonaq gəldi. Mehriban Əliyevanın gəlişi Əlibaba müəllim üçün gözəl və gözəl-niləz bir ziyarət oldu.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva dedi: Salam, hörmətli Əlibaba müəllim. Çox şadam sizi görməyə. **Xalq artisti Əlibaba Məmmədov:** Nə xoşbəxtlik. Çox böyük zəhmət vermişiniz özünü. İnənirsiniz ki, Allaha and olsun, mən nə boyda heyecan keçirirəm ki, mənim üçün böyük bir şəxsiyyət, böyük bir insan biza qonaq gəlib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Sağ olun. Sizi görməyə çox şadam.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Mən Sizi təbrik etmək istəyirəm, Birinci vitse-prezident seçilməyinizə görə bu, bir. İkincisi, "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif olduğunuza görə, - bunların hamısına baxmışam, - bu, iki. Üçüncüsü, Rusiyanın Prezidenti Siza böyük bir mükafat verdi, bütün dünya buna baxdı. Sizi inandırım ki, mən bunlara hər dəfə baxdıca heyecanlanırdım.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun, Əlibaba müəllim, çox sağ olun.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Təbrik edirəm. Siz çox böyük işlər görmüşünüz, hələ də görürsünüz və hələ də görecəksiniz. Bilirsiniz, amma bu üç iş ələ bir işdir ki, nə bilim, tarixdən də o yanadır, bunu tarix yazıb bilməz, bu, mümkün deyil. Allah Sizi var eləsin.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun, Əlibaba müəllim.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Siz bizim xalqımızın sevimsizsiniz. Bu adı qazanmaq böyük bir şərəfdir. Vallah, düz deyirəm. Siz xalqımızın sevimsizsiniz.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Mənim üçün belə sözləri sizin kimi insandan eşitmək böyük şərəfdir. İnənəm mənə, belə duyğuları hiss etmək çox xoşdur, Əlibaba müəllim.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Sağ olun. Baxıram, bir dəqiqə buraxmıram, həmdə olursunuz görürəm, hamışe, necə deyirlər, ərə-yimdasınız.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun, Əlibaba müəllim. Mən də sizə demək istəyirəm ki, çox yaxşı xatırlayıram ilk dəfə sizinlə tanış olduğumuzu. O zaman Heydər Əliyev Fondunun böyük bir layihəsinə start verdik. Yəqin ki, yadırdınız, bizim milli sərəvətimiz olan muğamın qorunmasına yönəlmiş bir layihə idi, siz böyük yardım göstərdiniz və bu illər ərzində sizin dəstəyinizlə, iştirakinizlə birlikdə böyük işlər gördük. Siz Azərbaycanın görkəmli xanəndələrindən birisiniz. Sizin özünü məxsus dəstəxətiniz var, çox gözəl səsə malik olan ustadınız və bütün Azərbaycan xalqının sevimsizsiniz. Sizi hamı sevir. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, siz Azərbaycanın milli-mənəvi ənənələrini daşıyırsınız. Ona görə də böyük hörmətə malik olan bir insansınız. Mən sizinlə ünsiyyətdə olanda özüm üçün hər dəfə nəyə yeni bir şey aşkar etmişəm, öyrənmişəm. Siz böyük müəllimsiniz, siz 50 ildən çoxdur ki, musiqi kollecinde dərs deyirsiniz və yeni gənc xanəndələr nəslinin yetişməsinə sizin misilsiz xidmətləriniz olub. Ona görə Əlibaba müəllim, bir daha çox sağ olun, sizi görməyə çox şadam və ən əsası, sizə möhkəm cansağlığı arzulamaq istəyirəm.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Çox sağ olun, var olun. Vallah bilmirəm nə deyim, mən çox söz bilərəm, mən hər şeyi bilərəm, amma Sizi görmüşəm yadımdan çıxıb. Mən də Sizi təbrik edirəm. Məsələ burasındadır ki, Putinin dediyi o sözləri bütün dünyaya eşitdi. Hamımız fəxr etdik. Bilirsiniz də, bu, hörmət, qayğı idi, çox gözəl hadisə idi. Siz mənə bir aqsaqal, sənətkar kimi həmişə hörmət etmişiniz, qayğı göstərmişiniz. Mən Sizin qayğını heç vaxt unutmamışam, heç vaxt da unutmayacağam, heç mümkün də deyil.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Amma bir şeyi də qeyd edim ki, Siz məni təzadlı tarixə salmışınız. Nəyə görə, mənim 100 dənə mahnım var, mən onları 50 ildə yaratmışam, hər ildə 2 dənəsini.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Özü də çox gözəl mahnılardır.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Bu mahnılar əli ildir camaatın dilində oxunur. Mən Sizdən xahiş etdim ki, onlar itməsin, batmasın, o mənfar qonşularımız götürüb deyirdilər ki, bizindir. Siz də o saat çox böyük həvəslə gözəl bir layihə yaratdınız.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Elədir. Bu, bizim mədəni irsimizdir, Əlibaba müəllim. Sizin yaradıcılığınız Azərbaycan xalqının mədəni irsidir. Əlbəttə, biz bunu saxlamalıyıq, qorumaq lazımdır.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Sağ olun, var

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Doğrudan da, Siz təkcə mənə yox, xalqə böyük xidmət etdiniz. Xalqımızın musiqisi zənginləşdi, yüz dənə mahnı var, hamısı xalq mahnıdır. Özü də orada yad nəfəslər heç vaxt olmayıb, yene də olmayacaq. O yaxşıdır ki, mən necə unutdum, kim unuda bilər? Xalqımız da unutmayacaq. Bilirsiniz, Siz çox işlər görmüşünüz, danışmaqla qurtarmır. Amma mən bu sözü deyirəm ki, Siz xalqın sevimsizsiniz, bu, böyük şərəfdir. Xalq sevə sənətkarı, ona dağ bala biləz.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun. Mənim üçün böyük şərəfdir belə sözləri sizdən eşitmək. İnənəm mənə, doğrudan, böyük şərəfdir. Çox sağ olun.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Mən olanı deyirəm, vallah, Siz çox xeyirxah adamsınız. Çox xeyirxah işlər görürsünüz, zamanəmizin Hacı Zeynalabdinisiniz.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Sağ olun, Əlibaba müəllim. Mən Prezidentin də böyük salamlarını sizə çatdırıram.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Prezidentimizi də bağırama basıram.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: O, siz çox sevir, dedi ki, mənim böyük salamlarımı Əlibaba müəllimə çatdır. Sizə möhkəm cansağlığı arzuladı.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Sağ olun, var

olsun. Öz aramızdı, baxın, 15 ildə nə qədər işlər görmüşünüz, kim edə bilər? Prezidentimiz 15 ildir bizə rəhbərlik edir, xalqımızı idarə edir. Baxın, görün, Azərbaycan o Azərbaycandır, Bakı o Bakıdır?

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Bəli, ölkəmizdə böyük işlər görülüb.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Böyük işlər görüldü, yene də görür, indi lap böyük işlər görür. Bunun hamısını yerinə qoyub. Bilirsiniz, mən siyasətçi deyiləm, mən muğam ifaçısıyam, azdan-çoxdan şəriyyətim bilərəm, bir də muğamta bilərəm. Başqa bir şeylə işim yoxdur. Amma gözüm görür də, vallah. Bəzən deyirəm ki, bunların ağı yoxdur, gözləri də yoxdur? Baxmırlar, görmürlər ki, nə işlər görüldü? Xalqımızın adından, musiqiçilərin adından, öz adından deyirəm ki, var olun, dünyada nə gözəl şeylər var hamısı Sizə qismət olsun.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun. Mən sizin dəstəyinizi hər zaman hiss etmişəm.

Sonda Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva milli musiqi mədəniyyətimizin görkəmli nümayəndəsi, Xalq artisti, muğam, təsnif və xalq mahnılarının mahir ifaçısı Əlibaba Məmmədova cansağlığı və gələcək fəaliyyətinə də uğurlar arzuladı.

Xalq artisti Əlibaba Məmmədov: Sağ olun, var

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ADINDAN

“Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun QƏRARI

4 dekabr 2019-cu il

Bakı şəhəri

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Fəhəd Abdullayev (sədr), Sona Salmanova, Südbə Həsənova, Rövşən İsmayilov, Ceyhun Qaracayev, Rafael Qvaladze (məruzəçi-hakim), Mahir Muradov, İsa Nəcəfov və Kamran Şəfiyevdən ibarət tərkibdə, məhkəmə katibi Fərid Əliyevin, sorğuverən orqanın nümayəndəsi Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və hüquq siyasəti şöbəsinin müdiri Gündüz Kərimovun, cavabverən orqanın nümayəndələri Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli və Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyevin, ekspert Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin Konstitusiyaya hüquq fakültəsinin dosenti, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Nəsim Şükürovun iştirakı ilə,

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin III hissəsinin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sorğusu əsasında konstitusiyaya məhkəmə icraatı qaydasında “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sorğusu əsasında konstitusiyaya məhkəmə icraatı qaydasında “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu

MÜƏYYƏN ETDİ:

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Məhkəməsinə sorğu ilə müraciət edərək “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin deputatlarının 99 səs çoxluğu ilə “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Qərar qəbul edilmişdir.

Həmçinin Qərar ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi xahiş edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti hesab etmişdir ki, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarı üzərək qəbul etməzdən əvvəl hazırkı şəraitdə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılmasının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğuna dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin mövqeyinin öyrənilməsi zəruridir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin sorğusu ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Sorğudan və ona əlavə edilmiş sənədlərdən görüldüyü kimi, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərar qəbul etmişdir.

Həmçinin Qərara əsasən, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyəti hesab etmişdir ki, Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən köklü islahatların daha da sürətləndirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin də fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, səmərəliliyinin artırılmasına, yenilənməsinə, ölkənin dinamik inkişafı və hərtərəfli dərin islahatlar strategiyasına uyğunlaşdırılmasına ehtiyac duyulur.

Qərarda, həmçinin qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ölkədə həyata keçirilən islahatların genişləndirilməsi və dərinləşdirilməsi prosesində kənarında qalmamalıdır. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyəti belə vəziyyətdə parlament fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin mümkün olmayacağı qənaətinə gəlmiş və növbədənəkar seçkilərin keçirilməsinin zəruri olduğunu bildirmişdir.

Sorğuda qaldırılan məsələnin həlli üçün Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının bezi normalarına diqqət yetirilməsini vacib hesab edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 81-ci maddəsinə görə, Azərbaycan Respublikasında qanunvericilik hakimiyyətinin Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi həyata keçirir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 82-ci maddəsinə müvafiq olaraq, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi 125 deputatdan ibarətdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 84-cü maddəsinin I hissəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hər çağırışının səlahiyyət müddəti 5 ildir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin eyni çağırışı bir il ərzində iki dəfə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə etimadsızlıq göstərdikdə və ya Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı İdarə Heyətinin kollegial fəaliyyəti üçün zəruri olan sayda üzvlüyə namizədləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən iki dəfə təqdim edildikdən sonra, qanunla müəyyən edilmiş müddətdə təyin etmədikdə, habelə bu Konstitusiyanın 94-cü və 95-ci maddələrində, 96-cı maddəsinin II, III, IV və V hissələrində, 97-ci maddəsinə göstərilən vəzifələrinə aradan qaldırılma bilməyən səbəblər üzündən icra etmədikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisini buraxır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu məsələnin həlli üçün Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə nəzərdə tutulan “vəzifələrinə aradan qaldırılma bilməyən səbəblər üzündən icra etmədikdə” müddəsinin yaranmış vəziyyətə uyğun açıqlanmasını zəruri hesab edir.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi hakimiyyətin bölünməsi prinsipinə əsasən qanunvericilik hakimiyyətini həyata keçirirli üçün əsas vəzifəsi qanunların və qərarların qəbul edilməsidir və onun müəyyən etdiyi ümumi qaydalar, habelə həll etdiyi məsələlər Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü və 95-ci maddələrində təsbit edilmişdir.

Müasir demokratik cəmiyyət üçün parlamentin fəallığı böyük əhəmiyyət kəsb edir. Qabaqcıl və müərəqqi hüquqi aktların qəbul edilməsi ölkədə ictimai münasibətlərin ədalət və hüququn əlilliyi əsasında tənzimlənməsi təmin edir. Bu baxımdan, qanunvericinin üzünə düşən vəzifələrinə məhz ölkənin sürətli inkişafına cavab verəcək şəkildə həyata keçirilməsi vacibdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinə nəzərən təsbit edilmiş “vəzifələrinə aradan qaldırılma bilməyən səbəblər üzündən icra etmədikdə” müddəasına əlavə qeyd edir ki, aradan qaldırılma bilməyən səbəblər dedikdə, parlamentin mövcud tərkibdə vəzifələrinə icra edilməsini qeyri-mümkün edən səbəblər başa düşülür. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ilə ona verilmiş səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı fəaliyyətinin obyektiv qiymətləndirilməklə öz işini davam etdirib-ətdirməsinin mümkün olub-olmadığına dair qərar qəbul edə bilər.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarından da görüldüyü kimi, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyəti parlament fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin mümkün olmadığı barədə qəti mövqə ortaya qoymuşdur.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyətlərini artıq həyata keçirə bilməməsi barədə qəti mövqeyinin formalaşmasına nəzərə alaraq hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyətlərini artıq həyata keçirə bilməməsi barədə qəti mövqeyinin formalaşmasına nəzərə alaraq hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyətlərini artıq həyata keçirə bilməməsi barədə qəti mövqeyinin formalaşmasına nəzərə alaraq hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyətlərini artıq həyata keçirə bilməməsi barədə qəti mövqeyinin formalaşmasına nəzərə alaraq hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının mütləq əksəriyyətlərini artıq həyata keçirə bilməməsi barədə qəti mövqeyinin formalaşmasına nəzərə alaraq hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakılar qeyd edir.

Bununla bağlı qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 111-ci maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin tərkibində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

2. “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

3. Qərar elan edildiyi andan qüvvəyə minir.

4. Qərar “Azərbaycan”, “Respublika”, “Xalq qəzeti”, “Bakinski raboçi” qəzetlərində, “Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Məlumatı”nda dərc edilmişdir.

5. Qərar qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv edilə, dəyişdirilə və ya rəsmi təfsir edilə bilməz.

də və ayrı-ayrı yerlərində hərbi vəziyyət elan edir və bu barədə qəbul etdiyi fərmanı 24 saat müddətində Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin təsdiqinə verir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 112-ci maddəsinə görə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti təbii fəlakətlər, epidemiyalar, epizootiyalar, böyük ekoloji və başqa qəzalar baş verdikdə, habelə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün pozulmasına, dövlətə qarşı qiyama və ya dövlət çevrilişinə yönəldilən hərəkatlar edildikdə, zorakılıqla müvafiq olunan kütləvi iğtişalar yarandıqda, vətəndaşların həyatı və təhlükəsizliyi, yaxud dövlət təsisatlarının normal fəaliyyəti üçün qorxu törədən digər münaqişələr meydana gəldikdə Azərbaycan Respublikasının ayrı-ayrı yerlərində fəvqaladə vəziyyət təbii qəbul edilən və bu barədə qəbul etdiyi fərmanı 24 saat müddətində Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin təsdiqinə verir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin fəaliyyəti dövlətin, cəmiyyətin və insanların qorunması üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hərbi və fəvqaladə vəziyyətin elan edilməsi barədə fərmanların təsdiq olunması və s. bu kimi həyati əhəmiyyətli funksiyaların həyata keçirilməsi ilə də bağlıdır. Buna görə həmin funksiyaların icrasına əlavə olaraq Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin səlahiyyətlərinin parlamentin yeni tərkibi formalaşana qədər saxlanılması zəruri hesab edilmişdir.

Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatları Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi çıxıdıq beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərə, habelə bir sıra beynəlxalq təşəbbüslərə bağlı müxtəlif beynəlxalq parlamentlərə əməkdaşlıq qurumlarının fəaliyyətində iştirak edirlər. Bu səbəbdən parlament buraxıldıqdan sonra da həmin səlahiyyətlərin müvafiq şəkildə saxlanılması zəruri hesab edilir.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu hesab edir ki, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin yeni çağırışı fəaliyyətə başlayanadək müstəsna olaraq Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 111-ci və 112-ci maddələrində, 95-ci maddəsinin I hissəsinin 16-cı və 17-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətlər, habelə beynəlxalq təşkilatlarda təmsilçilik funksiyalarının həyata keçirilməsi üçün V çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin müvafiq səlahiyyətlərinin saxlanılması zəruridir.

Göstərilənləri nəzərə alaraq Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu aşağıdakı nəticələrə gəlir:

1. “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

2. “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

3. Qərar elan edildiyi andan qüvvəyə minir.

4. Qərar “Azərbaycan”, “Respublika”, “Xalq qəzeti”, “Bakinski raboçi” qəzetlərində, “Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Məlumatı”nda dərc edilmişdir.

5. Qərar qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv edilə, dəyişdirilə və ya rəsmi təfsir edilə bilməz.

QƏRARA ALDI:

1. “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

2. “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli 1717-VQR nömrəli Qərarı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin I hissəsinə uyğun hesab edilmişdir.

3. Qərar elan edildiyi andan qüvvəyə minir.

4. Qərar “Azərbaycan”, “Respublika”, “Xalq qəzeti”, “Bakinski raboçi” qəzetlərində, “Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Məlumatı”nda dərc edilmişdir.

5. Qərar qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv edilə, dəyişdirilə və ya rəsmi təfsir edilə bilməz.

Sədr

Fəhəd ABDULLAYEV

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndinə və 96-cı maddəsinin VI hissəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydasını müəyyən edir və bu sahədə yaranan münasibətləri tənzimləyir.

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququ

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 96-cı maddəsinin I hissəsinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində qanunvericilik təşəbbüsü hüququ (qanun layihəsinə və başqa məsələləri Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin müzakirəsinə təqdim etmək hüququ) Azərbaycan Respublikasının seçki hüququ olan 40 min vətəndaşına mənsübdür.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının seçki hüququ olan 40 min vətəndaşın qanunvericilik təşəbbüsü (bundan sonra - vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü) hüququndan istifadə ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanunundan, bu Qanundan, Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsindən, digər normativ hüquqi aktlardan və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

Maddə 3. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi qanun (qərar) layihəsinə dair tələblər

3.1. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi qanun layihəsi "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Qanununun 50-ci, 53-58-ci və 62.4-cü maddələrində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.
3.2. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi qanun (qərar) layihəsində (bundan sonra - layihə) aşağıdakı məsələlər nəzərdə tutulmalıdır:
3.2.1. dövlət büdcəsi, dövlət rüsumu, vergilər və gömrük işi;
3.2.2. əmək haqqının məbləği və onun ödənilməsi qaydası;
3.2.3. cinayət və ya inzibati xətalər;
3.2.4. ailə münasibətləri;
3.2.5. ərəzi quruluşu və inzibati ərəzi bölgüsü;
3.2.6. dövlətlərərsası və Azərbaycan Respublikasının qanunlarından fərqli qaydalar nəzərdə tutulan hüquqların müqavilələrinin təsdiq və ləğv edilməsi;
3.2.7. seçki və referendum;
3.2.8. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə etimad;
3.2.9. amnistiya;
3.2.10. seçilməsi, təyin edilməsi və ya təsdiq edilməsi müvafiq olaraq qanunvericilik və (və ya) icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərinə aid edilmiş vəzifəli şəxslərin seçilməsi, təyin edilməsi və ya təsdiq edilməsi;
3.3. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Konstitusiyaya qanunlarının layihələri təqdim oluna bilər.

Maddə 4. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə ilə bağlı təşəbbüs qrupunun yaradılması

4.1. Layihəni Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin (bundan sonra - Milli Məclis) müzakirəsinə təqdim etmək təklifi ilə çıxış edən seçki hüququ olan ən azı 300 nəfər Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə ilə bağlı təşəbbüs qrupu (bundan sonra - təşəbbüs qrupu) yaradılır.
4.2. Bir təşəbbüs qrupu öz fəaliyyəti dövründə yalnız bir layihəni Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim etmək təklifi ilə çıxış edə bilər.
4.3. Təşəbbüs qrupunun yaradılmasının məqsədləri Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim edilməsi təklif olunan layihənin dəstəklənməsi üçün imza toplanması və qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış edən vətəndaşların mənafeəlinin müdafiə edilməsidir.
4.4. Təşəbbüs qrupunun ilk iclasında onun yaradılması barədə qərar qəbul olunur, təşəbbüs qrupunun sədri və ən azı iki sədr müavini, həmçinin seçki dairələri üzrə koordinatorları seçilir və təklif olunan layihənin mətni təsdiq olunur. Həmin iclasın protokolu iclasın sədri və katibi tərəfindən imzalanır və iclasda iştirak edən vətəndaşların siyahısı protokola əlavə olunur. Bu siyahıda onların soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, şəxsiyyət vəsiqəsinin nömrəsi və etibarlılıq müddəti, həmçinin vətəndaşın təklif olunan layihənin lehinə və ya əleyhinə səs verməsi qeyd olunur. Siyahıda qeyd edilən hər bir vətəndaş özünə aid məlumatları imzası ilə təsdiq edir.

4.5. Təşəbbüs qrupunun onun sədri təmsil edir. Sədr müvəqqəti olmadıqda onun səlahiyyətlərini sədrin müəyyən etdiyi müavinlərdən biri icra edir.
4.6. Təşəbbüs qrupunun iclası onun üzvlərinin yarıdan çoxu iştirak etdikdə səlahiyyətlidir. Təşəbbüs qrupunun iclasında qərarlar sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir.

Maddə 5. Təşəbbüs qrupunun və layihənin qeydiyyatı

5.1. Təşəbbüs qrupu onun yaradıldığı gündən bir ay ərzində təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatına alınması üçün ərzə ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) müraciət edir.
5.2. Təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınması barədə ərzəyə aşağıdakı sənədlər əlavə olunur:
5.2.1. bu Qanunun 4.4-cü maddəsinə uyğun olaraq tərtib olunmuş təşəbbüs qrupunun yaradılması, onun sədrinin və müavinlərinin, həmçinin seçki dairələri üzrə koordinatorlarının seçilməsi və layihənin təsdiq barədə iclas protokolu və həmin protokola əlavə edilən iclas iştirakçılarının siyahısı;
5.2.2. bu Qanunun 3-cü maddəsinə uyğun edilmiş tələblərə uyğun olaraq tərtib edilmiş layihə (kağız daşıyıcısında və eyni zamanda, elektron daşıyıcıda);
5.2.3. layihənin qəbul edilməsi zərurətini əsaslandırılması;
5.2.4. layihəyə dair ekspert rəyləri;
5.2.5. layihəni hazırlamış şəxslərin siyahısı;
5.2.6. layihəyə aid digər sənədlər (təşəbbüs qrupunun qərarına əsasən).
5.3. Bu Qanunun 5.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sənədlər Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olduğu gündən iki ay ərzində Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin bu Qanuna uyğun olaraq qeydiyyata alınması barədə qərar qəbul edilir.
5.4. Mərkəzi Seçki Komissiyası təşəbbüs qrupunun təqdim etdiyi sənədlər əsasında təşəbbüs qrupunun yaradılmasının bu Qanunun tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır. Təşəbbüs qrupunun təqdim etdiyi layihə və bu Qanunun 5.2.3-5.2.6-cı maddələrində göstərilən sənədlər layihənin bu Qanunun 3-cü maddəsində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olub-olmadığına barədə bir ay ərzində rəyini hazırlanması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) göndərilir. Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi vəsaitinin istifadəsini nəzərdə tutan layihə və bu Qanunun 5.2.3-5.2.6-cı maddələrində göstərilən sənədlər "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununa uyğun olaraq bir ay ərzində maliyyə ekspertizası rəyinin hazırlanması üçün həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) göndərilir.
5.5. Təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınması barədə qərar qəbul edildiyi gündən həmin layihə Milli Məclisə təqdim edilənədək layihədə dəyişiklik edilə bilməz.
5.6. Təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyata alındığı gündən 3 iş günü müddətində təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınması barədə qərarın surəti və imza toplanması üçün imza vərəqələrinin nümunəsi təşəbbüs qrupunun sədrinə təqdim edilir, həmçinin təşəbbüs qrupunun sədrinə, müavinlərinə və seçki dairələri üzrə koordinatorlarına müvafiq vəsiqələr verilir.
5.7. İmza toplanması üçün imza vərəqələrinin və təşəbbüs qrupunun sədrinə, müavinlərinə və seçki dairələri üzrə koordinatorlarına verilən vəsiqələrin nümunələri Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən təsdiq olunur.
5.8. Təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınmasından aşağıdakı hallarda imtina edilir:
5.8.1. təşəbbüs qrupunun yaradılmasının bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydası pozulduqda;
5.8.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) rəyinə əsasən təşəbbüs qrupunun təqdim etdiyi layihə bu Qanunun 3-cü maddəsində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmadığı;
5.8.3. Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi vəsaitinin istifadəsini nəzərdə tutan layihəyə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) rəyinə əsasən layihənin təbiiqinin maliyyələşdirilməsi üçün müvafiq vəsait olmadığı;
5.9. Təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınmasından imtina barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarından apelyasiya və instansiyası məhkəməsinə şikayət verilə bilər.

Maddə 6. Layihənin dəstəklənməsi üçün vətəndaşların imzalarının toplanması qaydası

6.1. Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim edilməsi təklif olunan layihənin dəstəklənməsi üçün vətəndaşların imzalarının toplanması təşəbbüs

qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alındığı gündən iki ay ərzində yalnız təşəbbüs qrupunun üzvləri tərəfindən həyata keçirilir.
6.2. Təşəbbüs qrupunun üzvləri Azərbaycan Respublikasının seçki hüququ olan ən azı 40 min vətəndaşın imzasını toplamaqlıdır. İmzaların toplanması ən azı 60 seçki dairəsinin ərazisini əhatə etməli və hər seçki dairəsinin ərazisindən ən azı 500 imza toplanmalıdır.
6.3. İmza toplanması üçün imza vərəqəsində layihənin adı, imza toplanan təşəbbüs qrupu üzvlünün soyadı, adı, atasının adı, şəxsiyyət vəsiqəsinin nömrəsi və etibarlılıq müddəti, təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyatı alınması barədə qərarın tarixi və nömrəsi, təklif olunan layihəni dəstəkləyən vətəndaşın soyadı, adı, atasının adı, yaşayış yerinin ünvanı, şəxsiyyət vəsiqəsinin nömrəsi və etibarlılıq müddəti göstərilməlidir.
6.4. Təşəbbüs qrupunun imza toplanan üzvü vətəndaşa təklif olunan layihənin tam mətnini təqdim etməli, layihənin məzmununu izah etməli və oxuması üçün vaxt verməlidir.
6.5. Bir imza vərəqəsində yalnız eyni seçki dairəsinin ərazisi üzrə seçici siyahılarında olan vətəndaşlar daxil edilir.
6.6. Layihəni dəstəkləyən vətəndaş imza vərəqəsində öz imzasını qoyur, soyadını yazır və imzalamə tarixini qeyd edir.
6.7. Layihəni dəstəkləyən vətəndaş yalnız bir dəfə imza qoya bilər.
6.8. Dövlət orqanlarının, bələdiyyə qurumlarının və mülkiyyət formasında asılı olmayaraq hüquqi şəxslərin imza toplanmasında iştirakına yol verilmir. İmza toplanması prosesində vətəndaşları imza qoymağa məcbur etmək və ya imza qoymağa imkan verməmək, yaxud bunlara görə onları hər hansı formada mükafatlandırmaq qadağandır.
6.9. İmza toplanması prosesinin və vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə ilə bağlı bu Qanunla nəzərdə tutulan digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün xarici dövlətlərin, beynəlxalq təşkilatların, xarici hüquqi şəxslərin, əcnəblərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, həmçinin təsəbbüs xarici dövlət, beynəlxalq təşkilat, xarici hüquqi şəxs, əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxs olan hüquqi şəxslərin vəsaitində istifadə oluna bilməz. Bu qadağaya əməl olunmaması müvafiq məhkəmə tərəfindən təsdiqlənərsə, bu, Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən təşəbbüs qrupunun və təklif olunan layihənin qeydiyyata alınması barədə qərarının ləğv edilməsi üçün əsas hesab edilir.
6.10. Azərbaycan Respublikasının seçki hüququ olan ən azı 40 min vətəndaşının imzası toplandıqdan sonra vətəndaşların imzalarının toplanmasını nəticələndirən protokolu tərtib edilir, təşəbbüs qrupunun sədri və seçki dairələri üzrə koordinatorları tərəfindən imzalanır.
6.11. Vətəndaşların imzalarının toplanmasının nəticələri haqqında protokolum nümunəsi Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən təsdiq olunur.

Maddə 7. İmza vərəqələrində olan məlumatların yoxlanılması və imza toplanmasının nəticələrinin təsdiqi

7.1. Bu Qanunun 6.10-cu maddəsində nəzərdə tutulan protokol imzalandığı gündən bir ay ərzində həmin protokolum 2 nüsxəsi və imza vərəqələri təşəbbüs qrupu tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim olunur. Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilən imza vərəqələrinin nümunəsi və qovluq formasında sahifələnməlidir.
7.2. Mərkəzi Seçki Komissiyası sənədləri qəbul edərkən imza vərəqələri olan hər bir qovluq möhürü ilə təsdiqləyir, təqdim olunmuş imza vərəqələrinin sayının vətəndaşların imzalarının toplanmasının nəticələri haqqında protokola uyğunluğunu yoxlayır, sonra isə onların qəbul edilmə tarixini qeyd edərək təşəbbüs qrupunun sədrinə, qəbul edilmiş imza vərəqələrinin sayını və oradakı imzaların sayını göstərməklə, sənədlərin qəbulu barədə yazılı arayış verir.
7.3. Mərkəzi Seçki Komissiyası iki ay müddətində Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 59-cu maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada imza vərəqələrində olan məlumatların düzgünlüyünü, həmçinin təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməsini yoxlayır.
7.4. Aşağıdakı imzalar qeyri-düzgün (etibarsız) hesab edilir:
7.4.1. Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 59-cu maddəsinə əsasən qeyri-düzgün (etibarsız) hesab edilən imza;
7.4.2. bu Qanunun 6.6-6.9-cü maddələrinin tələbləri pozulmuş imza;
7.4.3. imza vərəqəsində imza qoymuş vətəndaşlar eyni seçki dairəsinin ərazisi üzrə seçici siyahılarında olmadığı, yaxud imza vərəqəsi imza toplanan təşəbbüs qrupunun üzvü tərəfindən imzalanmadıqda və ya onun imzası qeyri-düzgün olduqda həmin imza vərəqəsindəki bütün imzalar.
7.5. İmza vərəqələrinin yoxlanılmasının nəticələri haqqında Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq yaradılmış işçi qru-

punun rəhbəri (Mərkəzi Seçki Komissiyasının həlledici səs hüququ üzvü) tərəfindən protokol tərtib edilir, imzalanır və qərar qəbul olunması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilir. Protokolda vətəndaşların yoxlanılmış imzalarının sayı, habelə əsas qeyd olunmuşla etibarsız sayılmış imzaların sayı göstərilir. Protokol Mərkəzi Seçki Komissiyasının müvafiq qərarına əlavə olunur.
7.6. Bu Qanunun 7.7-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar olmadıqda, Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməsi barədə qərar qəbul edilir. Həmin qərarın və bu Qanunun 7.5-ci maddəsində nəzərdə tutulan protokolum surəti qərarın qəbul edildiyi gündən 3 iş günü müddətində təşəbbüs qrupunun sədrinə təqdim olunur.
7.7. Təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməməsi barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarının qəbul edilməsi üçün əsaslar aşağıdakılardır:
7.7.1. imzaların toplanması zamanı bu Qanunun 6.8-ci və 6.9-cü maddələrinin tələblərinin pozulması;
7.7.2. bu Qanunun 7.1-ci maddəsində göstərilən sənədlərin düzgün rəsmiləşdirilməməsi və ya olmaması;
7.7.3. etibarlı imzaların lazımı saydan az olması.
7.8. Bu Qanunun 7.7.2-ci maddəsində göstərilən hallar müəyyən edildikdə, təşəbbüs qrupunun sədrinə bu barədə yazılı məlumat verilir və müvafiq çatışmazlıqların Mərkəzi Seçki Komissiyasının müvafiq iclasının tarixinə ən gec 3 iş günü qalanədək aradan qaldırılması üçün vaxt verilir.
7.9. Cinayət məsuliyyətinə səbəb ola biləcək hüquqpozmanın əlamətləri aşkar edildikdə Mərkəzi Seçki Komissiyası təsdiqlənən şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi məsələsinə baxılması üçün müvafiq sənəd və materialları Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluquna göndərir.
7.10. Təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməməsi barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarının və bu Qanunun 7.5-ci maddəsində nəzərdə tutulan protokolum surəti həmin qərarın qəbul edildiyi gündən 3 iş günü müddətində təşəbbüs qrupunun sədrinə təqdim olunur. Lazımı sayda imzaların olmadığı aşkar olunduğu hallarda təşəbbüs qrupu bu Qanunun 7.5-ci maddəsində nəzərdə tutulan protokolum surəti ilə yanaşı, imzaların etibarsız sayılmasının əsasları göstərilənlə müvafiq qovluğun nömrəsi, müvafiq imza vərəqəsindəki sətirin nömrəsi qeyd olunan yoxlamanın nəticəsi barədə cədvəlın surətini də almaq hüququna malikdir.
7.11. Təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməməsi barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarından apelyasiya instansiyası məhkəməsinə şikayət verilə bilər.

Maddə 8. Layihənin Milli Məclisə təqdim edilməsi və müzakirəsi

8.1. Təşəbbüs qrupunun bu Qanunun tələblərinə riayət etməsi barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı qəbul edildiyi gündən bir ay ərzində layihə və bu Qanunun 5.2.3-5.2.6-cı maddələrində göstərilən sənədlər təşəbbüs qrupu tərəfindən Milli Məclisə təqdim olunur.
8.2. Layihə təqdim olunmuş şəkildə iki ay ərzində Milli Məclisin müzakirəsinə çıxarılır və səsə qoyulur. Layihədə yalnız texniki karakter daşıyan dəyişikliklər edilə bilər.

Maddə 9. Layihənin geri çağırılması

9.1. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim olunmuş layihə yekun oxunuşda baxılana qədər təşəbbüs qrupunun iclasında üzvlərinin üçdə iki səs çoxluğu ilə qəbul edilmiş qərar əsasında geri çağırılı bilər.
9.2. Layihənin geri çağırılması haqqında qərarın qeyd edildiyi iclasın protokolu iclasın sədri və katibi tərəfindən imzalanır, həmçinin layihənin geri çağırılmasını dəstəkləyən təşəbbüs qrupunun üzvlərinin siyahısı protokola əlavə olunur. Bu siyahıda layihənin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, şəxsiyyət vəsiqəsinin nömrəsi və etibarlılıq müddəti qeyd olunur. Siyahıda qeyd edilən hər bir vətəndaş özünə aid məlumatları imzası ilə təsdiq edir.
9.3. Bu Qanunun 9.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan protokol Milli Məclisə daxil olduqda geri çağırılmış layihə Milli Məclisin gündəliyindən çıxarılır və təşəbbüs qrupunun sədrinə bu barədə məlumat verilir.

Maddə 10. Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunun tələblərinin pozulmasına görə şəxslər Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş hallarda məsuliyyət daşıyırlar.
İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 22 oktyabr 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 22 oktyabr tarixli 1689-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərinin rəhbər tutaraq “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 22 oktyabr tarixli 1689-VQ nömrəli Qanununun ümumiyyətlə mənimsənilməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
1.2. həmin Qanunun 5.9-cu və 7.11-ci maddələrinin icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
1.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması üçün üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
1.4. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bu-

nun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
1.5. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.
3. Müəyyən edilsin ki:
3.1. “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 5.4-cü maddəsinin ikinci və üçüncü cümlələrində, 5.8.2-ci və 5.8.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
3.2. həmin Qanunun 5.4-cü maddəsinin ikinci cümləsində və 5.8.2-ci maddəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur;
3.3. həmin Qanunun 5.4-cü maddəsinin üçüncü cümləsində və 5.8.3-cü maddəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 dekabr 2019-cu il

Təhsil Nazirliyi: İlkin mərhələdə 5 beynəlxalq ikili diplom proqramının təsis olunması planlaşdırılır

Dekabrın 4-də Təhsil Nazirliyində PISA (Programme for International Student Assessment) - Beynəlxalq Şagird Qiyətləndirilməsi Proqramının 2018-ci il üzrə nəticələri və beynəlxalq ikili diplom proqramlarına həsr olunmuş mətbuat konfransı keçirilib.
AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Təhsil nazirinin müavini Elnur Məmmədov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təhsilə xüsusi önəm verdiyini vurğulayıb, bu sahənin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən proqram və layihələrdən danışib.
Sonra nazirliyin Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsinin müdiri Emin Əmrullayev, Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri Müvənnat Turan Əhmədov, İctimaiyyətlə əlaqə sektorunun baş məsləhətçisi Billurə Hacızadə çıxış ediblər. Konfransda PISA proqramı haqqında ümumi məlumat verilib. Qeyd olunub ki, PISA qiymətləndirməsi iqtisadi əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (Organisation for Economic Co-operation and Development) tərəfindən 3 ildən bir keçirilir. PISA 15 yaşlı şagirdlərin oxu, riyaziyyat və təbiət elmləri üzrə mətbəddə qazandıqları biliklərdən həyatda, məişətdə qarşılaşdıqları problemləri həll etmək üçün istifadə etmək bacarığını ölçür. PISA tədqiqatında 80-dən artıq ölkə iştirak edir. Bildirilib ki, Azərbaycan 2018-ci ildə PISA tədqiqatında Bakı şəhərindəki 197 ümumtəhsil məktəbindən 6827 nəfər 15 yaşlı şagird təmsil edib. Şagirdlərimizin riyaziyyat üzrə orta göstəricisi 420 bal, oxu üzrə 389 bal, təbiət elmləri üzrə isə 398 bal təşkil edib.
Daha sonra “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sistemini beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində beynəlxalq ikili dip-

lom proqramları barədə ətraflı məlumat verilib. Qeyd edilib ki, Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmunu və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq ikili diplom proqramları ilə müasirləşdirilməsi əsas hədəflərdəndir.
Dövlət proqramı çərçivəsində ilkin mərhələdə 5 beynəlxalq ikili diplom proqramının təsis olunması planlaşdırılır. Beynəlxalq ikili diplom proqramlarının ölkəmizin inkişaf prioritetlərinə uyğun sahələr (kənd təsərrüfatı, tibb, təhsil, informasiya texnologiyaları, mühəndislik və digər) üzrə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.
Mətbuat konfransında, həmçinin beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün tərəfdar ali təhsil müəssisələrinin, ixtisas proqramlarının və təhsil səviyyələrinin seçim meyarları media nümayəndələrinin nəzərinə çatdırılıb, proqramın maliyyələşdirilməsi qaydaları barədə məlumat verilib.

Prezident Administrasiyasının məsul işçiləri bölgələrdə vətəndaşların müraciətlərini dinləyiblər

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçiləri şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, dekabrın 4-də Sumqayıt şəhəri, Şabran, Füzuli, Salyan və Xocalı rayonlarının sakinləri ilə görüşüblər.
AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən keçirilən görüşlərdə sakinlərin qaldırtdıqları məsələlər diqqətlə dinlənilib, bütün məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində tapşırıqlar verilib. Bəzi müraciətlər yerində həll edilib. Araşdırma tələb edən müraciətlər nəzərdə götürülüb və onların həlli istiqamətində aidiyyəti üzrə göstərişlər verilib.
Görüşlərdə qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində respublikamızda müasir infrastruktur, istehsal və əməl müəssisələri yaradılır, yeni iş yerləri açılır. İlk növbədə, əhalinin sosial rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasına yönəlməli bu tədbirlər bir daha təsdiqləyir ki, dövlət başçısının həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Son vaxtlar sosial-iqtisadi sahədə aparılan əsaslı islahatlar Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində reallaşdırılan tədbirlərin davamıdır.
Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanda sosial-iqtisadi sahədə inqilabi islahatlar həyata keçirilməkdədir. Bu islahatlar, ilk növbədə, əhalinin rifahının yaxşılaşdırılmasına, vətəndaş məmnunluğuna yönəlib. Prezident İlham Əliyev hələ 2018-ci ilin sonlarında bəyan etmişdi ki, qarşısda dövrə əhalinin sosial durumunun daha da yaxşılaşdırılması prioritet olacaq. Bu məqsədlə 2019-cu ilin əvvəlində dövlət başçısı iki böyük sosial islahat paketini təsdiqlədi. Birinci paketdə 3 milyon vətənda-

şın maaş, pensiya, sosial müavinətlərin artırılmasına, mühüm sosial məsələlərin həllinə 1.6 milyard manat yönəldildi və icra olundu. İkinci paketin icrası ilə bağlı hazırlıq işləri də tamamlanıb və sentyabrın 1-dən minimum əməkhaqqı 250 manata çatdırılıb, əlavə olaraq 400 min nəfərin maaşı 20-50 faiz artırılıb. Oktyabrın 1-dən isə pensiyaların artımı 750 min nəfərə şamil olunub. Hər iki paketin ümumi məbləği cari il üçün 2,3 milyard manat, gələn il üçün isə daha 3 milyard manat təşkil edir. Bu iki sosial islahat paketi ümumilikdə 4,2 milyon vətəndaşı əhatə edir. Minimum pensiya 72 faiz artırılıb. Minimum əməkhaqqının 250 manata çatdırılmasından sonra Azərbaycan bu göstərici üzrə MDB-də ikinci sırada qərarlaşıb.
Bundan başqa, müavinətlərin və təqaüdlərin artırılması 300 min əlilliyi olan şəxsi, 500 min məcburi köçkünlü, 100 mindən çox tələbəni, ümumilikdə 1,3 milyon insanı əhatə edir. Ən əsası, bu addımlar aztəminatlı təbəqəni əhatə etməklə yanaşı, hümum kateqoriyaya aid insanların sosial durumunu əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdıracaq.
Azərbaycan Prezidentinin digər təşəbbüsü sosial siqorta sahəsində inqilabi irəliləyişi təmin edib. Belə ki, 2006-2018-ci illərdə siqortaya həttə cüzi məbləğ ödəyənlərə belə 25 illik siqorta stajı hesablanıb. İl ərzində pensiyaya çıxan vətəndaşların 80 faizi bundan yararlanıb.
Keçirilən görüşlərdə, həmçinin məmur-vətəndaş münasibətlərinin sağlamlıq zəmində qurulmasının, insanlara layiqli xidmət göstərilməsinin, etik davranış qaydalarına əməl olunmasının vacibliyi vurğulanıb.
Sakinlər bölgələrdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün yaradılan rahat və əlverişli şəraitdən razılıqlarını ifadə edib, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Azərbaycan nümayəndə heyəti İran Prezidenti ilə görüşüb

İranda səfərdə olan Azərbaycanın Baş Nazirinin müavini, Azərbaycan ilə İran arasındakı iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayev İran Prezidenti Həsən Ruhani ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Şahin Mustafayev Prezident İlham Əliyevin məktubunu Prezident Həsən Ruhaniyə təqdim edib. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyev Sizinlə dostluğa və səmimi münasibətlərə böyük əhəmiyyət verir. Azərbaycan Prezidenti hesab edir ki, dostluq əlaqə-

ləri iki ölkə arasındakı münasibətlərin daha da inkişafına təkan verəcək və qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına mənəfiyyətə xidmət edəcək.

Prezident Həsən Ruhani məktuba görə təşəkkürünü bildirib və onun da səmimi salamlarını Azərbaycan Pre-

zidentinə çatdırmağı xahiş edib. Prezident Həsən Ruhani deyib ki, İran ilə Azərbaycan yaxın qonşu ölkəyə yanaşı, həm də yaxın dost və qardaş dövlətdir. Hər iki dövlət global əhəmiyyətə malik olan Şimal-Cənub Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin for-

malaşmasında mühüm rol oynayır. Bu layihəyə daxil olan demir yolu xətti İrandan Azərbaycana və Rusiyaya, oradan isə Avropaya uzanacaq. Bu layihədən yalnız İran ilə Azərbaycan deyil, həmçinin regionun digər dövlətləri də faydalanacaq. Biz, həmçinin İran, Azərbaycan və Rusiya üçtərəfli əlaqələrinin inkişafında da maraqlıyıq.

İran Prezidenti iki ölkə arasında digər sahələrdə olduğu kimi, turizm, yüksək texnologiyalar və ekologiya sahəsində də qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

Görüşdə Azərbaycanın İrandakı səfəri Bünyad Hüseynov və Naçıxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri birinci müavini Azər Zeynalov da iştirak ediblər.

Azərbaycan nümayəndə heyəti İran Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri ilə görüşüb

Azərbaycanın Baş Nazirinin müavini, Azərbaycan ilə İran arasındakı iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayev İran Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Mahmud Vaezi ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf istiqamətləri müzakirə edildi.

Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev iki ölkə arasındakı əlaqələrin yüksək

səviyyədə olduğunu bildirdi. O deyib ki, bu gün iki ölkə prezidentinin siyasi iradəsi sayəsində Tehran-Baki münasibətləri daha da inkişaf edir.

Qeyd olunub ki, dövlətlərimiz arasındakı siyasi, iqtisadi, mədəni, ticari, neqliyyat və humanitar sahələrdə əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir. Azərbaycan bu əla-

qələrin daha da genişlənməsində maraqlıdır.

İran Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Mahmud Vaezi rəsmi Tehran ilə Bakı arasında ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb, iki dost və qardaş ölkə arasındakı əlaqələrin strateji xarakter daşdığını bildirdi. Bildirib ki, İran və Azərbaycan regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də yaxından əməkdaşlıq edirlər.

Görüşdə ikitərəfli əlaqələrin daha da genişləndirilməsi yolları və əldə olunan nailiyyətlərin icrası prosesinin sürətləndirilməsi məsələləri nəzərdən keçirildi.

Sonra qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan ilə İran arasında enerji sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının Baş Nazirinin müavini, Azərbaycan ilə İran arasındakı iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayev İran Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Mahmud Vaezi ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dekabrın 3-də Tehranda Şahin Mustafayev İran Energetika naziri Rza Ərdakanian arasında görüş keçirildi.

Şahin Mustafayev qeyd edib ki, İran ilə Azərbaycan arasındakı iqtisadi əməkdaşlıq əlaqələri yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Bu əlaqələrin inkişafında hər iki ölkənin prezidentlərinin siyasi iradəsi və səmimi dostluq münasibətləri böyük rol oynayır.

Hazırda dost və qardaş ölkələrimiz arasında mühüm iqtisadi layihələr həyata keçirilir. Qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi 3 dəfədən çox artıb,

gömrük-keçid məntəqələrinə sadələşdirilmiş sistem yaradılıb və vətəndaşların gediş-gəlişi asanlaşıb. Qarşılıqlı rəsmi sərəflərin və Azərbaycan da fəaliyyət göstərən İran şirkətlərinin sayında da artım müşahidə olunur.

Enerji sahəsində də əməkdaşlıq davam edir. Ordubad-Maraza, Xudafərin, "Qız qalası" su elektrik stansiyalarında işlər davam etdirilir. Bu layihələr hər iki ölkənin əhalisi-

nin sosial vəziyyətinin yaxşılaşmasına ilə yanaşı, ümumilikdə iqtisadi inkişafda böyük təkan verəcək.

Şahin Mustafayev diqqətə çatdırıb ki, qarşılıqlı əməkdaşlıq nəticəsində böyük uğurlar əldə olunub. Lakin hər iki ölkə böyük iqtisadi potensiala malikdir və bu potensialdan daha səmərəli istifadə etmək lazımdır.

İranda Energetika naziri Rza Ərdakanian bildirib ki,

İran yaxın qonşuları ilə iqtisadi əlaqələrin genişlənməsində maraqlıdır. Azərbaycan İranda yaxın qonşu ölkəyə yanaşı, həm də dost və qardaş dövlətdir. Ordubad-Maraza, "Qız qalası", Xudafərin su elektrik stansiyaları ilə yanaşı, Astarada 500 meqavat gücündə qaz elektrik stansiyasının tikintisi layihəsi də var. Bu layihə sərhad rayonlarının iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayacaq. Nazir qeyd edib ki, qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən bu layihələr hər iki xalqın mənəfiyyətinə xidmət edəcək.

Görüşdə su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, turizmin inkişafı, enerji mübadiləsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycanın İrandakı səfəri Bünyad Hüseynov və Naçıxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri birinci müavini Azər Zeynalov da görüşdə iştirak ediblər.

Azərbaycan ilə İran arasında neqliyyat sahəsində əldə olunan uğurlardan danışılıb

Azərbaycan Respublikasının Baş Nazirinin müavini, Azərbaycan ilə İran arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayev İran Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Mahmud Vaezi ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dekabrın 3-də Şahin Mustafayev İranın Yol və Şəhərsalma naziri Mehəmməd İslami ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhani arasında qarşılıqlı hörmətə və etimada əsaslanan münasibətlərin ölkələrimizin əlaqələrinin bütün sahələrdə genişlənməsində mühüm rolunu vurğulanıb.

Ölkələrimiz arasında qələrdən danışıq Baş Nazirinin müavini Şahin Mustafayev son illərdə əməkdaşlığın daha da genişləndiyini diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, son 5 ildə Azərbaycan və İran prezidentlərinin arasında 13 görüş olub, 100-dən çox qarşılıqlı səfərlər təşkil edilib, 24 biznes forumu və işgüzar görüş keçirilib. İndi-

yədək ölkələrimiz arasında 150-dən çox sənəd imzalanıb. Azərbaycanda sənaye, tikinti, xidmət, rabitə, ticarət, neqliyyat, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə 1500-dən çox İran şirkəti fəaliyyət göstərir. İranda Azərbaycan iqtisadiyyatına 3,4 milyard dollar investisiya yatırılıb. Baş Nazirinin müavini ölkələrimizin sənə-

ye, energetika, kənd təsərrüfatı, ticarət, səhiyyə, turizm, sərhad-gömrük və digər sahələrdə yanaşı, neqliyyat-transit sahəsində də uğurlu əməkdaşlıq etdiyini, Şimal-Cənub Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin inkişafında hər iki ölkənin rolunu vurğulayıb. Şahin Mustafayev neqliyyat dəhlizinin inkişafının Azərbaycan-İran iqtisadi əməkdaşlığının, xüsusilə yükdaşıma, ticarət və turizm əlaqələrinin genişlənməsinə müsbət təsir göstərəcəyini qeyd edib.

İranda Yol və Şəhərsalma naziri Mehəmməd İslami ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələrin genişlənməsinə xüsusi önəm verdiyini, Azərbaycan-İran əməkdaşlığının inkişafı istiqamətində ardıcıl tədbirlərin həyata keçirildiyini bildirdi. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Səfa MİRZƏYEV: "Konstitusiyaya Məhkəməsi Milli Məclisin səlahiyyətlərinin parlamentin yeni tərkibi formalaşanaqəd saxlanılmasını nəzərə alıb"

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin növbədənəkar seçkilərinin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2019-cu il 2 dekabr tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğun hesab olunmasına dair qərar qəbul edib. Bunun əsasında Konstitusiyanın 98-ci maddəsinə görə Milli Məclisin buraxılması və növbədənəkar seçkilərinin təyin edilməsi haqqında qəbul olunacaq qərar Konstitusiyaya uyğun hesab edilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Milli Məclis Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyev dekabrın 4-də jurnalistlərə müsahibəsində deyib. S.Mirzəyev bildirib ki,

eyni zamanda, Konstitusiyaya Məhkəməsi Konstitusiyanın 111-ci, 112-ci maddələrində təsbit edilən funksiyalarının icrası ilə əlaqədar Milli Məclisin səlahiyyətlərinin parlamentin yeni tərkibi formalaşanaqəd saxlanılmasını nəzərə alıb. Yeni, müharibə vəziyyəti olanda, yaxud Azərbaycana hücum təhlükəsi yarananda, eləcə də fəvqəladə təbii hallar baş verəndə, kütləvi iğtişaşlar nəticəsində fəvqəladə vəziyyətin təyin olunması ilə əlaqədar yaranmış məsələlərdə mütləq Milli Məclisin təsdiqi lazımdır. Ona görə də bu səlahiyyətlərin yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulur ki, Milli Məclis yeni seçkilər keçirilənə qədər öz səlahiyyətlərini saxlasın. Eyni zamanda, Azərbaycan və Milli Məclisin beynəlxalq öhdəlikləri var və bu öhdəliklərin yerinə

yetirilməsi üçün Milli Məclis fəaliyyətini davam etdirəcək.

"Burada yeganə məhdudiyyətə ondan ibarətdir ki, Milli Məclis qanun və qərar qəbul etmək üçün yeni seçkilərə qədər toplaşmayacaq. Konstitusiyaya Məhkəməsinin qərarına qədər deputatların xarici səfərləri müvəqqəti dayandırılmışdır. Artıq Konstitusiyaya Məhkəməsinin qərarı var. Bu yaxınlarda Avropa Şurasının və digər beynəlxalq təşkilatların yığıncaqları olacaq və Milli Məclisin üzvləri həmin iclaslara qatılacaq. Bundan başqa, dekabrın 18-də Bakıda Türkdillil Ölkələrin Parlament Assambleyasının iclası keçiriləcək, o iclas da keçiriləcək. Sadəcə, qanun və qərarların qəbul edilməsinə dair parlamentin plenar iclasları keçirilməyəcək. Yeni qanunların altıncı çağırış parlament qəbul edəcək".

Müdafiə naziri cəbhəboyu zonada yerləşən hərbi hissələrdə olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti cəbhəboyu zonada yerləşən hərbi hissələrdə və döyüş mövqelərində olublar.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, döyüş postlarında növbə çəkən şəxsi heyətlə görüşən Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov müdafiənin dayanıqlılığını, qısa qulluğunun vəziyyətini, hərbi qulluqçuların döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yoxlayıb, komanda-müshahidə məntəqəsində düşmən mövqelərini izləyib.

Əməliyyat şəraitinin vəziyyəti barədə məruzələri dinlədikdən sonra Müdafiə naziri bölmələrin daim döyüşə hazır vəziyyətdə olmasını təmin etmək məqsədilə müvafiq tapşırıqlar verib.

Sonra nazirliyin rəhbər heyəti Horadiz şəhərində yerləşən Aprel şəhidlərinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edərək önünə gül dəstələri qoyub, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsinə hörmət və ehtiramla yad ediblər.

həndis şəhərciyində də olub. Bildirilib ki, mühəndis hazırlığının yüksək səviyyədə təşkili və yerinə yetirilməsini təmin etmək, şəxsi heyətin mühəndis təminatı tapşırıqlarını mürəkkəb döyüş şəraitində ərazinin relyefini nəzərə almaqla yerinə yetirməsi veridirlərini təkmilləşdirmək üçün şəhərcikdə lazımı infrastruktur yaradılıb.

Real döyüş şəraitinə uyğun inşa edilən təlim mərkəzində xüsusi texnikanın mürəkkəb relyef və sərtaqlıq şəraitində idarə olunması üzrə praktiki veridirlərini təkmilləşdirilməsi, həmçinin döyüş tapşırıqlarının meşq etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Müdafiə naziri mühəndis qoşunlarının komandanlığına şəxsi heyətin döyüşə hazırlıq səviyyəsinin artırılması və döyüş vasitələrinin effektiv istifadəsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verib.

Cəbhəboyu zonada yeni inşa edilən mühəndis təyinatlı hərbi obyektlərin açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin təsdiq etdiyi Azərbaycan Ordusunun modernizasiyası və yenidənqurma işləri planına əsasən həyata keçirilən fəaliyyətlər davam etdirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti cəbhəboyu zonada yeni inşa edilən mühəndis təyinatlı hərbi obyektlərin açılışında iştirak ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi yeni istifadəyə verilən qərargah binası ilə də tanış

olub. Qeyd olunub ki, qərargahda inzibati və xidməti iş otaqları mərkəzləşdirilmiş istilik sistemi, işıq, su, qaz və kommunikasiya xətləri, mebel avadanlıqları ilə təmin olunub. Müdafiə nazirinin mə-

ka alınaraq qoşunların sərəncamına verilib. Hərbi əməliyyatların mühəndis təminatını yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq olunan müxtəlif növ texnikanın saxlanması park, şəxsi heyətin hazırlığı üçün nəzərdə tutulan taktiki sinif otaqları və digər inzibati binalar müvafiq avadanlıqlar və əyani təbii vasitələri ilə tam təchiz edilib.

General-polkovnik Z.Həsənov mühəndis qoşunlarının komandanlığına bölmələrin döyüş qabiliyyətinin artırılması və döyüş vasitələrinin effektiv istifadəsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verib.

Sonda nazirliyin rəhbərliyi şəxsi heyətlə birlikdə nahar edib.

Azərbaycanda ilk dəfə iki dövlətin nazirlikləri arasında memorandum elektron imza ilə imzalanıb

"Bakutel 2019" sərərgisi çərçivəsində dekabrın 4-də Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi ilə Belarusun Rabitə və İnformasiya Nazirliyi arasında dövlətlərarası memorandum elektron imza ilə imzalanıb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, memorandumda biznes subyektləri arasında elektron imzaların qarşılıqlı tanınması əks olunub. Sənədi Azərbaycan tərəfdən Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə və Belarus tərəfdən isə Rabitə və İnformasiya naziri Konstantin Şulqan imzalayıblar.

Qeyd edək ki, elektron imza ilə imzalanan bu e-memorandum nəinki Azərbaycan və Belarus, eləcə də MDB ölkələri arasında ilk dəfə.

Sənədlərin elektron imzalanması Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi ilə Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı regional təşəbbüs layihəsi imzalanıb.

Dekabrın 4-də Bakıda Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi və Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı (ITU) arasında regional təşəbbüs layihəsi imzalanıb.

can tərəfdən Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə və Belarus tərəfdən isə Rabitə və İnformasiya naziri Konstantin Şulqan imzalayıblar.

Qeyd edək ki, elektron imza ilə imzalanan bu e-memorandum nəinki Azərbaycan və Belarus, eləcə də MDB ölkələri arasında ilk dəfə.

Sənədlərin elektron imzalanması Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi ilə Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı regional təşəbbüs layihəsi imzalanıb.

Dekabrın 4-də Bakıda Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi və Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı (ITU) arasında regional təşəbbüs layihəsi imzalanıb.

burada ana dilimizdə interaktiv multimedia kursları keçiriləcək. Kursları bitirən xanımlar ITU-nun onlayn sertifikatı ilə təltif ediləcək. Layihənin əsas məqsədi ölkəmizin hər bir nöqtəsində xanımların İKT sahəsi, xüsusilə programlaşdırma üzrə karyeraya qurmasına dəstək verməkdir. Eyni zamanda, ödənişsiz onlayn kurslara qoşulan xanımlar "İKT LAB" Təbii və Tədris Mərkəzi tərəfindən 2020-2021-ci illərdə "Qadınlar üçün IT sahədə multimedia onlayn kurs və veb portalı inkişafı" adlı layihə həyata keçiriləcək. Qeyd edilən layihə qadınların və qızların rəqəmsal hazırlığının inkişafına xüsusi töhfə verəcək. Layihənin icrası nəticəsində onlayn portal yaradılacaq və

yalar Nazirliyində çalışan yerli mütəxəssislər tərəfindən hazırlanan AzDoc sənəd dövriyyəsi sistemi üzərində həyata keçirilib.

Ölkələrarası elektron imzaların qarşılıqlı tanınması vətəndaş, biznes subyektləri, dövlət qurumları arasında münasibətlərin yeni müstəvidə inkişafına şərait yaradacaq. Həmçinin ölkəmizin beynəlxalq hesabatlarda daha da yüksəlməsinə gətirib çıxaracaq.

Danışıqlar zamanı sərəhədayı ərazilərdə radiotezlik resurslarının istifadənin koordinasiya edilməsi, o cümlədən iki ölkə arasında innovasiyalar və startap ekosisteminin inkişafı sahələrində perspektiv əməkdaşlıq imkanları barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi ilə Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı regional təşəbbüs layihəsi imzalayıb

Dekabrın 4-də Bakıda Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi və Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı (ITU) arasında regional təşəbbüs layihəsi imzalanıb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə ölkəmizdə səfərdə olan Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının baş katibi Houlin Jao ilə ikitərəfli görüş keçirib. Görüşdə ölkəmizin sözdəndən təşkilatı ali idarəetmə orqanı olan Şurasının üzvü kimi fəaliyyəti

burada ana dilimizdə interaktiv multimedia kursları keçiriləcək. Kursları bitirən xanımlar ITU-nun onlayn sertifikatı ilə təltif ediləcək. Layihənin əsas məqsədi ölkəmizin hər bir nöqtəsində xanımların İKT sahəsi, xüsusilə programlaşdırma üzrə karyeraya qurmasına dəstək verməkdir. Eyni zamanda, ödənişsiz onlayn kurslara qoşulan xanımlar "İKT LAB" Təbii və Tədris Mərkəzi tərəfindən 2020-2021-ci illərdə "Qadınlar üçün IT sahədə multimedia onlayn kurs və veb portalı inkişafı" adlı layihə həyata keçiriləcək. Qeyd edilən layihə qadınların və qızların rəqəmsal hazırlığının inkişafına xüsusi töhfə verəcək. Layihənin icrası nəticəsində onlayn portal yaradılacaq və

likasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları naziri Mehəmməd Cavad Azəri Cahromi ilə görüşüb. R.Quluzadə görüşdə "Bakutel 2019" 25-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Telekomunikasiya, İnnovasiya və Yüksək Texnologiyalar Sərərgisində İranda 15 şirkəti və startapın iştirakının əhəmiyyətini vurğulayıb. Danışıqlar zamanı sərəhədayı ərazilərdə radiotezlik resurslarının istifadənin koordinasiya edilməsi, o cümlədən iki ölkə arasında innovasiyalar və startap ekosisteminin inkişafı sahələrində perspektiv əməkdaşlıq imkanları barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Müstəqilliyə gedən yol Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Əvvəli 1-ci səh.

AXC-nin yadigarı olan Bakı Dövlət Universiteti yeni ictimai-siyasi dövrdə fəaliyyətini davam etdirib. Ötən yüz il ərzində bu ali təhsil müəssisəsinin 200 minə yaxın məzunu müxtəlif sahələrdə bilik və bacarıqlarını göstərmişdir. Onların arasından görkəmli elm adamları - alimlər, ictimai xadimlər, siyasətçilər, müxtəlif sahələrin müxtəssisləri çıxıb.

Müasir Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyev də Bakı Dövlət Universitetinin məzunu idi. O, həm sovet, həm müstəqillik illərində, eləcə də sonrakı dövrdə xalq və dövlət qarşısında misilsiz xidmətlər göstərmişdir.

Həmin illəri unutmayan insanlar yaxşı xatırlayırlar ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev təhsil sahəsinə çox böyük diqqət yetirirdi. Gənclərin SSRİ-nin yüksək kateqoriyalı aparıcı ali təhsil müəssisələrində oxumaları üçün bütün imkanlardan istifadə edirdi. Məhz bu qaygının nəticəsi idi ki, o zamanlar hər il təxminən 800 nəfər qədər gənclimiz Bakıda imtahanlar verib, Moskva, Sankt-Peterburq (Leninqrad) kimi nəhəng şəhərlərdə aparıcı ali məktəblərdə oxuyub, müxtəssis kimi yetişərək Azərbaycanın xalq təsərrüfatının inkişafında xidmət göstərirdilər. Bu, ilk növbədə Azərbaycanın gələcəyi üçün güclü kadrlar potensialının yaradılması demək idi. Həmin illərdə yüksək təhsil almış kadrlar Azərbaycan bu gün layiqincə təmsil edirlər.

Ötən əsrin 70-ci illərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin yürütdüyü siyasət xalq tərəfindən rəğbətə və böyük məhəbbətə qarşılıq olmuşdur. O, Azərbaycanın 1990-cı illərin əvvəllərində böyük fəlakətə üz-üzə qalanda doğma xalq Umummilli Lideri haraya çağırırdı. Çünki o illər ərzində gördüyü işlər Azərbaycan xalqının qəlbində Heydər Əliyevə böyük inam hissini saxlayırdı. Məhz buna görə xalq birnəməli şəkildə müstəqilliyə gedən yolu Heydər Əliyevin adı ilə bağlayır. Yaxın tariximizdə bilirik ki, Umummilli Liderin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Ali Məclisinin sessiyasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin uğurlu bayrağı dövlət bayrağı kimi təsis olundu və bununla bağlı qərar qəbul edildi. Daha bir inkarolunmaz fakt isə ondan ibarətdir ki, Ulu Öndər müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycanı rəhbər olsaydı, bir qarış torpağımız da işğal olunmaz, xalqımız və dövlətimiz təcavüzə məruz qalmazdı.

Azərbaycan Prezidenti tədbir iştirakçılarının nəzərində qaldırıldı ki, gənclər də bu tarixi bilimlərdən: "Mən dəfələrlə bunu demişəm. Biz -

bu tarixi yaşayan insanlar, əlbəttə ki, heç vaxt bunu unutmayacağıq. Bugünkü uğurlu inkişafımızı hər zaman qiymətləndirəcəyik. Gənclər bunu görməyiblər. Onlara elə gəlir ki, həmişə belə olub. Onlara elə gəlir ki, Azərbaycan həmişə belə çiçəklənən, firavan dövlət olub. Belə deyildi. Biz o günləri yaxşı xatırlayırdıq. Xalq Cəbhəsi-Müsavat cüt-lüyünün xəyanətkar hakimiyyəti dövründə on minlərlə insan saatlarla çörək növbədə dayanırdı. Əlisilahlı quldurlar meydan oxuyurdular, şəhərlərimizdə insanları incidirdilər, oğurlayırdılar, işgəncələr verirdilər, jurnalistləri döydürdülər. Məhz Xalq Cəbhəsi-Müsavat hakimiyyəti - özünü demokrat adlandıran bu ünsürlər Azərbaycanı sənuzurana ləğv etdi. Gənclər bu tarixi bilimlərdirlər. Müəllimlər bu tarixi onlara çatdırmalıdır ki, həm həqiqəti bilsinlər, həm də Azərbaycan gələcəkdə heç vaxt bu ağır vəziyyətə düşməsin".

Dövlət başçısının yubiley tədbirində vurğuladığı kimi, bizi bizdən çox sevmən, istəyən olub. Bunun dəfələrlə şahidi olmuşuq. Bəzi xarici dairələr, guya, Azərbaycana kömək etmək istədiklərini bildirirlər. Bu saxta canıyananlıq məkrilliyini gizlədə bilmir. Azərbaycan Prezidenti də məhz bu məsələyə toxunaraq deyir: "...Siz Azərbaycanı bu qədər sevirsinizsə, nə üçün o vaxt bizə kömək etməmişiniz?! Nə üçün ağır vəziyyətdə olan ölkəyə kömək etməmişiniz?! İndi sira ilə düzülüb bizə kredit vermək istəyənler. Biz almırıq. Biz özümü kredit veririk. Bizim xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulun 17 faizini təşkil edir. Bu göstəriciyə görə biz dünyada doqquzuncu yerdəyik.

Bu gün əsl müstəqillik dövrüdür. Çünki bu gün biz özümüzü öz gələcəyimizi müəyyən edirik. Bu gün biz özümüzü qərarları qəbul edirik. Bu gün Azərbaycan xalqının iradəsi hökm sürür. Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında müasir, öz tarixinə, ənənələrinə sadıq, sürətlə inkişaf edən dinamik ölkədir. Heç kəmdən asılı deyilik və elə etməliyik ki, heç vaxt heç kəmdən asılı olmayaq. Buna görə güclü olmalıyıq, vətənpərvər olmalıyıq, iqtisadiyyatımız daha da güclü olmalıdır və siyasi iradəmiz yerində olmalıdır. Bugünkü hakimiyyətdə bütün bunlar var və hər kəs görür ki, heç kim bizim işimizə müdaxilə edə bilməz".

Daha bir məsələ: xaricdəki anti-Azərbaycan dairələr artıq açıq şəkildə bilirlər və etiraf da edirlər ki, burada sağlam müxalifət yoxdur, ayır-ayır satqın cəstəblər mövcuddur. Onlara pul təminatı da azaldığı üçün daha iyirnc bir yola əl atır, gəncləri əsas hədəf seçir, onları yoldan çıxarmaq, beynlərini zəhərləmək istəyirlər. Lakin bu xalq ötən əsrin 90-cı illərindəki deyil. Ona görə də onların bu bəd niyyətləri həyata keçə bilmir. Çünki Azərbaycan gəncliyi vətənpərvərliyi, Vətənpərvərliyi ilə tanıdır. Buna görə də dövlət başçısı bu bəd niyyətə qarşı tələbə və müəllimləri ayıq-sayıq olmağa səslədi: müəllimlər gənclərə vətəni biliklər verməli, onları həm də vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etməlidirlər. Respublikamızın hərtərəfli inkişafının göstəricilərindən biri də internet istifadəçilərinin faizində də əksini tapır. Belə ki, bu gün sosial şəbəkələrdən istifadə edən əhəlisinin 80 faizini üstələyir. Bu həm də Azərbaycanı azad, demokratik cəmiyyət formalaşması, azad medianın mövcudluğu deməkdir. Bu, eyni zamanda Azərbaycanı azad qaçıb, xarici ölkələrdə doğma Vətəninə qarayaxma

kampaniyası aparılmasına şərt cavabdır.

Azərbaycan Prezidentinin istədiyi və tələbi odur ki, gənclər tarixi yaxşı bilməlidirlər: "...Əgər tarixi yaxşı bilsələr, görürlər ki, tariximizdə heç vaxt heç bir kənar qüvvə, heç bir kənar qüvvə bizim xoşbəxtliyimizi istəməyib, əksinə, bizi əzmək istəyib, özünü ram etmək istəyib, sərvətlərimizi talamaq istəyib, bizi alqaltmaq istəyib. Əgər belə olmasaydı, bizim çoxəsrlik tariximizin böyük hissəsi məstəmləkçilik tarixi olmazdı. Heç kim bizim işimizə müdaxilə edə bilməz, heç bir kənar qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Qoy ləkələsini, qoy yalan-uydurma yaunsınlar, bizə yapışsın. Əsas odur ki, biz öz həyatımızı ləyaqətlə yaşayaq. Ləyaqətli insanlar kimi, vətənə bağlı olan insanlar kimi, mərd insanlar kimi yaşayaq, quraq, yaradaq, bütün yad qüvvələrə cavabımızı verək və öz inkişaf yolumuzu davam etdirək".

Dövlət başçısı müəllim peşəsinin çox şərəfli, məsuliyyətli, çox ağır olduğunu xüsusi vurğulayaraq deyir: "...Əgər biz bu peşəyə qəyud olmasaydıq, o zaman tələbə qarşısında öz biliklərini nümayiş etdirməlidirlər: "...Tələbələr də indi hər şeyi görürlər, seçə bilirlər. Ona görə müəllimlər daim öz biliklərini artırmalıdır. Tələbələr də sözüm odur ki, bilikli olsunlar. Bugünkü dünyada tanışlıqla, tapşırıqla oxumaq mümkün deyil".

Gənclərdə vətənpərvərlik çox güclü olmalıdır. Onlar ənənəvi dəyərlər əsasında tərbiyə almalıdırlar. Bax belə gənclər ölkəmizi gələcəyə inamla aparıb birlər. Azərbaycan Prezidenti hesab edir ki, bugünkü gənclərin mütləq əksəriyyəti bu meyarlara cavab verir - bilikli, savadlı, Vətənə bağlı, vətənpərvər və dünyaya açıq.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

İslahatlar əhəlinin sosial rifahının yüksəlməsini sürətləndirir

Əvvəli 1-ci səh.

Prioritet fəaliyyət istiqaməti kimi reabilitasiya və sosial xidmət infrastrukturunun müasirləşdirilməsi və genişləndirilməsi işlərinin davam etdirilməsidir. Ötən ay Yevlax və Naftalan şəhərlərində əhəliyi olan şəxslər üçün Regional Bərpa Mərkəzləri, Mərdəkan Müalicə Pansionatı əsaslı təmir və yenidənqurma sonra müasir aradan qaldırmaqla vətəndaşlara yüksək səviyyədə xidmət göstərməkdir. Bununla yanaşı, ümumilikdə sosial xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, eyni zamanda bu sahədə fəaliyyət mexanizmini yenidən qurmaqla təkmilləşdirilməsinə ehtiyac var. Bu məqsədlə nazirlik bir sıra tədbirləri həyata keçirilməsi planlaşdırır. Xüsusilə Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin imkanlarından daha geniş istifadə edilməlidir. Həmçinin nazirlik tərəfindən sosial obyektlərin tikintisi və təmirinə, sosial xidmətlərin

istifadəyə verildikcə bu kateqoriyadan olan insanlara daha çox və keyfiyyətli xidmət göstəriləcək. Son dövrlərdə sosial xidmətlərin əhatə dairəsi xeyli genişləndirilib. Bununla yanaşı, göstərilən xidmətlərə, sosial xidmətçilərin fəaliyyətinə nəzarət sistemi də gücləndirilib. Məqsəd bu sahədə mövcud nöqsanları aradan qaldırmaqla vətəndaşlara yüksək səviyyədə xidmət göstərməkdir. Bununla yanaşı, ümumilikdə sosial xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, eyni zamanda bu sahədə fəaliyyət mexanizmini yenidən qurmaqla təkmilləşdirilməsinə ehtiyac var. Bu məqsədlə nazirlik bir sıra tədbirləri həyata keçirilməsi planlaşdırır. Xüsusilə Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin imkanlarından daha geniş istifadə edilməlidir. Həmçinin nazirlik tərəfindən sosial obyektlərin tikintisi və təmirinə, sosial xidmətlərin

teşkilinə, əhəliyi olan şəxslərin tibbi və sosial reabilitasiyası sahələrində aparılan işlərə xüsusi diqqət yetirilir. Nazirlik ümumilikdə sosial yardımın azəminatlı ailələrə daha əlçatan olmasının təmin edilməsi işlərini aparıb və programın əhatə dairəsini genişləndirməyə səy göstərir. Eyni zamanda təyinatın şəffaflaşdırılması və ünvanlılığının təmin edilməsinə diqqət yetirilir. Səbəb bu sahədə əvvəllər mövcud nöqsanları aradan qaldırmaqdır. Aparılan araşdırma və təhlillər nəticəsində məlum olub ki, 1800 nəfər saxta yollarla ünvanlı dövlət sosial yardım alıb. Həmin şəxslərə yönəlməyən yardımlar dərhal dayandırılıb. Bununla yanaşı, daha minadək şəxsin də saxta şəkildə sosial yardım aldığına dair şübhələr var. Faktlar təsdiq olunarsa, onlara bağlı da eyni tədbirlər görülməlidir. Saxta yollarla sosial yardım almağa şərait ya-

radan, bunun üçün bilərəkdən qısa müddətli əmək müqavilələri bağlayan, yaxud əmək müqavilələrində əməkhaqlarını reallıqda olduğundan az göstərməklə işçilərinin böyük qisminin sosial yardıma çıxışını sını imkanı yaranadılarla bağlı hüquq mühafizə orqanlarına müraciət olunacaq. Lakin ünvanlı sosial yardım almağa haqqı olan və təndəşlər bu imkanlardan istifadə edir. Hazırda təqribən 70 min əlverişli ünvanlı sosial yardım ödənilir ki, bu da 280 min insanı əhatə edir. Onlara ödənilən məbləğin ailə başına düşən orta rəqəmi 200 manat civarındadır. Qeyd edək ki, bu, kifayət qədər ciddi rəqəmdir. Təkcə il ərzində bu qrupdan olan və təndəşlərə ödəniləcək ünvanlı yardımın məbləği 170 milyon manatdır.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

"Cənub qaz dəhlizi" iştirakçı ölkələrin hər birinə dividendlər gətirəcək

Əvvəli 1-ci səh.

"Cənub qaz dəhlizi"nin uzunluğu 3500 kilometrdir. Dəhlizi təşkil edən, bir-birinə möhkəm "halqa" ilə bağlanan üç kəməri 1,2 trilyon kubmetr ehtiyatı malik "Şahdəniz" yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi çərçivəsində hasil olunan qazın Avropa bazarına ötürülməsinin təminatıdır. Layihə 80 milyard dollar həcmində dəyərləndirilir.

"Cənub qaz dəhlizi"nin icrasında yeddə ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya, İtaliya iştirak edir. Üç Balkan ölkəsi - Bosniya və Herseqovina, Xorvatiya və Monteneqro "Cənub qaz dəhlizi"ne çoxdan maraqlıdır. Azərbaycan bu ölkələrlə Avropada enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair anlaşma memorandumu imzalayıb. Dəhlizin gələn il istifadəyə verilməsi son hissəsi - Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri mövcud, eləcə də planlaşdırılan infrastrukturularla, məsələn, İon-Adriatik boru kəməri və Yunanıstan-Bolqarıstan xəttinə birləşdirilə bilər.

Ən önəmli odur ki, sözügedən ölkələrin hər biri layihədən faydalanacaq. Məsələn, Gürcüstan Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsindən bəhrələnilir. Təkcə genişləndirilməyə həyata keçirilərkən bu ölkəyə xeyli investisiya təmin ediləcək, yeni iş yerləri açılıb, yerli təhsilçilərdən və xidmətçilərdən istifadə olunub.

Eləcə də dəhlizin Türkiyədən keçən hissəsi - Trans-Anadolu Qaz Boru Kəmərinin tikintisində yüzlərlə yerli sakin çalışıb. Kəməri artıq il yarımdır istifadəyə verilib və ötən müddət ərzində Türkiyə bu xətlə 4 milyard kubmetrdən çox Azərbaycan qazı alıb.

"Şahdəniz" qazı Yunanıstan, Bolqarıstan və İtaliyadakı istehlakçılar üçün yeni qaz mənbəyini təmin edəcək. "Cənub qaz dəhlizi"ni

nub qaz dəhlizi" çoxsaylı faydalarına yanaşı, Avropanın enerji strukturunda ekologiyanın təminatına da xidmət edəcək. Axi təbii qaz ən təmiz yanan mədəm yacacaqdır.

Xatırladaq ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin təməli 2014-cü il sentyabrın 20-də - "Əsrin müqaviləsi"nin 20 illik yubileyi günü Səngəç terminalında qoyulub. Layihənin nəhəngliyi nəzərə alsaq, onun təməlləməyə və açılış mərasimləri arasındakı vaxt çox qısa olub. 4 ilə yaxın bir vaxt ərzində qazanın böyük uğur - "Cənub qaz dəhlizi"nin işə düşməsi Azərbaycanın bundan əvvəl həyata keçirdiyi qlobal neft-qaz və ixrac layihələrinin təcrübəsinə əsaslanır. Belə ki, Azərbaycan üçüncü minilliyin nəhəng mühəndisi qurucusu olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəmərinə də təxminən 4 ilə çəkib. Sonra bu kəmərlə yanaşı, "Şahdəniz-1" qazını Azərbaycanın 13 rayonundan keçməklə Gürcüstan və Türkiyəyə çatdıran Bakı-Tbilisi-Ərzurum boru xəttini inşa edib. Əslində Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri "Cənub qaz dəhlizi"nin bünövrəsi, başlanğıcı rolunu oynayıb.

"Cənub qaz dəhlizi"nin açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev demişdir: "2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri istifadəyə verildi. Bu da çox önəmli layihədir. Bu layihə olmadan keçirilərkən bu ölkəyə xeyli investisiya təmin ediləcək, yeni iş yerləri açılıb, yerli təhsilçilərdən və xidmətçilərdən istifadə olunub. Eləcə də dəhlizin Türkiyədən keçən hissəsi - Trans-Anadolu Qaz Boru Kəmərinin tikintisində yüzlərlə yerli sakin çalışıb. Kəməri artıq il yarımdır istifadəyə verilib və ötən müddət ərzində Türkiyə bu xətlə 4 milyard kubmetrdən çox Azərbaycan qazı alıb. "Şahdəniz" qazı Yunanıstan, Bolqarıstan və İtaliyadakı istehlakçılar üçün yeni qaz mənbəyini təmin edəcək. "Cənub qaz dəhlizi"ni

Nəql olunan təbii yanacaqın 9 Avropa şirkəti tərəfindən alınması nəzərdə tutulub. Bunlar ingilis-holland "Shell", Bolqarıstanın "Bulgargaz", Yunanıstanın DEPA, Almaniyanın "Uniper", Fransanın "Engie", İtaliyanın "Ena Trading", "Edison", "Enel" və İsveçrənin AXPO şirkətləridir.

"Cənub qaz dəhlizi" Məşvərət Şurasının inkişafı üçün iclası keçirilib. Bu tədbirlərin hamısını Azərbaycan evsahibliyi edib. Cari ilin fevral ayında keçirilən beşinci toplantıda adçıqkəlin ölkələrə yanaşı, Böyük Britaniyanın, Macarıstanın, Rumıniyanın, Serbiyanın, San-Marinodan və Türkmənistandan olan nümayəndələr də iştirak ediblər. Bu, layihənin qlobal xarakterini və böyük beynəlxalq əməkdaşlıq platforması üzərində ucaldığını göstərir. Eyni zamanda layihəyə maraqlı göstərən dövlətlərin sayının getdikcə artdığını təsdiqləyir.

Bir sözlə, "Cənub qaz dəhlizi" Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilən nəhəng layihədir. Bu layihə Azərbaycanın regionda və Avropada əhəmiyyətinin artmasını, Azərbaycanla Qərbi arasında münasibətlərin daha yüksək pilləyə qalxmasını şərtləndirəcək. Azərbaycanın təkcə qaz hasil edən ölkə kimi deyil, həm də onu ixrac edən ölkə kimi şöhrətini artıracaq.

"Cənub qaz dəhlizi", həmçinin region ölkələrinin öz enerji resurslarını dünya bazarına çıxarmaq üçün yeni mənbə olacaq. Regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində böyük rol oynayacaq. Dövlətlər və xalqlar arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın, işgüzar əlaqələrin inkişafına xidmət edəcək. Layihənin iştirakçısı olan bütün ölkələr, şirkətlər mənfəət əldə edəcək və insanların rifahı yüksələcək.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Lavrovun bəyanatında "əhali" sözünün qeyd olunması Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının mövqeyinə uyğundur

Məlum olduğu kimi, Rusiyanın Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun Bakıya səfəri zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi məsələsi diqqət mərkəzində olub.

Rusiyanın Xarici İşlər naziri xüsusilə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı və erməni icmaları arasında birbaşa təmasların bərpa olunmasının əhəmiyyətini qeyd edib, bunun çox perspektivli mövzu olduğunu bildirdi. S.Lavrov, həmçinin Dağlıq Qarabağın bütün əhəlisinin istənilən halda gələcəkdə necə yaşayacaqlarını birgə müəyyən edəcəklərini önəmli vurğulayıb. S.Lavrovun sözügedən bəyanatında "əhali" sözünün qeyd olunması Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının bu qəbildən olan bəyanatlarının ruhuna uyğundur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasının bəyanatında yer alıb.

"Bizim əvvəlki bəyanatlarımızda dəfələrlə bildirildiyi kimi, Ermənistan qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərimizdən çıxarılması, Azərbaycanlı məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına geri qaytarılması və ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınmış səhədliyin bərpa edilməsindən sonra, Dağlıq Qarabağ bölgəsində erməni icması ilə sülh şəraitində birgə yaşayışın yenidən bərpa edilməsinin tərəfdarıyıq.

Dağlıq Qarabağın əzəli azərbaycanlı sakinləri öz torpaqlarına qayıtmağınca, bölgənin hər hansı formada inkişafından söhbət gedə bilməz. Bizim ali məqsədimiz öz yurdumuza qayıtmaq, dağıdılmış tarixi, mədəni, dini irsimizi bərpa etmək və Dağlıq Qarabağda yenidən insanları dinc, xoşbəxt şəkildə yaşayışını təmin etməkdir. Yalnız belə olan halda bölgədə ədalətli və daimi sülhün bərqərar edilməsi mümkündür", - deyir bəyanatda vurğulanı.

Əvvəli 1-ci səh.

Prezidentin toxunduğu məsələlərin real həyata sürətlə vəsiqə alması da göstərir ki, ölkədə artıq yeni inkişaf dövrü başlayıb. Bu dövrün xüsusilə diqqəti çəkən məqamlarından biri 2019-cu ilin əvvəllərindən başlanan yeni islahatlardır. İdarəetmədə çevikliyi artırmaq məqsədilə başlanan struktur islahatları daha sonra sosial sferanı əhatə etdi. Milionlarla vətəndaşın rifahında əhəmiyyətli dərəcədə hiss olunan sosial islahatlar çərçivəsində çoxmənzilli binalarda vətəndaşların mülikiyyət hüquqlarının təmin olunması ilə bağlı uzun illərdir mövcud olan çətinliklər, o cümlədən problemlə kreditlər məsələsi öz hüquqi həllini tapdı.

"2019-cu ildən başlayan islahatların əsas hədəfi Azərbaycanı müasir, inkişaf edən və gələcəkdə inkişaf etmiş ölkəyə çevirməkdir, ölkədə mövcud olan nöqsanları aradan qaldırmaq, vətəndaşları

narahat edən problemləri tamamilə gündəlikdən çıxarmaqdır, insanların rifah halını yaxşılaşdırmaqdır, daha güclü, qüdrətli dövlət qurmaqdır". Prezident İlham Əliyevin fevral ayında söylədiyi bu fikirlər ilin əvvəllərindən ölkədə başlanan islahatların məzmunu mahiyyətini tam dolğunluğu ilə əks etdirir. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi məsələlərin nəticəsi olaraq aprel ayının əvvəllərindən ölkədə həyata keçirilən islahatları biri də əlavə edildi. 3 aprel tarixli fərmanla bu dəfə islahatlar məhkəmə-hüquq sistemini əhatə etdi.

Təbii ki, daha sürətli inkişafa nail olmaq, zamanla, müasir çağırışlarla ayaqlaşmaq üçün islahatlar da kompleks xarakter daşımalı, dövlət idarəetməsinin bütün qollarını əhatə etməlidir. İlham Əliyev məsələyə bu prizmadan yanaşır və islahatların bütün hakimiyyət orqanlarına sira-yetməsinə zəruri sayır. Təsədüfi deyil ki, məhkəmə islahatlarından sonra struktur

islahatlarının davamı olaraq dövlət hakimiyyətinin digər qolu olan icra hakimiyyəti ilə də bağlı mühüm qərarlar qəbul edildi. O cümlədən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının işinin təkmilləşdirilməsi və qarşıya qoyulan vəzifələrdən irəli gələrkə strukturun tərkibi yenidən formalaşdırıldı.

Bütün bunlar, o cümlədən Nazirlər Kabinetində, yerli icra hakimiyyəti orqanlarında, regional idarəetmə orqanlarında, ümumiyətlə, dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrində aparılan struktur və kadrlar islahatları ictimaiyyət tərəfindən rəğbətə qarşılanmaqdadır.

Parlament islahatlarından geri qalmamalıdır

Artıq dövlət hakimiyyətinin iki qolunda və qeyd edilən kimi cəmiyyət həyatının digər sferalarında keçirilən islahatların qanunvericilik hakimiyyətini də əhatə etmə-

si ölkədə baş verən köklü yeniliklərdən irəli gələn sosial və siyasi sifarişdir. Bu baxımdan dərinləşən islahatlarla paralel olaraq siyasi islahatların davam etdirilməsi, indiki halda qanunverici orqanın yenilənməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Milli Məclis də ölkədə həyata keçirilən islahatların daha da genişlənməsi və dərinləşməsi prosesindən kənarda qalmamalı, dövlətçiliyə xidmət nümunəsi göstərməlidir.

Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan deputatların təşəbbüsü ilə parlamentin buraxılması və növbədənənar seçkilərinin təyini, dövlətçiliyə xidmət nümunəsi göstərməlidir. Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan deputatların təşəbbüsü ilə parlamentin buraxılması və növbədənənar seçkilərinin təyini, dövlətçiliyə xidmət nümunəsi göstərməlidir. Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan deputatların təşəbbüsü ilə parlamentin buraxılması və növbədənənar seçkilərinin təyini, dövlətçiliyə xidmət nümunəsi göstərməlidir.

Azərbaycan yeni dövrə qədəm qoyub. İslahatlar məzmununa görə məqsədyönlü və konkret hədəfə doğru hesablanıb. Ən əsası bu islahatlar məhdud sfera ilə məhdudlaşmayaraq kompleks xarakter daşıyır. Xüsusən çevikliyin, operativliyin, şəffaflığın, vətəndaş məmuniyyətinin təmin olunması bu dövrdə dövlət idarəetməsinin qarşısında duran əsas vəzifələrdir. Ona görə də islahatların bütün dövlət idarəetmə sistemini əhatə etməsi vacibdir. İcra və məhkəmə hakimiyyətinin yanında islahatlar həm də qanunvericilik hakimiyyətini əhatə edəcək. Hakimiyyətin bütün qollarında islahatların keçirilməsi isə həm də onların qarşılarda duran üzlaşdırılmış vəzifələrin müasir çağırışlara tələb olunan səviyyədə cavab verə bilmək baxımından icrasında mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

“AzerCell” “BakuTel” çərçivəsində yeni əməkdaşlıqlara imza atdı

Davamlı texnoloji inkişaf üçün yeni imkanlardan faydalanaraq “Bakutel-2019” Telekommunikasiya sərərgisi çərçivəsində “AzerCell” “Ericsson” şirkəti ilə Azərbaycanın 5G-nin inkişafını sürətləndirmək məqsədilə strateji tərəfdaşlığa başlayır.

“Bakutel” sərərgisinin ilk günü imzalanan Anlaşma Memorandumu, 5G ilə bağlı layihələrin, sınaqların sınağı və 2020-2022-ci illər üçün texniki sınaqların fəaliyyət planı xərçitəsini əhatə edir.

Bu ilin noyabr ayında “AzerCell” tərəfindən Azərbaycanda ilk dəfə olaraq 5G şəbəkəsinin flaqman mağazasında uğurla sınaqdan keçirilməsindən sonra “AzerCell” və “Ericsson” Bakı şəhərinin mərkəzində 5G şəbəkəsinin sınaqdan keçirilməyə davam etdilər. Tərəfdaşlar ziyarətçilərə mobil cihazlarda 5G şəbəkəsinin yararlanma imkanını verən, Fəvvarələr Meydanında yerləşən kommersiya-öncəsi 5G pilot zonasını yaratmış oldular.

Ölkənin əsas telekom sərərgisi - “Bakutel 2019” tədbirində şirkətlər açığı 5G sürət testi zamanı 1 Gigabit yükləmə həddinə çataraq beşinci nəsil mobil internet bağlantısının inkişaf etmiş imkan-

larını nümayiş etdirdilər. Ziyarətçilər Birgə Multisensor Kommunikasiya, 5G konfrans və VR multiplayer oyun zonaları kimi üç 5G demo imkanlarının şahidi oldular.

“AzerCell” və “Ericsson” “Bakutel 2019” sərərgisində 5G istifadə imkanlarının inkişafını, mədəni sənayesində, kənd təsərrüfatında, istehsalatda, mənzil və kommunal təsərrüfatlarında IoT (Əşyaların interneti) texnologiyasının tətbiqi daxil olan, amma bununla məhdudlaşmayan 5G kommersiya-öncəsi pilot zonasını genişləndirmək planını əhatə edən Anlaşma Memorandumu imzaladılar.

“Şirkət olaraq, biz hər zaman gələcəyin qurulmasını prioritet tutub, ən son texnoloji yeniliklər dövründə yüksək sürətli mobil internet və daimi innovativ həllər təqdim etməyə hədəflənirik. Daimi tərəfdaşımız “Ericsson” ilə birlikdə “AzerCell” ölkədə ilk 5G pilot şəbəkəsinin istifadəyə verərək, özünü dünyanın mobil bazarındaki liderləri ilə bərabər səviyyəyə çatdırdı. İnandırıcı ki, 5G mobil internet bağlantısı üçün böyük bir addım olmaqla yanaşı, müəssisə və sənaye sahələrində daha yüksək məhsuldarlıq, effektivlik və müsbət müştəri təcrübəsi qazandırmaq üçün yeni imkanlar açacaq”

deyə “AzerCell”-in prezidenti Vahid Mürsəliyev bildirdi.

“AzerCell”-in hazırda mövcud olan ən qabaqçıl telekommunikasiya texnologiyası olan 5G dünyasına səyahətdə dəstək göstərməkdən məmnunluq. Hal-hazırda “Ericsson” tərəfindən təhiz edilmiş 24 canlı 5G şəbəkəsi dörd qitənin 14 ölkəsində istifadəyə verilmişdir. Bu ölkələrdə istehlakçılar 5G satış xidmətlərindən çox razıdırlar, bu texnologiya çox sürətlə yayılır. Bu gün Azərbaycandakı əsas tərəfdaşımız olan “AzerCell” ilə birlikdə 5G-nin verə biləcəyi daha geniş imkanlar, innovativ həllər və tətbiqlərə yol açmadan qürur duyuruq” deyərək “Ericsson”-un Şərqi Avropa və Orta Asiya bölgəsi üzrə prezidenti Sebastian Tolstoy qeyd etdi.

Qeyd edək ki, sərərgi çərçivəsində, “AzerCell” şirkətinin prezidenti Vahid Mürsəliyev həmçinin “SmartCell” həllinin tətbiqi ilə bağlı Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Məlumat Hesablama Mərkəzinin direktoru Elnar Əsədov ilə Anlaşma Memorandumu imzalayıb. Məlumat üçün bildirik ki, “SmartCell” - üz tanıma texnologiyası (Face ID) ilə mobil nömrələrin satışını həyata keçirən rəqəmsal nömrə satışı sistemidir.

“Azərbaycan”

Bakıda İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Kənd Təsərrüfatı nazirlərinin VI iclası keçirilib

Azərbaycan Regional Aqrar Tədqiqatlar və İnnovasiya Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edib

Bakıda İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına (ECO) üzv ölkələrin Kənd Təsərrüfatı nazirlərinin VI iclası keçirilib.

Tədbirdə Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayev, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri Qoşqar Təhməzli, ECO-nun Baş Katibinin müavini Sayed Yahya Axlaqi, ECO-ya üzv ölkələrin Kənd Təsərrüfatı nazirləri - Türkiyənin Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik naziri Bekir Pakdemirli, Qırğızıstanın Kənd Təsərrüfatı, Qida Sənayesi və Meliorasiya naziri Erkinbek Çoduyev, Özbəkistanın Kənd Təsərrüfatı naziri Jamşid Xocayev, Tacikistanın Kənd Təsərrüfatı naziri Sattori İzzatullo, Qazaxıstanın Kənd Təsərrüfatı nazirinin müavini Nurbek Dairmekov, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının və tabeli qurumlarının müxtəssisləri, üzv ölkələrin kənd təsərrüfatı nazirliklərinin müxtəssisləri və ECO-nun müvafiq qurumlarının nümayəndələri, təşkilatın katibliyinin rəhbər şəxsləri və əməkdaşları, Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyinin (TIKA) Azərbaycan nümayəndəliyinin təmsilçiləri, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq Qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Kənd Təsərrüfatı və Meşə Komissiyasının sədri, əldə də BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) və Dünya Bankının rəsmiləri, aqrar sahə üzrə ekspertlər iştirak edib.

Iclası açan Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində iqtisadiyyatın digər sahələri kimi, aqrar sahə də keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuş: “Azərbaycan bölgədə sürətlə inkişaf edən iqtisadiyyata sahib olan ölkədir. Son 15 il ərzində iqtisadiyyatımız üç də-

fədən çox artıb. Beynəlxalq təşkilatların hazırladığından hesabatlarda Azərbaycanın sosial-iqtisadi islahatların uğurla aparıldığı qeyd olunur. Dünya Bankının “Doing Business 2020” hesabatında Azərbaycanın dünyanın ən çox islahat aparan 20 ölkəsindən biri seçilməsi bunu bir daha sübut edir. Ölkədə aqrar sahə qeyri-neft sektorunun ən aparıcı sahəsi elan edilib. Son illər bu istiqamətdə ölkəmizdə sistemli şəkildə həyata keçirilən islahatların, o cümlədən göstərilən yüksək dövlət qayğısının nəticəsi olaraq kənd təsərrüfatı sahəsində istehlak göstəriciləri davamlı olaraq yüksəlib. Təkcə bu ilin doqquz ayında aqrar sektorda artım yeddi faizdən çox olub. Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən aqrar islahatlar kənd təsərrüfatının daha da inkişafını nəzərdə tutub və bu məqsədlə dövlət tərəfindən çox böyük dəstək tədbirləri həyata keçirilib”.

Iqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının regional əməkdaşlıq və həmrəyliyin vacib platformalarından biri olduğunu deyən nazir İnam Kərimov əlavə edib ki, üzv ölkələr arasında iqtisadiyyat və ticarət sahəsində əlaqələrin genişləndirilməsi üçün böyük potensial mövcuddur. Regional əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacib olduğunu diqqətə çatdıran İnam Kərimov ECO-ya üzv ölkələrin Regional Aqrar Tədqiqatlar və İnnovasiya Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edib: “Mərkəzin fəaliyyəti ilə bağlı layihələri Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən hazırlanaraq yerli dövlət qurumları və üzv ölkələrlə razılaşdırılıb. Mərkəzin yaradılmasında əsas məqsəd aqrar tədqiqatlar, innovasiyaların tətbiqi və müasir texnologiyaların ötürülməsində ECO-ya üzv ölkələr arasında toxunublar. İclasda ECO ölkələri arasında aqrar sahədə əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti, təşkilatın və onun ixtisaslaşmış orqanlarının həyata keçirdiyi regional layihələr, üzv ölkələr tərəfindən irəli sürülən yeni təşəbbüslər və gələcək əməkdaşlıq istiqamətləri ətraflı müzakirə olub.

Iqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin kənd təsərrüfatı nazirlərinin VI iclasının sonunda ECO regionunda kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq üzrə Bakı Bəyannaməsi və iclasın hesabatı qəbul edilib. Bakı Bəyannaməsində üzv ölkələr arasında kənd təsərrüfatı və ticarət sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin perspektivləri, ECO-ya üzv ölkələrin Regional Aqrar Tədqiqatlar və İnnovasiya Mərkəzinin yaradılması və digər məsələlər öz əksini tapıb.

Sonda birgə foto çəkdirilib.

“Azərbaycan”

“AzerTelecom” “BakuTel” sərərgisində “Azerbaijan Digital Hub” proqramını təqdim edir

Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsinə bağlayan magistral internet provayderi “AzerTelecom” şirkəti 3-6 dekabr tarixləri arasında Bakıda keçirilən “BakuTel” 2019 - 25-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Telekommunikasiya, İnnovasiya və Yüksək Texnologiyalar sərərgisində Azərbaycan Regional Rəqəmsal Mərkəzə çevrilməsi istiqamətində icra etdiyi “Azerbaijan Digital Hub” proqramını təqdim edib.

“AzerTelecom” şirkətinin baş direktoru Fuad Allahverdiyevin sözlərinə əsasən, sərərgidə proqramın icra mərhələləri çərçivəsində həyata keçirilən layihələr barədə sərərginin yerli və xarici iştirakçılara ətraflı məlumat verilir. “AzerTelecom” 2018-ci ildən başlayaraq Azərbaycanın Qafqaz, MDB, Orta və Cənubi Asiya, Yaxın Şərq və ətraf regionlar üçün rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi üçün

“Azerbaijan Digital Hub” proqramının icrasına başlayıb. Proqram 3 mərhələdən ibarət olmaqla, magistral infrastruktur quruculuğunu, Bakının Internet Mübadilə Mərkəzinə çevrilməsini, Azərbaycanda iri Data mərkəzinin tikilməsini və ümumilikdə rəqəmsal ekosistemin qurulmasını nəzərdə tutur.

Biz hazırda “Digital Hub” proqramı çərçivəsində ilkin infrastruktur quruculuğu mərhələsindəyik və həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində iri infrastruktur quruculuğu layihələri icra edirik. Ölkə xaricində magistral infrastruktur quruculuğu Azərbaycan və Orta Asiya ölkələri arasında Xəzər dənizinin dibi ilə yüksək məlumatötürmə imkanlarına malik magistral kabel xəttinin çəkilməsini nəzərdə tutur. İki istiqamətdən - Azərbaycan-Qazaxıstan və Azərbaycan-Türkmənistan marşrutlarından ibarət olan layihə Azərbaycandan keçməklə Avropa ilə Asiya arasında Rəqəmsal İpək Yoluuna fəalişdirəcək. Şirkətimiz

zini iştirakı ilə bu yaxınlarda dövlət-özel sektor konsorsiumu da təsis edilib və biz konsorsiumun Azərbaycanın regionda rəqəmsal qovşaqların mövqeyinin daha da güclənməsi, rəqəmsal texnologiyaların müxtəlif sahələrdə tətbiqinin daha da genişlənməsinə töhfə verməsi istiqamətində fəaliyyət göstəririk” deyərək Fuad Allahverdiyev bildirdi.

Sərərgidə “Azerbaijan Digital Hub” proqramının logosu da təqdim olub. “AzerTelecom” - Azərbaycanın telekommunikasiya operatorudur. Şirkət ölkənin ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi olan “Bakcell” şirkətinin törəmə müəssisəsidir. “AzerTelecom” şəxslənmiş şəbəkə vasitəsilə Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsinə birləşdirir. Şirkət telekommunikasiya sektorunda yerli və xarici şirkətlərə müxtəlif qabaqçıl xidmətlər təqdim edir.

“Azərbaycan”

Holcim Azərbaycan Təchizat və Müqavilələr Şöbəsi tərəfindən tender elanı

Holcim Azərbaycan ASC təchizatçı şirkətlər bazasını artırmaq məqsədi ilə aşağıda göstərilən xidmət üzrə Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən şirkətləri əməkdaşlıq etməyə dəvət edir:

- Arc Flash PPE

Holcim Azərbaycan ASC-nin işçiləri üçün nəzərdə tutulan ARC Flash tipli avadanlığın sifarişini

Maraqlı tərəflər yuxarıda göstərilən xidmətin adını qeyd edib, şirkətin profaylı məlumatlarını 10 dekabr 2019-cu il tarixində offer-aze@lafargeholcim.com elektron ünvanına göndərə bilər.

Holcim Azerbaijan ASC -nin tələblərinə uyğun olan şirkətlərə əlavə məlumat verilecekdir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində təkliflər sorğusu metodu ilə Bakı şəhəri Nizami və Xəzər rayonlarında yeni açılacaq DOST mərkəzləri üçün LOT 1 - mebel üzlük, arakəsmələr, bərrisoli və digər inventarların satın alınması və LOT 2 - mebel və digər inventarların satın alınması ilə əlaqədar satınalma müsabiqəsinin qalibi “Dekoriko” MMC olmuşdur.

Tender komissiyası

“BANK RESPUBLİKA” ASC SƏHMDARLARININ NƏZƏRİNƏ!

Səhmdarların növbədənəknar ümumi yığıncağı 07 yanvar 2020-ci il saat 11:00-da Xaqani küçəsi, 21 ünvanında yerləşən bankın Baş Ofisində keçiriləcəkdir.

1. İclasın sədrinin və katibinin təyin edilməsi.
2. İclasın gündəliyinin təsdiq edilməsi.
3. “Bank Respublika” ASC-də Müşahidə Şurasının tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında.
4. “Bank Respublika” ASC-nin ilin maliyyə nəticələri, Mükafatlandırma siyasətinin təsdiqi və mükafatın ödənilməsi haqqında.
5. “Bank Respublika” ASC-nin Səhmdarların Ümumi Yığıncağının Əsasnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında.
6. “Bank Respublika” ASC-nin Müşahidə Şurasının Əsasnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında.

Tender komissiyası

Pambıq qəbulu məntəqələrinə 293 min tondan çox məhsul təhvil verilib

Dekabrın 4-dək ölkə üzrə pambıq qəbulu məntəqələrinə 293 min 119 ton məhsul təhvil verilib.

Bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 32,5 faiz çoxdur. Keçən il dekabrın 4-dək 221 min 284 ton pambıq tedarük olunmuşdu.

Bu il Azərbaycanda 100111 hektar ərazidə pambıq əkilib. Saatlı (13741 hektar), Ağcabədi (10452 hektar), Biləsuvar (10257 hektar), Bərdə (10140 hektar), Beyləqan (9706 hektar), Sabirabad (8630 hektar) və İmişli (7492 hektar) ən çox pambıq əkinə aparılmış rayonlardır.

AZƏRTAC respublikada pambıq tedarükünə dair dekabrın 4-nə olan operativ məlumatı təqdim edir.

Rayonlar	04.12.2019-cu il tarixə pambıq tedarükünə dair operativ məlumat			04 dekabr tarixə pambıq qəbulu məntəqələrinə təhvil verilib, ton		
	2019-cu il	2018-ci il	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən	2019-cu il	2018-ci il	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən
Respublika üzrə cəmi	100111,7	132512,0	75,5%	293119,84	221284,57	132,5%
Ağcabədi rayonu	10452,3	10000,0	104,5%	32022,64	22301,99	143,6%
Ağdam rayonu	2600,0	3100,0	83,9%	7280,24	5357,27	135,9%
Ağdaş rayonu	-	3185,0	-	-	3688,00	-
Ağsu rayonu	1000,0	2600,0	38,5%	993,56	1830,33	54,3%
Beyləqan rayonu	9706,1	9560,0	101,5%	29306,40	20753,71	141,2%
Bərdə rayonu	10140,0	9630,0	105,3%	33947,47	24122,90	140,7%
Biləsuvar rayonu	10257,7	12000,0	85,5%	29878,12	21025,25	142,1%
Cəlilabad rayonu	507,7	505,0	100,5%	1226,55	1166,00	105,2%
Füzuli rayonu	800,0	2100,0	38,1%	1623,68	1977,20	82,1%
Goranboy rayonu	3102,2	5000,0	62,0%	7258,15	8622,20	84,2%
Hacıqabul rayonu	400,0	1300,0	30,8%	565,21	1129,59	50,0%
İmişli rayonu	7492,3	13645,0	54,9%	19684,77	17474,24	112,7%
Kürdəmir rayonu	2809,2	5030,0	55,8%	6284,89	6249,19	100,6%
Neftçala rayonu	5087,0	7000,0	72,7%	16041,93	9806,34	1,6 dəfə
Saatlı rayonu	13741,0	15815,0	86,9%	41635,19	29228,81	142,4%
Sabirabad rayonu	8630,0	13055,0	66,1%	25109,54	16536,21	1,5 dəfə
Salyan rayonu	4788,2	7055,0	67,9%	15855,49	9956,31	1,6 dəfə
Samux rayonu	-	400,0	-	-	913,17	-
Tartar rayonu	3427,2	3300,0	103,9%	11920,92	7773,59	1,5 dəfə
Ucar rayonu	500,0	2500,0	20,0%	959,82	1555,93	61,7%
Yevlax şəhəri	2406,8	2500,0	96,3%	6307,93	5128,85	123,0%
Zardab rayonu	2264,0	3232,0	70,0%	5217,34	4687,49	111,3%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

İrandan Azərbaycana külli miqdarda narkotik maddənin keçirilməsinin qarşısı alınıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) əməkdaşları narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində tədbirləri davam etdirirlər.

Cari il noyabrın 29-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının “Göytopraq” sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Yarımdünya rayonunun Qaravuldaş kəndi yaxınlığındakı sərhəd zastavasının

xidməti sahəsində İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına doğru hərəkət edən 1 nəfər naməlum şəxsin hərəkəti sərhəd naryadı tərəfindən müşahidə edilib.

Sərhəd naryadının “dayan” əmrinə tabe olmayan sərhəd pozucusuna qarşı silahlardan havaya xəbərdarlıq məqsədilə atəş açılıb, lakin sərhəd pozucusu əlindəki bağlamalı əraziyə ataraq havanın

qaranlıq olmasından və relyefin mürəkkəbliyindən istifadə edərək geriyə qaçıb. Həmin ərazi dərhal qapadılaraq axtarış tədbirləri keçirilib. Nəticədə içərisində ümumi çəkisi 4 kiloqram 618 qram marixuana olan 1 ədəd qara rəngli torba aşkar olunaraq götürülüb.

Fakt üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

“Azərbaycan”

Naxçıvanda Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin 70 illik yubileyi qeyd olunub

Dekabrın 4-də Naxçıvanda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70, şeyxülislamlıq fəaliyyətinin isə 40 illik yubileyi qeyd olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbir müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayələrin oxunması ilə başlanılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2019-cu il 9 aprel tarixli Sərəncamına əsasən Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70, şeyxülislamlıq fəaliyyətinin isə 40 illik yubileyinin ölkəmizdə geniş qeyd olunduğunu bildirib, yubiley münasibətilə Allahşükür Paşazadə Həzrətlərinin təbrik edib, onsa uzun ömür və möhkəm cansağlığı arzulayıb.

Ali Məclisin Sədri deyib: Tarixə nəzər salsaq, aydın görmək mümkündür ki, din o yerdə mənəvi dəyər kimi formalaşır ki, orada dövlət başçıları dini dəyərlərə qayğı ilə yanaşır, din xadimlərinin fəaliyyətinə hərtərəfli şərait yaradır. Ötən əsrin 70-80-ci illəri və 1993-cü ildən sonrakı dövr Azərbaycan tarixində belə bir mərhələ təşkil etmişdir. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev ölkəmizə hər iki rəhbərliyi dövründə dinə münasibətdə fərqli yanaşma ortaya qoymuş, dini-mənəvi dəyərlərimizin qorunub yaşadılması qayğısına qalmışdır. Bu gün ölkə Prezidenti tərəfindən davam etdirilən bu siyasət, Azərbaycanı formalaşmış dövlət-din münasibəti, tolerantlıq və dini həmrəylik dünyada nümunə kimi qəbul edilir. Görkəmli din xadimi Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə də fəaliyyətində Ümummilli Liderin ideyalarına sonsuz sədaqətli ilə seçilmiş, islam dininin düzgün təbliği, cəmiyyətdə dini-mənəvi həmrəyliyi möhkəmləndirilməsi və dövlət-din münasibətlərinin inkişafında mühüm xidmətlər göstərmişdir. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev deyirdi ki, "Müqəddəs dini-miz olan islamın gözəl ənənələrinin ölkəmizdə, eləcə də bütün Qafqaz bölgəsində qorunub saxlanılması və möhkəmləndirilməsində Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin xüsusi xidmətləri vardır. Onun Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə rəhbərlik etdiyi illər ərzində bu din qurumu islam dəyərlərinin geniş təbliği olmasına, müsəlmanların dini-mənəvi birləşmənin möhkəmləndirilməsi, onların cəmiyyətin həyatında fəaliyyətinin artırılması işində böyük rol oynayan mühüm mərkəzlərdən birinə çevrilmişdir".

Ali Məclisin Sədri deyib: Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə hələ orta məktəb illərində yerli ruhanilərdən dini təhsil almış, Buxarada "Mir-Ərəb" mədrəsəsinə daxil olmuş, buranı bitirdikdən sonra isə Daşkənd İslam Universitetində ali dini təhsilini davam etdirmişdir. Təhsilini başa vurub Azərbaycanı qayıtdıqdan sonra Allahşükür Paşazadə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin məsul katibi, Təzəpircə məscidinin axundı və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədr müavini, Naxçıvan Muxtar Respublikasının qazısı vəzifələrində çalışmışdır. 1980-ci ildə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri seçilən Allahşükür Paşazadənin şeyxülislamlıq fəaliyyətinin ilk illəri Sovet imperiyasının çətin dövrlərinə təsadüf etmişdir. Lakin müxtəlif siyasi hadisələrin real şahidi və iştirakçısı olmasına baxmayaraq, Şeyx Həzrətləri vətəndaşlıq mövqeyini və azərbaycanlı ideyalarına sədaqətini hər zaman ləyaqətlə nümayiş etdirmişdir. Fərqli quruluşlarda fəaliyyət göstərmiş o, sülhəməramlı tədbirlərin bilavasitə təşkilatçısı və təbliğatçısı kimi böyük şöhrət və nüfuz qazanmışdır. Sovetlər Birliyi dövründəki dövr müsəlman ruhani idarəsindən yalnız Zaqafqaziya Müsəlmanları Ruhani İdarəsi Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin şəxsi nüfuzu sayəsində öz mahiyyətini qoruyub saxlamış, bu gün Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi kimi regionun ən güclü dini mərkəzinə çevrilmişdir.

Qeyd olunub ki, istər keçmiş Sovetlər Birliyi dövründə, istərsə də müstəqillik illərində Allahşükür Paşazadə xalqımız üçün tələyüklü məsələlərdə təkəddin xadimi kimi deyil, həm də ictimai fəaliyyəti ilə əsl vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirmişdir. 1989-cu ildə ilk müsəlman din xadimi olaraq SSRİ Ali Sovetinə xalq deputatı, həmçinin 1990-1995-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə Naxçıvan seçki dairəsindən deputat seçilən Şeyxülislam Əhmədov Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin, bütövlükdə Azərbaycan haqqətli həllinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində səmərəli və məhsuldar fəaliyyəti ilə seçilir. 20 Yanvar hadisələri zamanı dini rəhbər kimi imperiya qüvvələrinə qarşı mübarizədə göstərdiyi böyük fədakarlıq və tutduğu ədalətli mövqə, sonrakı dövrdə xalqımıza qarşı tövədiyyəli soyqırımları ilə bağlı dünya ölkələrinin dövlət başçılarına, parlamentlərə və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara müraciətləri bunu bir daha təsdiq edir. Ulu Öndər Şeyx Həzrətlərinin müstəqil Azərbaycanın naminə gördüyü işləri belə dəyərlənirdi: "Azərbaycan xalqının azadlıq uğrunda mübarizəsində Allahşükür Paşazadənin tutduğu əsl vətəndaş mövqeyi onun ölkədə cəsarətli və mərdən mürəkkəb ictimai-siyasi prosesləri obyektiv qiymətləndirmək, yaranmış problemlərin həllində dini amilin gücündən düzgün istifadə etməklə bacarığını nümayiş etdirdi".

Ali Məclisin Sədri deyib: Qafqazda millətlərarası, dinlərarası və məzhəblərarası ayrı-seçkilikdən aradan qaldırılması, islam həmrəyliyinin və tolerantlığın təmin olunması sahəsində Şeyx Həzrətlərinin mühüm xidmətləri vardır. Qafqaz Xalqları Ali Dini Şurasının Sədri kimi onun regiondakı münaqişələrin sülh yolu ilə həlli və sabitliyini əldə olunması, dinlər və məzhəblər arasında dostluq və dözümlülük münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi naminə gördüyü işlər böyük dəyərə malikdir. Bir çox beynəlxalq dini qurum və mərkəzlərin rəhbərliyində təmsil olunan Şeyxülislamın mötəbər beynəlxalq konfranslarda dinlərarası dialoq və əməkdaşlıqda bağlı irəliləyici təşəbbüslər daim yüksək dəyərləndirilib. Allahşükür Paşazadə görkəmli din alimidir. Elmə dinin vətəndaşlıq yaradan, dini təhsilin vacibliyini ösürən Şeyxülislam tarix və ilahiyəti elmləri üzrə çoxsaylı monoqrafiyaların, elmi əsərlərin və məqalələrin müəllifidir. O, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin nəzdində Elmi-Dini Şura yaratmış və ölkənin görkəmli elm və din xadimlərinin bu ali qurumuna işinə cəlb etmiş, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Yanında Ali Attestasiya Komissiyasının Ekspertlər Şurasına üzv seçilmişdir. Dini maarifçiliyi daim ön planda saxlayan Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin əsərləri tədqiqatçılar üçün həm islamşünaslıq, islam mədəniyyəti və təfriqçilik, həm də Qurani-Kərimin təfsiri və tərjüməsi tarixinə dair qiymətli mənbələrdir.

Ali Məclisin Sədri deyib: Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə ölkəmizdə və beynəlxalq aləmdə böyük nüfuzla malik olan şəxsiyyətdir. Onun Azərbaycan dövləti və xalqı qarşısındakı xidmətləri yüksək qiymətləndirilmiş, ölkəmizin nüfuzlu mükafatları olan "Şərəf", "İstiqlal", "Şöhrət" və "Heydər Əliyev" ordenləri ilə təltif olunmuşdur. Lakin şəxsiyyəti ilə fəaliyyəti ilə fəaliyyəti bir-birini tamamlayan, mənəvi borc anlayışını daim uca tutan Şeyx Həzrətləri çıxışlarının bütünündə həyatda qazandıqları bütün uğurların səbəbini belə izah etmişdir: "Heydər Əliyev həzrətləri bizi tolerantlığa, qardaşlığa, dinlər arasında dialoqa və bir-birinə hörmətə çağırırdı və bunu bizə öyrətdi. Bu siyasət bu gün də davam edir".

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin ölkə Prezidenti tərəfindən uğurla davam etdirilən Heydər Əliyev yoluna sonsuz sədaqətli, dövlət-din münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi sahəsindəki çoxsaylı fəaliyyəti əsl vətənpərvərlik nümunəsidir. Dövlət başçısının müvafiq sərəncamında da deyilmişdir: "Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə bütün həyatı boyu cəmiyyətdə mənəvi-əxlaqi dəyərlərin və milli həmrəyliyin bərqərar olmasına yolunda səmərəli fəaliyyət göstərmiş, yaxın tarixi keçmişdə xalqımızın çoxsaylı tələyüklü hadisələr zamanı həm dini rəhbər, həm də ictimai xadim kimi yüksək vətənpərvərlik və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir".

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin ölkə Prezidenti tərəfindən uğurla davam etdirilən Heydər Əliyev yoluna sonsuz sədaqətli, dövlət-din münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi və Azərbaycan haqqatlarının müdafiəsi sahəsindəki çoxsaylı fəaliyyəti əsl vətənpərvərlik nümunəsidir. Dövlət başçısının müvafiq sərəncamında da deyilmişdir: "Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə bütün həyatı boyu cəmiyyətdə mənəvi-əxlaqi dəyərlərin və milli həmrəyliyin bərqərar olmasına yolunda səmərəli fəaliyyət göstərmiş, yaxın tarixi keçmişdə xalqımızın çoxsaylı tələyüklü hadisələr zamanı həm dini rəhbər, həm də ictimai xadim kimi yüksək vətənpərvərlik və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir".

Ali Məclisin Sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəyə nəci və şərəfli fəaliyyətində böyük uğurlar arzulayıb, ələmətdar yubileyli münasibəti ilə bir daha təbrik edib. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir.

Ali Məclisin Sədri "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 90 illiyi" yubileyi xatirə qızıl medalını Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəyə təqdim edib. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayil Hacıyev, Naxçıvan Muxtar Respublika Qazısı Yanında Şurasının Sədri Sahib Məmmədov, Azərbaycan Yeparxiyasının Arxiyepiskopu Aleksandr İşeyin, Dağ Yuhudları Dini İcmasının Rəhbəri Millix Yevdayeva, Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Müzəfər Qurbanlı, Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədri Fəttah Heydərov, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli çıxış etdilər.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə 70 illik yubileyinin Naxçıvanda qeyd olunmasına görə Ali Məclisin Sədriyə minnətdarlıq edərək deyib: "Bu gün ölkəmizdə dini dəyərlər yaşadırlar. Ulu Öndərin yolunu davam etdirən ölkə Prezidenti dövlət-din münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi xüsusi diqqətə layiqdir. Ölkəmizdə 70 illik yubileyimin qeyd olunması, bu gün isə qədim Naxçıvanda yubiley tədbirinin keçirilməsi fəaliyyətimə verilən yüksək dəyər və qiymətdir. Naxçıvanın mənim qəlbimdə xüsusi yeri vardır. Həyatda nəyə nail olmuşamsa, nə qazanmışamsa, onların hamısında Naxçıvanın payı var. Vaxtilə mən mərkəzdən uzaqlaşdırdım qədim Naxçıvanı qazi göndərdim. Lakin burada qazi kimi fəaliyyət göstərdiyim illər həyatımın ən dəyərli mərhələsi təşkil etdi və mənə formalaşdırdı. Əgər mən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə Naxçıvan seçki dairəsindən deputat seçilməmişdim, ölkəmiz üçün ağır günlərdə sözümlə dəyə bilməzdim. Bu şəraitə mənə naxçıvanlılar yaradıb. Ulu Öndər Heydər Əliyev isə mənə həqiqətli görməyi, doğru yola getməyi, azərbaycançılığı, vətəni və dini sevməyi öyrətdi. Allah mənə nə qədər ömür verib, bundan sonra da xalqıma, vətənime xidmət edəcəyəm".

Sonra "Humanizmə çağırış" filminə baxış olub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov və Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə tədbir iştirakçıları ilə xatirə şəklində çəkilmişdir.

Ordubadda "Allahşükür məscidi" istifadəyə verilib. Dekabrın 4-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin yubileyi tədbiri çərçivəsində Ordubad rayonunun Dirmis kəndində "Allahşükür məscidi" istifadəyə verilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə açılış tədbirində iştirak etdilər. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəyə nəci və şərəfli fəaliyyətində böyük uğurlar arzulayıb, ələmətdar yubileyli münasibəti ilə bir daha təbrik edib. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir. Ulu Öndər Şeyx Həzrətləri və əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirmişdir.

Onun fəaliyyətinin böyük bir hissəsi 100 yaşlı Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlıdır. Bu təhsil ocağında tələbəlikdən başlayaraq İfrat Əliyeva İndi Bakı Dövlət Universitetinin Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrasının müəllimi, dosent, filologiya elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim olaraq davam etdirir.

Arzulardan-arzulara...

Xatirələr həmsöhbətimi uzaqlara aparır: "Uşaqlıq illəri başqa aləmdir, - deyir. - O çağları yada salmaq gözəldir... Mən Bakı şəhərində dünyaya göz açmışam. Amma əslən şirvanlıyıq. Göyçay rayonunun Zərdab qəsəbəsindənk. Atamla anam emioğlu-emiçiyi idilər. Babaların xeyriyyəçi olublar. Böyüklərimizdən bu barədə çox eşitmişəm. Nənam deyirdi ki, babanız çörək verən adam olub, kasıblara əl tutub. Nənam, babam əl təhsil almıyıb. Amma təhsil tərəfdarı olublar. Həmişə deyirdilər ki, uşaqları oxudub bir ağ günə çıxartmaq lazımdır. Onların bu tövsiyələri, istəkləri bizim ailə ənənəmizə çevrildi".

Bakının şanlı-şöhrətli 132 sayılı orta məktəbində oxuyub. Aradan çox illər keçsə də, xatirələrimdə o günlərin yeri bambaşqadır... Hər dəfə o məktəbin qarşısından keçəndə ayaq saxlayırdım. Unudulmaz müəllimləri, məktəb yoldaşları gözələrin önündə canlarındı. Deyir ki, bu məktəbin hələ də davam edən gözəl ənənəsi var: "Müəllimlərimiz savadlı və tələbkar olublar, mülayim, sakit, alicənab, humanist idilər. Hətta ən zəif oxuyan şagirdi də danlamırdılar. Təhsilin əhəmiyyətini izah edirdi, tədris etdikləri fəni başa salırdılar".

O vaxtlar bu təhsil ocağında ancaq qızlar oxuyurdular. Sini-fəndə-şifə keçdikcə arzuları qol-qanad açırdı. İfrat Əliyeva həkim olmaq istəyirdi. Uşaqlıqda gələcək üçün "müalicə edirdi". Anasından xahiş edirdi ki, ona ağ xalat, ağ papaq alsın. Anası gülməyirdi: "Qızın, sən hələ Tibb İnstitutuna daxil ol, mən sənə bir deyil, iki xalat, iki papaq alaram".

Həkimlik arzusuyla 8-ci sənifə çatdı. Və bir gün qapı açıldı, sinif otağına hündür boylu, yarışifli, səliqəli, qəhvəyi paltar geyinmiş bir xanım daxil oldu. Salamlaşandan sonra: "Mən sizə Azərbaycan ədəbiyyatı fənnini tədris edəcəyəm" dedi. O günün təəssüfatlarını İfrat Əliyeva belə xatırlayır: "Yeni müəllimimiz sakit, aaramla şifahi xalq ədəbiyyatı haqda danışmağa başladı. İlk cümlələrindən bizi böyük bir aləmə apardı. Azərbaycan ədəbiyyatının zənginliyi, bayatları, layları, sayaçı sözləri, qoşmaları, dastanları barədə söylədikləri hamımızı heyran etdi. Danışdıqları qulaqlarımızda nəgme kimi səsləndirdi. O gün mən öz-özümə dedim: "Əlvida, həkimlik!". Müəllimin gücünə baxın. Biri-

Elm xadimləri

Zəhmət uğur gətirir

rinci dərsi ilə arzularım yeni, həm də ömürlük istiqamət verdi. Mən həmişəlik ədəbiyyata bağlıdır. Həmin müəllim respublikada ən tanınmış pedaqoqlardan biri - Bilqeyis Məmmədova idi...".

Tələbəlikdən müəllimliyə...

1956-cı ildə orta təhsilini əla qiymətlərlə başa vurdu. 132 sayılı orta məktəbin 10b sinfinin məzununu İfrat Əliyeva arzuladığını ardicə yolladı: "Məktəbimiz də, universitet də o zaman Kommunist (indi İstiqlaliyyət) küçəsində yerləşirdi. O səkidən bu səkiyə keçdim və sənədlərimi Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinə verdirdim. İmtahnlarda ən yüksək bal toplaraq tələbə adını qazandım. Yəni məktəbdən baxımdan baxım gətirdi. Məmməd Arif Daşzadə, Mir Cəlal Paşayev, Həmid Araslı, Cəfər Xəndev, Məmməd Cəfər Cəfərov, Cəfər Cəfərov, Feyzulla Qasımzadə, Hədi Mirzəzadə, Muxtar Hüseynzadə, Hidayət Əfəndiyev, Xəlil Əlimirzəyev, Muxtar Qasımov kimi böyük alimlərdən dərslər aldım. Səvimli müəllimlərimizdən biri də mənə ədəbiyyatı sevdiren Bilqeyis Məmmədovanın həyat yoldaşı, filologiya elmləri doktoru, ilk folklorşünas alimlərdən biri Məmməd Hüseyn Təhməsi oldu. Biza dərs deyən bu müəllimlər filologiya elminin bayraqlarıdır idilər. Onlar respublikamızdan kənar da tanınmış alimlər idi. Hər müəllimdən bir xüsusiyyət götürürdük. Onlar sanki dərs demirdilər, şam kimi əriyirdilər. Bədi ədəbiyyatla nəzəri ədəbiyyatı paralel şəkildə o qədər gözəl, aydın şəkildə təhlil edirdilər ki, söylədikləri beynimizə həkk olurdu. Müəllimlərimiz biza yalnız elmi bəliklər aslamırdılar, həm də vətənimizi, xalqımızı sevməyi öyrədirdilər. Mən o müəllimlərdən biriyəm...".

Bakı Dövlət Universitetində də əla tələbəlik yaşadı. İfrat Əliyeva deyir: "Mən bu fikirlə razı deyildim ki, tələbəlik mütaliə etmirlər. Oxuyan da var, oxumayan da. Mən humanist adamam. Eyni zamanda savadsız sevmirəm. Hiss edəndə ki, dəryada damladı, onun əlini buraxmıram. Düşünürəm ki, yeqin o da sabah başqa illərin əllərindən tutacaq. Tələbəlik münasibətlərim həmişə qarşılıqlı olub. Həmişə mənə maraqlı olurdum. Cəfər Xəndev vəfat etdikdən sonra, 1962-ci ildən Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasının müdiri Mir Cəlal Paşayev oldu. O, humanist bir insan idi,

hamıya xeyirxahlıq göstərirdi. Müəllimlərimizdən çox çətinirdik. Mir Cəlal müəllimin yanında necə deyirdim ki, mən mövzu verin? Bir gün müəllimim bu məsələ ilə maraqlandı. Mən nəsi də sevirəm, amma uşaqlıqdan poeziyaya heyranlığım başqadır. Bunları Mir Cəlal müəllimə söylədim. O da Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını tədqiq etməyi məsləhət gördü. "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda elmi araşdırmalara başladım. Günlərim çox hissi kitabxanalarla keçirdi. O vaxtlar indiki kimi kitab bolluğu, internet yox idi. Amma bütün çətinliklərin öhdəsindən gəlirdik. Çünki oxumağa, öyrənməyə həvəmiz güclü, arzularımız sonsuz idi. Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını təhlil etmək o qədər də asan deyildi. Əsərlərində sətirləri ifadələr çox idi. Şairin yaradıcılığını tədqiq etdim. İlk dəfə mən Bəxtiyar Vahabzadə yaradıcılığını haqqında elmi əsər yazdım. Elmi rəhbərim filologiya elmləri doktoru, ədəbiyyatşünas, müəllimlər müəllimi professor Pənah Xəlilov idi. Onun xeyridüvənliyi ilə 1971-ci ildə "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda dissertasiya müdafiə etdim. O vaxtlar Ali Attestasiya Komissiyası Moskvada idi. Oradan adətən iki-üç il əvvəl verirdilər. Mənim elmi işimin təsdiqi barədə cavab üç aya gəldi. Filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almadım. Yəni əli keçdi. Məndən soruşurdular ki, niyə doktorluq elmi dərəcəsi almaq üçün mövzu götürməmişəm? Mövzu müəyyənləşdi və Məmməd Rahimin yaradıcılığını araşdırdım. 1988-ci ildə "Məmməd Rahimin yaradıcılıq yolu" mövzusunda dissertasiya müdafiə edib, filologiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi aldım".

Uzun illərdə Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinin müəllimidir. Aradan xeyli vaxt keçsə də, ilk dəfə tələbələrin qarşısına müəllim kimi çıxdığı o günün həyəcanını unutmamışdır: "Çox gənc idim. Auditoriyaya qorxa-qorxa gətdim. Ele bildim sinif otağı başıma dolandır. Danışmağa başladım və gördüm ki, tələbələr mənə dinliyirlər...".

Əməyin bəhrəsi şirin olur. Hər dəfə müəllimlər gileyirlər ki, tələbələrən itxasna sevgisi, mütaliə seviyyəsi əvvəlki kimi qənaətbəxş deyil. İfrat Əliyeva deyir: "Mən bu fikirlə razı deyildim ki, tələbəlik mütaliə etmirlər. Oxuyan da var, oxumayan da. Mən humanist adamam. Eyni zamanda savadsız sevmirəm. Hiss edəndə ki, dəryada damladı, onun əlini buraxmıram. Düşünürəm ki, yeqin o da sabah başqa illərin əllərindən tutacaq. Tələbəlik münasibətlərim həmişə qarşılıqlı olub. Həmişə mənə maraqlı olurdum. Cəfər Xəndev vəfat etdikdən sonra, 1962-ci ildən Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasının müdiri Mir Cəlal Paşayev oldu. O, humanist bir insan idi,

hamıya xeyirxahlıq göstərirdi. Müəllimlərimizdən çox çətinirdik. Mir Cəlal müəllimin yanında necə deyirdim ki, mən mövzu verin? Bir gün müəllimim bu məsələ ilə maraqlandı. Mən nəsi də sevirəm, amma uşaqlıqdan poeziyaya heyranlığım başqadır. Bunları Mir Cəlal müəllimə söylədim. O da Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını tədqiq etməyi məsləhət gördü. "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda elmi araşdırmalara başladım. Günlərim çox hissi kitabxanalarla keçirdi. O vaxtlar indiki kimi kitab bolluğu, internet yox idi. Amma bütün çətinliklərin öhdəsindən gəlirdik. Çünki oxumağa, öyrənməyə həvəmiz güclü, arzularımız sonsuz idi. Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını təhlil etmək o qədər də asan deyildi. Əsərlərində sətirləri ifadələr çox idi. Şairin yaradıcılığını tədqiq etdim. İlk dəfə mən Bəxtiyar Vahabzadə yaradıcılığını haqqında elmi əsər yazdım. Elmi rəhbərim filologiya elmləri doktoru, ədəbiyyatşünas, müəllimlər müəllimi professor Pənah Xəlilov idi. Onun xeyridüvənliyi ilə 1971-ci ildə "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda dissertasiya müdafiə etdim. O vaxtlar Ali Attestasiya Komissiyası Moskvada idi. Oradan adətən iki-üç il əvvəl verirdilər. Mənim elmi işimin təsdiqi barədə cavab üç aya gəldi. Filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almadım. Yəni əli keçdi. Məndən soruşurdular ki, niyə doktorluq elmi dərəcəsi almaq üçün mövzu götürməmişəm? Mövzu müəyyənləşdi və Məmməd Rahimin yaradıcılığını araşdırdım. 1988-ci ildə "Məmməd Rahimin yaradıcılıq yolu" mövzusunda dissertasiya müdafiə edib, filologiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi aldım".

Uzun illərdə Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinin müəllimidir. Aradan xeyli vaxt keçsə də, ilk dəfə tələbələr qarşısına müəllim kimi çıxdığı o günün həyəcanını unutmamışdır: "Çox gənc idim. Auditoriyaya qorxa-qorxa gətdim. Ele bildim sinif otağı başıma dolandır. Danışmağa başladım və gördüm ki, tələbələr mənə dinliyirlər...".

Əməyin bəhrəsi şirin olur. Hər dəfə müəllimlər gileyirlər ki, tələbələrən itxasna sevgisi, mütaliə seviyyəsi əvvəlki kimi qənaətbəxş deyil. İfrat Əliyeva deyir: "Mən bu fikirlə razı deyildim ki, tələbəlik mütaliə etmirlər. Oxuyan da var, oxumayan da. Mən humanist adamam. Eyni zamanda savadsız sevmirəm. Hiss edəndə ki, dəryada damladı, onun əlini buraxmıram. Düşünürəm ki, yeqin o da sabah başqa illərin əllərindən tutacaq. Tələbəlik münasibətlərim həmişə qarşılıqlı olub. Həmişə mənə maraqlı olurdum. Cəfər Xəndev vəfat etdikdən sonra, 1962-ci ildən Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasının müdiri Mir Cəlal Paşayev oldu. O, humanist bir insan idi,

hamıya xeyirxahlıq göstərirdi. Müəllimlərimizdən çox çətinirdik. Mir Cəlal müəllimin yanında necə deyirdim ki, mən mövzu verin? Bir gün müəllimim bu məsələ ilə maraqlandı. Mən nəsi də sevirəm, amma uşaqlıqdan poeziyaya heyranlığım başqadır. Bunları Mir Cəlal müəllimə söylədim. O da Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını tədqiq etməyi məsləhət gördü. "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda elmi araşdırmalara başladım. Günlərim çox hissi kitabxanalarla keçirdi. O vaxtlar indiki kimi kitab bolluğu, internet yox idi. Amma bütün çətinliklərin öhdəsindən gəlirdik. Çünki oxumağa, öyrənməyə həvəmiz güclü, arzularımız sonsuz idi. Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığını təhlil etmək o qədər də asan deyildi. Əsərlərində sətirləri ifadələr çox idi. Şairin yaradıcılığını tədqiq etdim. İlk dəfə mən Bəxtiyar Vahabzadə yaradıcılığını haqqında elmi əsər yazdım. Elmi rəhbərim filologiya elmləri doktoru, ədəbiyyatşünas, müəllimlər müəllimi professor Pənah Xəlilov idi. Onun xeyridüvənliyi ilə 1971-ci ildə "Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası" mövzusunda dissertasiya müdafiə etdim. O vaxtlar Ali Attestasiya Komissiyası Moskvada idi. Oradan adətən iki-üç il əvvəl verirdilər. Mənim elmi işimin təsdiqi barədə cavab üç aya gəldi. Filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almadım. Yəni əli keçdi. Məndən soruşurdular ki, niyə doktorluq elmi dərəcəsi almaq üçün mövzu götürməmişəm? Mövzu müəyyənləşdi və Məmməd Rahimin yaradıcılığını araşdırdım. 1988-ci ildə "Məmməd Rahimin yaradıcılıq yolu" mövzusunda dissertasiya müdafiə edib, filologiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi aldım".

Kimsəni məcbur etməm. Sadəcə, tövsiyə edə bilərəm. Tələbələri məcbur oxutmuram. Elə şərait yaradırəm ki, özleri öyrənməyə həvəs göstərsinlər. Deyirəm ki, istəyirsən sənə 1 deyil, 10 dənə 5 verirəm. Ancaq bu qiymət sənə nə verəcək? Axı sən də sabah kimsə dərs deməlişən. Bu gün Bakı Dövlət Universitetində, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında elmi dərəcələri, titulları olan, özlərinə mövqə qazanmış neçə-neçə tələbəmiz var. Fəxr edirik ki, onların formalaşmasında, yetişməsində dəryada damla qədər də olsa, mənim də xidmətim olub".

Hayat hər insanı bir ömür içərisində çox sınaqlara çəkir. Gərəkdir dözməyi bacarasın. İfrat xanım Bəxtiyar Vahabzadənin bu misralarını yada salır: *Hayat səni güldürəndə gülmüsən. Hünərin var ağılayanda gül görürm.*

Və yəni xatirələrin çıxırnya ötənlərə dənir: "Anam müəllim, atan aqronom idi. Onlar zəhmətkeş insanlardı. Bizim yolumuzda çox əziyyətlər çəkirdilər. Atam əli yaşında dünyaya köçdü. Anam mənim elmlər namizədi aldım, işgüç sahibi olduğum günləri gördüm... Hər dəfə öz-özümə deyirdim ki, bir vaxtlar həkim olmaq istəyirdim, ədəbiyyatı arzuladım ona keçdi. Bunun üçün heç zaman peşman olmadım. Neçə-neçə tələbəyə dərs dedim. Bizim ailədə filoloq mənəm. Ancaq qardaşım qızı Jale Əliyeva filologiya elmləri doktoru, universitetimizin aparıcı müəllimlərindən biridir, Türk xalqları ədəbiyyatı kafedrasının professorudur".

Əməyin bəhrəsi şirin olur. Zəhmət uğur gətirir. Doğrudur, həmişə belə olmur. Bəzən əməyin müsbət nəticəsinə görə bilmirəm. Amma bu, həmişəlik belə qalmır. Səbr etmək və ruhdan düşməmək lazımdır: "Həmişə çalışmışam haqqı nəhaqq verməyim. On dörd il dekan müavini, iki il dekan əvəzi, ali il yarımda da prorektor olmuşam. Hər zaman üzərimə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirməyə səy göstərmişəm. Prorektor işləyəndə heç vaxt qapını bağlı saxlamırdım. Belə qayda qoymuşdum ki, qəbulunda gün və ya saat yoxdur, kim gəlsə, içəri girsin. Ömrüm boyunca çox çalışmışam. Ancaq heç vaxt özümə dərin razı qalmamışam. Bəxtiyar Vahabzadə deyir: *Bircə ondan razıyam ki, Özümə narazıyam.*"

Deyir ki, yazacaqların hələ çoxdur: "Qələm sanki yetim uşaq kimi üzümə baxır. "Niye dayanmısan?" deyir xəbər alır. Ədəbiyyatı çox sevirəm. Amma mən sair, nasir deyiləm. Elə qabiliyyətim yoxdur. Mən ədəbiyyatşünasam. Düşünürəm ki, hər kəs bacardıq işi məşğul olmalıdır. Bir də... Hayatın öz qənlərini var. Bir yandan boşalır, bir yandan dolur... Amma zəhmət, alicənablıq, nəzakətlik və humanistik insanı həmişə yaddaşlarda saxlayır".

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

C.Cabbarlının "Solğun çiçəklər"i alqışlarla qarşılandı

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı son illər respublikamızda keçirilən tədbirlərdə maraqlı repertuarı ilə çıxış edir.

Dövlət başçısının görkəmli dramaturq C.Cabbarlının 120 illiyinin xüsusi qeyd edilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncama uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası

10 ayda ölkə üzrə 6,9 milyard manatlıqdan çox kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal edilmişdir

Bitkiçilikdə 11,4, heyvandarlıqda 3,2 faiz artım qeydə alınmışdır

Ölkədə həyata keçirilən iqtisadi islahatlar real sektorun bütün sahələri kimi, kənd təsərrüfatını da xeyli canlandırmışdır. Əvvəllər bir çox orzaq məhsulları sardan ixaldan asılı olan Azərbaycanın ixracatında indi neft və qazdan sonra növbəti yeri aqrar sektor tutur.

Artıq, nəinki bu sahə üzrə ənənəvi ticarət tərəfdaşlarımız olan qonşu ölkələrdə, eləcə də Avropa və digər regionlarda Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsulları yaxşı tanınır. Bunun bir səbəbi istehsalın artması və keyfiyyətin tələb olunan standartlara cavab verməsidir, digər səbəbi məhsullarımızın xaricdə tanınması üçün görülən tədbirlərdir.

Bəs başa çatmaqda olan cari il ölkənin kənd təsərrüfatı üçün hansı göstəricilərə yadda qalır? Bu suala Dövlət Statistika Komitəsinin (DSK) cari ilin 10 ayı üzrə hesabatında etirazlı cavab verilir.

Hesabatda bildirilir ki, göstərilən müddətdə ölkədə faktiki qiymətlərlə ümumi dəyəri 6 milyard 900,3 milyon manatlıq kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunmuşdur. Bunun 3 milyard 350,8 milyon manatlıq heyvandarlıq, 3 milyard 549,5 milyon manatlıq bitkiçilik məhsullarıdır. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ölkə üzrə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ümumilikdə 7,2, o cümlədən heyvandarlıq üzrə 3,2, bitkiçilik üzrə 11,4 faiz artmışdır.

DSK-nin məlumatına görə, noyabrın ayının 1-nə kimi bitkiçilik üzrə dənli və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) əkin sahələrinin 99,9 faizi, yaxud 1 milyon 38,9 min hektarı biçilmişdir. Həmin sahələrdən 3 milyon 249,4 min ton (əvvəlki ilin eyni dövründəkindən 6,3 faiz çox) məhsul götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektarın məhsuldarlığı 31,3 sentner olmuşdur. Eyni zamanda 31,9 min hektardan 227,4 min ton qarğıdalı yığılmışdır ki, bu da 71,3 sentner məhsuldarlıq deməkdir. Beləliklə, ümumilikdə qarğıdalı da nəzərə alınmaqla ölkədə taxıl istehsalı 3 milyon 476,8 min tona çatmışdır.

Bundan əlavə, göstərilən müddətdə sahələrdən 1,5 milyon tondan çox (keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,7 faiz çox) tərəvəz, 966,5 min ton (9,1 faiz çox) kartof, 447,6 min ton (11,4 faiz çox) bostan məhsulları yığılmışdır.

DSK-nin hesabatında o da bildirilir ki, cari mövsüm ölkə üzrə 100,1 min hektarda pambıq, 16,6 min hektarda dən üçün günəbaxan, 7,3 min hektarda şəkər çuğunduru, 3,1 min hektarda tütün ekilmişdir. Noyabrın əvvəlincən həmin sahələrdən 264,1 min ton (40,5 faiz çox) pambıq, 34,3 min ton (42,2 faiz çox) dən üçün günəbaxan, 173,2 min ton (36,2 faiz az) şəkər çuğunduru, 5,1 min ton (7 faiz çox) tütün toplanmışdır. Bu mövsüm, həmçinin ölkədə 908,2 min ton (12,9 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 190,5 min ton (30,2 faiz çox) üzüm, 894,3 ton (5,8 faiz çox) yaşıl çay yarpağı istehsal edilmişdir.

Hesabatda ölkədəki istixanalar haqqında da məlumat verilməmişdir. Bildirilir ki, cari oktyabr ayının 1-nə Azərbaycanda ümumi sahəsi 1,3 min hektar olan 3 mindən çox vahid istixana fəaliyyət göstərmişdir. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə istixanaların ümumi sayında 3,3, onların sahəsində isə 6,3 faiz artım olmuşdur. Yanvar-sentyabr aylarına olan məlumata görə, həmin istixanalarda 189,2 min ton (0,1 faiz çox) pomidor, 11,6 min ton (7,2 faiz çox) xiyar istehsal edilmişdir.

Heyvandarlığa gəldikdə, bu sahədə də xeyli irəliləyiş müşahidə olunmuşdur. Belə ki, cari ilin 10 ay ərzində diri çəkide ek istehsalı 2,9 faiz artaraq 429,9 min, süd istehsalı 1,8 faiz çoxalaraq 1 milyon 751,4 min tona çatmışdır. Artım, həmçinin yumurta və yun istehsalında da qeydə alınmışdır - müvafiq olaraq 8,1 və 1,5 faiz. Bundan başqa, təsərrüfatlarda 643,7 ton (25,3 faiz çox) barama da istehsal edilmişdir.

"Azərbaycan"

Qubada bu il 717 arıçıya subsidiya verilib

"Mən dədə-babadan arıçılıqla məşğul olmuşam. Quba rayonunda arıçılıq son illər daha da inkişaf edir. Təsərrüfatında 80-dən çox arı ailəsi saxlayıram. Subsidiyaların verilməsi təsərrüfatçılarda arı ailələrinin sayının artırılmasına maraqlıdır".

Bu sözləri qubalı arıçı Təvəkgül Allahverdiyev deyib. T.Allahverdiyev kimi Quba rayonundan bu il ümumilikdə 717 arıçıya subsidiya verilib.

Quba Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin müvəkkili Telman Balabəyov bildirib ki, rayon komissiyası tərəfindən ötən il Qubada

18 min 946 arı ailəsi qeydə alınıb. Arıçılıqla məşğul olan 717 arıçının təsərrüfatındakı arı ailələri pasportlaşdırılıb və hər arı ailəsinə identifikasiya kodu verilib. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində arıçılıqla məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə saxladığı hər arı ailəsinə (pətəyə) görə subsidiyanın verilməsi üzrə Respublika Komissiyasının iclasında bu barədə qərar qəbul olunub. Qubalı arıçılara ümumilikdə 189 min 460 manat subsidiya ödənilib.

AZƏRTAC-ın yaydığı məlumata daha sonra bildirilir ki, Qubada hər il orta hesabla 120 tondan çox bal istehsal olunur.

Kartofçuluq tovuqların əsas gəlir mənbəyinə çevrilib

Son illər ölkədə kartof istehsalında öndə gedən tovuqlar bu il də sahələrdə bol məhsul yetişdirmişlər. Keçən il 6 min 600 hektarda kartof ekən rayon sakinləri 144 ton məhsul istehsalna nail olmuşlar.

Əkinçilər fəraş kartof istehsalında da fərqlənmişlər. İstixanalarda yetişdirilmiş 2542 ton məhsulun satışından 3 milyon 800 manat gəlir götürən fermerlər cari ildə bu göstəricini xeyli yaxşılaşdırmışlar.

Bu il əvvəlki illərdən fərqli olaraq əkin sahələri bir qədər azaldılaraq intensiv texnologiyaya üstünlük verilməmişdir. Belə ki, 5 min 112 hektar sahədə daha məhsuldar toxum sortları ekilmişdir. Bunun üçün Rusiya, Türkiyə və Ukraynadan 2 min 270 ton kartof toxumu gətirilmişdir. Hazırda yığım davam edir. Fermerlər indiyədək sahələrdən 158,7 min tondan çox məhsul toplamışlar. Hər hektardan 250 sentner kartof yığılmışdır.

Əvvəlki illərdən fərqli olaraq builki əkinlərin 90 faizi kənd təsərrüfatı texnikasının köməyi ilə aparılmışdır. Kartofsəpən texnikanın təxminən 100 nəfərin bir heftəyə görə biləcəyi işi bir gündə yerinə yetirməsinə nəzərə alınaraq, bunun istehsal olunan məhsulun mayaya dəyərində ne qədər xeyri olduğunu təsəvvür etmək çətin deyil. Bundan başqa, təsərrüfat sahiblərinin dediklərinə görə, texnika ilə becərilən sahələrdə məhsuldarlıq da yüksək olur.

Rayonda ən çox kartof ekən kəndlərdən biri Əyyublıdur. Burada əhalinin 90 faizi kartof ekir. Kənddə 2 min hektar əkin sahəsinin yarısında kartof yetişdirilir. Kartofçuluq üçün əlverişli olan əkin sahələrinin hər hektarından 40 tondan çox məhsul götürülür. Yığılan kartofun bir hissəsi sahədə satılır. Qalanı kənddə olan soyuducu anbarda saxlanılır.

Bozalqanlı kəndindən olan fermer Kamal Ələkbərov keçən il 94 hektar sahənin hər hektarından 45 ton məhsul götürmüşdür. O, bu il intensiv texnologiyaya üstünlük verməklə əkin sahələrinin 100 hektara çatdırılmışdır. Fermerlə söhbətdən məlum oldu ki, mövsüm ərzində təsərrüfatda 200 nəfərdən artıq işçi qüvvəsi çalışır. Əkin sahələrinin suvarılması çilayıcı aqreqatlarla aparılır. Təsərrüfatda inşa edilmiş 3 min tonluq soyuducu anbar məhsulun uzun müddət saxlanmağa imkan verir. Təsərrüfatda bu yaxınlarda daha bir 3 min tonluq soyuducu anbarın tikintisinə də başlanmışdır.

Dönük Qırıqlı kəndinin sakinli Elçin Əliyev də əvvəlki illərdən fərqli olaraq bu il kartof istehsalında yüksək göstəriciyə nail olub. 70 hektarda kartof ekən fermer nəzərdə tutduğundan çox məhsul əldə edib. Dedi ki, kartofçuluq hər il ona xeyli gəlir gətirir. Bu sahədən götürüldüyü qazancına yaxşı ev-əşya qurub.

Əyyublı kəndində kartofçuluqla məşğul olan Ferrux Qurbanov da qazancdan razıdır. Kartofun satışından əldə etdiyi gəlir ailəsinin dolanışığını artıqlaması ilə təmin edir. Fermer deyir ki, keçən il hər hektardan 35 ton məhsul götürməsi onu daha da ruhlandırır və əkin sahəsinin bir qədər də genişləndirərək 1,5 hektara çatdırmışdır.

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Fermerlərin alacağı subsidiyanın miqdarı bəyan edilən əkin növündən asılı olacaq

"Subsidiyaların elektron hökumət üzərindən verilməsi nə hazırlıq işləri başa çatmaq üzrədir. Artıq Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində (EKTİS) qeydiyyatdan keçmiş fermerlər payızlıq əkinləri bəyan etməyə başlayıblar. Bu, aqrar xidmətlərin elektronlaşdırılması prosesində son dərəcə mühüm bir mərhələdir. Fermerlərin gələn il alacağı subsidiyanın miqdarı bəyan edilən əkin növündən asılı olacaq".

Bu sözləri Kənd Təsərrüfatı nazirinin müavini İlham Quliyev Saatlıda rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və fermerlərə görüşdə deyib. Bildirib ki, Aqrar Subsidiya Şurası əkin, məhsul və toxum subsidiyası üzrə əmsalları artırıb açıqlayıb: "Əmsallar bitki növlərinə görə fərqlənir, buna görə də fermerin nə ekdiyini EKTİS-də bəyan etməsi vacib sayılır. Fermerlər artıq subsidiya almaq üçün sənəd toplanmalı olmayacaqlar, EKTİS üzərindən elektron müraciət edəcəklər. Bu, subsidiyaların verilməsində vaxt itkisini aradan qaldıracaq. Yeni sistem üstünlüğü ondadır ki, fermerlər EKTİS-də bir dəfə qeydiyyatdan keçir və hər il qeydiyyatdan keçməyə ehtiyac qalmır. Onlar hər il yalnız birillik, yaxud çoxillik əkmələri bəyan etməklə subsidiya almaq hüququndan yararlanacaqlar".

I.Quliyev payızlıq əkinlərin bəyan edilməsi prosesinin davam etdiyini deyib: "Artıq 115 mindən çox fermer payızlıq əkinlərini bəyan ediblər. Bu rəqəm hər gün artır. Biz rayonlarda silsilə görüşlər keçiririk, fermerlər EKTİS-ə bağlı təlimlərə cəlb olunur, səyyar qruplarımız kəndlərə ezam olunaraq fermerlərə yeni subsidiya mexanizminin təbii ilə bağlı informasiya-məsləhət xidməti göstəririk. Hesab edirik ki, payızlıq əkinlərin bəyan edilməsi prosesi optimal müddətdə başa çatacaq".

Qobustanın Sündü kəndində yeni məktəb binasının inşasına başlanılıb

Qobustan rayonunun Sündü kəndində tam orta məktəb üçün 360 şagirdlik yeni binanın tikintisinə başlanılıb.

Kənd məktəbi üçün təzə bina Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə ayrılan vəsait hesabına tikilir. İnşaat işləri "Litosfer" MMC tərəfindən həyata keçirilir. Artıq bünövrədə torpaq işləri görüldü, bərkitmə aparılır.

AZƏRTAC-ın yaydığı xəbərə görə, gələn ilin sentyabrınadək istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulan təhsil ocağı iki mərtəbəli olacaq. Müasir arxitektura üslubunda inşa edilən binada təhsilin yüksək səviyyədə təşkil üçün bütün lazımi şərait yaradılacaq.

Saatlı: 41.600 tondan çox "ağ qızıl" hazırır Bu, son hədd deyil

Ölkədə pambıq yığımına başa çatmaq üzrədir. Saatlı rayonunda da pambıqçılardan builki nailiyyətləri sevinciricidir. Cari ildə rayonun təsərrüfatlarında 13,741 hektar sahədə pambıq ekilmiş, becərmə dövründə bəzi ərazilərdə tarlalardan suvarılmasında sudan korluq olsa da, görülən tədbirlər öz bəhrəsini vermişdir.

İndiyədək tedarük məntəqələrinə 41.635 ton "ağ qızıl" təhvil verilmişdir. Rayon üzrə hər hektarın orta məhsuldarlığı 30 sentnerə çatır. Hələ tarlalarda xeyli məhsul var. Əlverişsiz hava şəraiti nə baxmayaraq, Saatlı pambıqçıları böyük zəhmət bəhsinə yetişdirilmiş məhsulunu qramınadək yığıb təhvil vermək əzmindədirlər.

MKT İK, "P-Aqro", "Aqro Az", "Azər-Pambıq" Məhdud Məsuliyyətli cəmiyyətlərin Saatlı filialları rayonda pambıqçılığın müasir texnologiyalar, innovativ üsullar əsasında inkişaf etdirilməsi istiqamətində səmərəli fəaliyyət göstərir. Torpaq isti-

fadəçiləri ilə bağlanmış müqavilələr əsasında MKT İK MMC-nin filiali 4691 hektar, "Aqro Az" MMC-nin filiali 4500 hektar sahədə pambıq ekilib-becərilmişini, eyni zamanda aqrar texniki tələblərə ciddi əməl olunması hesabına yetişdirilmiş bol məhsulun itkisiz yığılıb tedarük olunmasını təmin etmişlər. Rayonda pambıqçılıqla məşğul olan digər şirkətlərin nümayəndəlikləri də üzərlərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirmişlər. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Nazim İsmayilov söhbət zamanı bu barədə belə dedi:

- Prezident İlham Əliyevin kənd təsərrüfatında ənənəvi sahələri inkişaf etdir-mək, o cümlədən pambıqçılıqda əvvəlki şöhrəti qaytarmaq barədə tapşırıq və tövsiyələri ölkənin pambıqçılıqla məşğul olan bütün bölgələrində böyük dönüş yaratdı. Bizim rayonda da dövlətin dəstəyindən, qayğı və diqqətindən güc alan torpaq istifadəçiləri pambıqçılığın yeni inkişaf mərhələsinin ilk günlərindən qabaqcıl mövqeyə çıxdılar. Onlar cari ildə 41.635 ton "ağ qızıl" istehsal etmişlər. Qazanılmış nailiyyətdə təbib ki, hər bir əməkçinin

payı var. Cəlil Süleymanov, Famil Əzimov, Eminəğa Ağayev, Elxan Hüseynov, Qurban Sərdaroglu kimi pambıq ustalarının adlarını rayonda hamı hörmət və ehtiramla çəkir.

Cari ildə pambığın ekilib-becərilməsinə, yetişdirilməsi məhsulun yığılıb tedarük edilməsinə minlərlə işçi qüvvəsi cəlb edilmiş, əmək qabiliyyətli kənd əhalisinin bö-

yük əksəriyyəti üçün sərfəli iş yerləri açılmışdır. Pambıqçılıqda çalışan ailələrin büt-cəsinə istehsal olunan pambığın qarşılığında milyonlarla manat vəsait daxil olmuşdur. Qazanılan nailiyyət heç kəsə arxayınçılıq yaratmır. Məqsəd qarşdakı illərdə bu nailiyyəti daha da artırmaqdır.

Lazım QULİYEV, "Azərbaycan"

Əkinçilikdə innovativ texnologiyaların roluna həsr edilmiş təlim keçirilib

Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Kürdəmir Təcürbə Sınaq Stansiyasında "Aqrar sahənin inkişafında innovativ texnologiyaların rolu" mövzusunda təlim keçirilib.

İnstitutun alimlərinin, eləcə də Kürdəmir Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin (DAİM) müvəkkiləri, fermerlər, kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıların iştirak etdikləri təlimdə Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Cavanşir Təlai kənd təsərrüfatının ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasın-

dakı əhəmiyyəti, aqrar sektorda innovativ texnologiyaların iqtisadi cəhətdən səmərəli, rəqabətqabiliyyətli kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalındakı rolu, institutun bu sahədə apardığı tədqiqat işlərinin nəticələri haqqında məlumat verib. Kürdəmir DAİM-in baş müvəkkili Xanbala Əsədov isə yeni subsidiya mexanizmi, rayonun ölkənin ümumi kənd təsərrüfatı məhsulunun istehsalındakı payı, rayonun kənd təsərrüfatının inkişafında rol oynayan prioritet istiqamətləri, cari təsərrüfat ildə payızlıq taxıl əkinlərinin mövcud vəziyyəti, qarşıda duran vəzifələr barədə danışdı.

Sonra Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun istehsalat üzrə direktor müavini Atif Zamanov "Payızlıq buğdanın ti-rəli səpin texnologiyasında ekilməsinin üstünlükləri", Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Kürdəmir Təcürbə Sınaq Stansiyasının direktoru Saday Məmmədov "Cərgəarası becərilən bitkilərdən sonra payızlıq buğda səpinə üçün torpağın becərilməsi", institutun "Davamlı əkinçilik və bitki diversifikasiyası" şöbəsinin müdiri Məzahir Rzayev "Növbəli əkin tarlalarda becərilən bitkilərdən asılı olaraq torpağın becəril-məsi xüsusiyyətləri" mövzularında çə-rxiş edilib.

Cari il Naxçıvan MR-də 9 heyvandarlıq təsərrüfatı yaradılıb

Naxçıvan Muxtar Respublikasında aqrar sahənin inkişafı daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu sahədə əhəmiyyətli yer tutan heyvandarlığın inkişafı, əhalinin müxtəlif çeşidlərdə heyvandarlıq məhsullarına olan tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsi istiqamətində bir sıra işlər görülür.

Naxçıvan MR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində istinadən AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət dəstəyi nəticəsində bu ilin ötən dövrü ərzində muxtar respublikada 9 heyvandarlıq təsərrüfatı yaradılıb, 2-si isə genişləndirilib. Daha 10 təsərrüfatın yaradılması, 4-nün isə genişləndirilməsi işləri davam edir. Əhalinin heyvandarlıq məhsulları ilə təminatının daha da yaxşılaşdırılması, yüksək genetik potensialı olan heyvanların baş sayının artırılması, bu sahəyə olan marağın gücləndirilməsi üçün "Aqrarlığın cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasına dair dövlət dəstəyi" haqqında Prezidentin 2015-ci il 19 avqust tarixli sərəncamı ilə sünü mayalanma yolu ilə alınmış hər baş buzova 100 manat həcmində subsidiyanın müəyyən edilməsi bu sahənin dinamik inkişafına təkan verən amillərdəndir.

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında heyvandarlıq təsərrüfatlarında 9654 baş inək, düyü və camış sünü yolla mayalandırılıb və onlardan 6764 baş sağlam bala alınıb. Hesabat dövründə muxtar respublikada diri çəkide 19 min 105,5 ton et, 72 min 451,4 ton süd istehsal olunub ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 6 və 1,8 faiz çoxdur.

Heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi, məhsuldarlığın artırılması, keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasında mühüm məsələlərdən biri də yem bazasının yaradılmasıdır. Muxtar respublikada mal-qaranın qarışıq yemlərə böyük ehtiyacının olması nəzərə alınaraq 2012-ci il avqustun 23-də Naxçıvan şəhərində illik gücü 70 min tondan çox olan balanslaşdırılmış qarışıq yem istehsal edən müəssisə istifadəyə verilib. Həmin müəssisədə əllik, südlük, yumurtalıq istiqamətləri üçün qarışıq yem hazırlanır. Bu da heyvandarlığın və quşçuluğun illik qarışıq yemə olan tələbatını tam ödəyir. Mal-qaranın qaba və şirəli yemlərə olan tələbatının tam ödənilməsi məqsədilə yonca, silosluq qarğıdalı, silosluq günəbaxan kimi qiymətli yem bitkilərinin əkin sahələrinə aqrar texniki qaydalarla uyğun qulluq edilməklə məhsuldarlıq artırılır.

5 dekabr Beynəlxalq Könüllülər Günüdür

Sərbəst fəaliyyətin təmənnasız forması

Bu, həm də öz seçimi əsasında insanlara göstərilən diqqət və qayğıdır

Könüllülük prinsipi xalqımızın tarixində milli adət-ənənələr sırasında minilliklər boyu yol gələn bir norma və prinsipə çevrilən xidmətdir. Doğrudan da bu, xeyir-xahlıq missiyası daşımaqla, hər kəsin öz iradəsinə, sərbəst seçiminə əsaslanır. Adından da göründüyü kimi, bu xeyirxahlıq, təmənnasız xidmət əxlaq kodeksinin bəndlərindən biri kimi də daim diqqət mərkəzində olub. Lakin xalqımızın milli-mənəvi sərəvrlərindən olan və qorunub saxlanan bu xeyirxahlıq nümunəsi "Bakı-2015" I Avropa Oyunları dövründə könüllülərin fəaliyyətində özünü daha qabarıq formada göstərdi.

Beynəlxalq Könüllülər Günü'nün vacibliyi, səmərəsi dünyanın bir çox ölkələrində sanki yenidən canlanır. Bir daha təsdiqləndi ki, könüllülük insanların öz iradəsi və sərbəst seçimi əsasında özünü ödənilməyən fəaliyyəti həyata keçirməkdir.

Könüllülüyün məqsədi tapşırıqları yerinə yetirmək, fərdlərə və ya ictimai təşkilatlarla maliyyə dəstəyi olmadan, fədakarcasına insanların rifahını inkişaf etdirmək və yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Əvəzi ödənilməyən bu fəaliyyət növü ilə hər kəs qarşılıqlı gözəmləndirən cəmiyyətə ("ASAN xidmət") könlülüləri də məhz bu kateqoriyaya daxil edilirlər, təbiətə, insan haqlarının qorunmasına xidmət edə və ya öz peşəsi üzrə təcrübə, bilik, dostlar qazana bilər.

Her il dekabrın 5-i Beynəlxalq Könüllülər Günü kimi qeyd edilir ki, bu da BMT Baş Məclisinin 1985-ci ildə qərarlaşdıraraq etdiyi müraciətə əsaslanır. Könüllülərin öz-özünə bəyənən kimi, bu, öz maraqları, şəxsi bacarıqları və öyrənmə vasitələri cəmiyyətə xidmət göstərməkdir ki, qarşılıqlı maddi vəsait əvəzinə mənəvi dəyər və hörmət qazanılır.

Könüllülük həm də bacarıqların inkişafı, sosiallaşma və əyləncə növü kimi də anlaşılır. O, həmçinin mümkün məşğulluq və digər başqa səbəblərə görə nəzərdə tutulan əlaqə vasitəsidir. BMT-nin Könüllülər Programı milli inkişaf cəhdlərini dəstəkləmək üçün hər il 7500-ə yaxın gəncin əməyindən təmənnasız istifadə edir. Ölkəmizdə də son zamanlar daha fəal və çevik fəaliyyət növünə çevrilən könüllü xidmətə qoşulanların sayı durmadan artırmaqdadır. I Avropa Oyunlarında könüllülərin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirən

Gənclər və İdman naziri Azad Rəhimov onları "Bakı-2015"-in mühüm parçası olduqlarını bildirmişdi.

Azərbaycanda peşəkar könüllülərin qazandığı təcrübənin yeni nəsli bu işin sirələrini öyrətməkdə yardımçı olacaqlarını ifadə edən nazir onu da söyləmişdi ki, bizim könüllülərlə işbirliyimiz bundan sonra da davam edəcək.

Onu da qeyd edək ki, bu il martın 18-də Təhsil Nazirliyində "Bir" Tələbə-Könüllü proqramının 2018-ci il üzrə ən fəal 14 tələbə-könüllüsü mükafatlandırılıb. Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Texniki Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Qərbi Kaspi Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti və Sumqayıt Dövlət Texniki Kollecinin 2018-ci il üzrə ən fəal tələbə-könüllülər sertifikatla mükafatlandırılıb.

Xatırladaq ki, 7 şəhər, 37 təhsil müəssisəsindən 20 mindən çox tələbə-könüllünü birləşdirən program indiyədək "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisi, IV İslam Həmrəylik Oyunları, "Nesimi" - şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı, Bakı Marafonları, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir, Bakı Şopinq Festivalı, Bakı Humanitar Forumu, ümumilikdə 6 istiqamət üzrə 400-dən çox tədbirə uğurla fəaliyyət göstərib.

Könüllülərin ölkəmizdə son illər keçirilən beynəlxalq kütləvi tədbirlərdəki fəaliyyətinin mühüm əhəmiyyət daşıması təhsil sahəsində də özünü göstərir. I Avropa Oyunlarında könüllülərin 14 min nəfərdən çoxu məhz təhsil sistemindən qoşulmuşdu. I Avropa Oyunlarında xidmət

göstərən könüllülərin əksəriyyəti tələbə-gənclərdən ibarət idi. Onlar bu gün də fəxr və qürurla "biz həm tarix yazdıq, həm də tarixə yazıldıq" deyirlər. Bu fikirdə olan, əsasən gənclər kontingentində formalaşmış könüllülərin arasında Azərbaycan Texniki Universitetinin tələbələri də az deyildi. Bu təhsil müəssisəsinin də vətənpərvər və intellektual səviyyəli, bacarıqlı, müxtəlif kurs və ayı-ayrı fəaliyyətləri təmsil edən tələbələrindən 700-dən artıq tələbəsi könüllülər sırasında təmənnasız xidmətlə şərfli missiya daşıdıqlarını təsdiqlədilər.

Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi, Təhsil, Gənclər və İdman nazirlikləri və "ASAN xidmət" in birgə təşkilatlığı ilə yüzlərlə gəncin və bütün könüllü təşkilatlarının iştirak etdiyi "Azərbaycan Könüllülərinin Həmrəylik Festivalı" çərçivəsində ölkədə fəaliyyət göstərən bütün könüllülük hərəkatlarının stendleri quraşdırılıb və ziyarətçilərə nümayiş olunub. Həmçinin, tədbir keçirilən məkanda gənclər üçün 70 şirkətin iştirak etdiyi xüsusi əmək yarmarkası təşkil edilmişdir.

Gənclərin Dünya Assambleyası Beynəlxalq təşkilatının baş katibi Ediola Pasholari ilə Rusiya Federasiyasının Milli Gənclər Şurasının sədri Qriqoriy Pətuşkov gənclərə öz tövsiyələrini və Beynəlxalq Könüllülər Günü'nü tarixi bərədə məlumat çatdırıblar.

Tədbirin gedişində ASAN Könüllülər, Heydər Əliyev Fondunun "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin, "Formula-1" könüllüləri rəhbərləri çıxış edərək bu hərəkatın uğur və fəaliyyəti bərədə məlumat veriblər. Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondunun "Gənc Könüllü" proqramının təqdimatı nümayiş olunub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 1 fevral tarixli Azərbaycan Gənclər Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında söylədiyi "Mənim də tövsiyəm ondan ibarətdir ki, gəncləri dövlət təşkilatları öne çəksinlər. Çünki gənclərin həm potensialı, həm feallığı, həm də məsələlərə yeni baxışları cəmiyyət üçün çox layihədir."

Məmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

Bakıda "İqlim dəyişikliyi və iqtisadi dəyişikliklər. Həmkarlar ittifaqlarının reaksiyası mühümdür" adlı konfrans keçirilir

Dekabrın 4-də Bakıda Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) dəstəyi və Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) təşkilatlığı ilə konfrans öz işinə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan və Türkmənistan həmkarlar ittifaqlarının birgə iştirakı ilə keçirilən konfransda "İqlim dəyişikliyi və iqtisadi dəyişikliklər. Həmkarlar ittifaqlarının reaksiyası mühümdür" mövzusu müzakirə olunur.

Azərbaycan və Türkmənistan xalqları arasında dostluq və qaradaşlıq əlaqələrindən danışan AHİK sədrinin birinci müavini İlyas Əliyev Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərindən birinin məhz iqlim dəyişikliyinə yönəldiyini bildirdi. O deyir ki, bu məqsəd iqlim dəyişikliyi və onun təsirlərinə qarşı təcili tədbirlər görülməsini tələb edir. AHİK Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərindən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün mövcud olan bütün imkanlardan istifadə etməyə çalışır.

2018-2019-cu illər üçün bağlanmış Bəş Kollektiv Sazişin "Əmək hüquqlarının müdafiəsi, əməyin mühafizəsi, texniki və ekoloji təhlükəsizlik" bölməsində iş yerlərində sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılmasına diqqət artırılması vacib sayır, işçilərin sağlamlığını qorunmasını prioritet vəzifələrdən hesab edir.

Bildirilib ki, AHİK-in V Qurultayından irəli gələn vəzifələr çərçivəsində ekoloji mədəniyyətin əsasları artıq 10 ildən artıqdır Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyasının təhsil kurslarında həmkarlar ittifaqları feallarına öyrədilir. Azərbaycanca "yaşıl iqtisadiyyat"ın yaradılması üçün əlverişli şərait var və ölkəmizdə müasir texnologiyalara əsaslanan yeni müəssisələr yaradılır, etibarlı mühit qorunması prinsiplərinə əməl olunur.

Vurğulanıb ki, Azərbaycan və Türkmənistan arasında yaranmış dostluq və qaradaşlıq əlaqələri hər iki ölkənin həmkarlar ittifaqları arasında da əməkdaşlığın yaradılması zərurətini meydana

çıxarıb. Biz türkmənistanlı qardaşlarımızla bütün beynəlxalq təşkilatlarda, tədbirlərdə həmrəy olmaq niyyətindəyik. İnanırıq ki, Türkmənistan həmkarlar ittifaqları Beynəlxalq Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında da, MDB ölkələrinin həmkarlar ittifaqları birliyində də bizimlə bir yerdə olacaqlar.

Konfransda çıxış edən BƏT-in Avropa bürosunun sektor müdiri Sergeyus Qlovaskas, Türkmənistan Dövlət Müəssisələri İşçiləri Həmkarlar İttifaqının sədri Bəqens Bayramov və BƏT-in Azərbaycandakı milli koordinatoru Yaşar Həməzəyev iqlim dəyişikliyi, ətraf mühit və təhlükəsizliyin qorunması, əmək münasibətləri bərədə fikirlərini bildirdilər.

Qeyd edək ki, iki gün davam edəcək konfransda "BƏT-in yüzlük sessiyasının nəticə və tövsiyələri", "BƏT-in 144 sayılı Konvensiyası beynəlxalq əmək standartlarının milli səviyyədə inkişaf etdirmək üçün səmərəli vasitə kimi", "Yaşıl iş yerləri", "Milli vəziyyəti - məşğulluq-enerji-ətraf mühit" və digər mövzularda müzakirələr aparılacaq.

SUMQAYIT TƏXRİBATI - erməni millətçilərinin çirkin əməli

Sumqayıt təxribatında DTK izləri

1988-ci il fevralın 28-29-da Sumqayıtda erməni xüsusi xidməti və SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi (DTK) tərəfindən iğtişaşlar həyata keçirildi, talanlar edildi. İki gün davam edən ajiotajda erməni mənşəli Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, 6 nəfər azərbaycanlı həlak oldu.

Təəssüflər olsun ki, bu gün də erməni millətçiləri bu hadisələrlə bağlı Azərbaycana qara yaxmaqla məşğuldurlar.

Bu məsələyə Prezident İlham Əliyev Sumqayıtın 70 illiyi ilə bağlı tədbirdəki çıxışında da xüsusi toxundu və bir daha bəyan etdi ki, Sumqayıt hadisələri erməni millətçilərinin təxribatı idi: "Biz bunu açıq deməliyik. Çünki artıq neçə ildir ki, erməni millətçiləri Sumqayıt şəhərinə qara yaxmaq, ləkə vurmaq istəyirlər. Təmənlə əsassızdır və cəfəngdir. Tam məsuliyyətlə deyirik ki, Sumqayıt hadisələrini törədən erməni millətçiləridir və erməni dəstələri. Biz hamımız yaxşı bilirik ki, on nəfər yaxın erməni öldürən milliyətçə erməni Qriqoryan və onun quldur dəstəsi idi. Sonra nə baş verdi? İstintaqı Moskvadan gəlmiş qrup aparırdı, yəni, tam ədalətli aparırdı. Verilmiş bütün ifadələr, şahidlərin ifadələri, üzlemsələr sübut etmişdi ki, həmin o Qriqoryan erməni xalqının nümayəndələrini qətlə yetirmişdir. O, həbs edilir, bütün sübutlar təsdiq olunur. Ondan sonra o, cəza çəkmək üçün Ermənistanə göndərilir və ancaq orada sərbəst buraxılır. Bax, sual yaranır. On nəfər yaxın erməni öldürən bir qatili Ermənistan niyə sərbəst buraxır? Ona görə buraxır ki, o, onların tapşırıqlarını icra edirdi. Sumqayıt hadisələrindən istifadə edib Azərbaycanca qarşı qarayaxma kampaniyası daha geniş vüsət almışdır və nəticə etibarilə Dağlıq Qarabağda münafiçə baş vermişdir. Mən dəfələrlə bunu demişəm, əgər, Heydər Əliyev o vaxt Azərbaycanda olsaydı, heç vaxt Dağlıq Qarabağ münafiçəsi baş verməzdi, heç vaxt torpaqlarımız işğal altına düşməzdi".

ANAN KÖNÜLLÜSÜ İbrahim Osmanovun ideya müəllifi olduğu bu layihə "Azərbaycan kinosu 2008-2018-ci illərdə" Dövlət Programı çərçivəsində kino sahəsində istedadlı və yaradıcı gənclərin fəaliyyətini stimullaşdırmaq məqsədilə həyata keçirilib. Umumiyyətlə, 19 min nəfər gənci birləşdirən "ASAN Könüllüləri"ndə 2500 təlim keçirilib. Könüllülük prinsipi 550 layihənin müəllifi olan "ASAN Könüllüləri" "Osğarə məktubu"na 2016-cı ildən start verib. "ASAN Könüllüləri"nin "ASAN məktubu", "Qarabağ doğru", "Könüllülər Parlamenti", "Birliyin səsi", "Hərşeyə bir kitab bölüşək", "Yaradıcı könüllülər", "Özünü tanı", "Xəmsə", "Könüllülər yurdu-Azərbaycan", "Debat çempionatı", "Yol layihəsi-nəqliyyat bələdçisi", "Diplomatik psixologiya" və s. kimi layihələr cəmiyyət tərəfindən dərin rəğbətlə qarşılanıb.

Beynəlxalq Könüllülər Günü ölkəmizdə hər il yüksək səviyyədə qeyd edilir: müxtəlif aksiyalar keçirilir. Onu da deyək ki, könüllülərin əksəriyyəti həm də Qızıl Aypara Cəmiyyətinin üzvləridir. Məhz onların səyi nəticəsində hər gün yüzlərlə insan maarifləndirilir, pis vərdişlərdən uzaqlaşması naminə müxtəlif layihələr həyata keçirilir.

Məmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

Talanın arxa planda qalmış təşkilatçıları axtarılmalı

O dövrdə hadisələrin nədən baş verdiyi, bunları planlaşdırırların, təşkilatçıların kim olmaları bərədə dərin bir müəmmə var idi və sanki gizli bir əl bütün bu izləri asanlıqla silirdi. On birinci müəmmə talanların başlanması səbəbkəri və sübut olunmuş faktlara əsasən talan zamanı bilavasitə 6 nəfər şəxsin öldürülmüş "Paşa" ləqəbli Eduard Robertoviç Qriqoryan adlı erməni idi. Onun Dağlıq Qarabağdan gələn ermənilərə əlaqələri, əlində ermənilərin yaşadığı evlərin siyahısının olması, talan üçün cinayətkarlardan ibarət qrupu təşkil etməsi, ajiotajı mümkün qədər nümayişkarana həyata keçirməyə cəhd göstərməsi haqda cinayət materiallarında kifayət qədər faktların olması baxmayaraq, istintaq onları araşdırmayıb. İstintaq həm də talanın arxa planında qalmış, amma istintaq əlamətləri bəlli olan təşkilatçıların axtarılmasına cəhd göstərməyib, hətta onları ötd basdır etməyə də çalışıb.

Bu da məlumdur ki, SSRİ DTK-sında Qriqoryan və digər təşkilatçılar haqda məlumatlı olublar...

Sumqayıt boru-prokat zavodunun DTK-dan olan erməni kuratorunun iğtişaşla birbaşa əlaqəsi vardı

İğtişaşlarda bir məqam xüsusi olaraq diqqətə cəlb edir: Eduard Qriqoryanın və eyni zamanda həyat yoldaşı Rita Qəhrəmanyanın işlədikləri Sumqayıt boru-prokat zavodunun DTK-dan olan kuratoru da Sergey Ohanesyan adlı erməni idi. O, 1986-cı ildə Moskvadan Sumqayıta təyinat almışdı. İstintaq məlum idi ki, küçədə və avtoyavğzalı yanında cinayətkar qruplar üçün naməlum şəxslər tərəfindən müxtəlif nömrəli maşınlarda daş parçaları, eyni həcmdə kəsilmiş amarturlar gətirib və bunlar xeyli erməninin işlədiyi boru-prokat zavodunda kəsilib hazırlanaraq Qriqoryanın qardaşı Albert və başqa bir yerli olmayan erməninin köməyi ilə adamlara paylanılıb.

Təsəffüf deyil ki, məhz Sergey Ohanesyan Sumqayıt boru-prokat zavodundan qaynaqlanan talana hazırlıq haqda məlumatların gizlədilməsində əsas rol oynayıb və buna görə məsuliyyət həm də onun üzərindədir. Bu məqam Sumqayıt hadisələrində erməni və DTK izlərinin bütün istiqamətlərdə ke-

şirdiyini göstərən çoxsaylı nümunələrdən yalnız biridir.

Sumqayıt iğtişaşlarında erməni Kamo müəmməsi...

Məsələ ilə bağlı əldə olunan arxiv sənədləri də sübut edir ki, Qriqoryanın şəxsiyyəti və hərəkətləri SSRİ DTK-sına tam məlum idi.

17 oktyabr 1988-ci ildə Azərbaycan DTK-nın Sumqayıt şəhər şöbəsinin rəisi podpolkovnik V.N.Lebedev Eduard Qriqoryanın törətdiyi əməllər və Qarabağdan gəlmiş ermənilərlə görüşdüylə haqda Azərbaycan SSR DTK-nın ozamankı sədri İ.I.Qorolevskiya məxfi məktub göndərib. Məktubda deyilirdi: "Eduard Robertoviç Qriqoryan bu ilin fevralında Sumqayıt şəhərində baş vermiş kütləvi iğtişaşların təşkilatçılarında və fəal üzvlərindən biri olub. Dindirmə zamanı Qriqoryanın qrupunun üzvləri ifadə veriblər ki, talan və qətlər başlamazdan əvvəl o, erməni millətindən olan şəxslərlə görüşüb, onlardan narkotik təsiri həblər alıb və sonra bunları qrup üzvlərinə paylayıb. Həbsdə olan Qriqoryan belə bir fikirə yaşayır ki, həyat yoldaşı vasitəsilə Dağlıq Qarabağdakı əlaqələrinin fəallaşdırılması və özünün istintaqdakı davranışı ilə bağlı onlara məlumat versin. Odu ki, Qriqoryan haqda istintaqın materiallarını, o cümlədən onun təşkilatçı rolu haqda sübutları aşkarlamayıb, eyni vaxtda Qarabağ komitəsinin Sumqayıt hadisələrində iştirakı məsələsini dərindən öyrənmək üçün Ermənistan SSR DTK-sı və DTK-nın Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti şöbəsi ilə koordinasiya əməliyyat-istintaq qrupu yaratmağı məqsəduyğun hesab edirm".

Bununla Lebedev də talanı məhz ermənilərin təşkil etdiyini təsdiqləyir. Qriqoryan qrupunun üzvləri də onun tanınadığını Kamo adlı erməni ilə görüşdüyünü hələ 1988-ci ildə bildirmişdilər. Qrup üzvləri həbsdə olan Nizami Səfərov deyib ki, fevralın 27-də kafedə yığışdıqları gün və fevralın 28-i talana başlamazdan əvvəl də Eduard Qriqoryan Kamo ilə görüşüb: "Biz yene orada görüşdük. Mən Kamonu gördüm. Onlar yene təkbətək danışdılar. Sonra Edik əlində kağızla qayıtdı. Orada fəamilaylar, ünvanlar var idi".

Göründüyü kimi, SSRİ DTK-sı Eduard Qriqoryan və digər təşkilatçılar haqda hər şeyi bilirdi, amma bütün bu yazışmalarda DTK-nın ən yuxarı əsəlonlarında laqeydliklə qarşılanırdı. DTK təşkilatçıları axtarmıq niyyətindən uzaq idi. Halbuki talanın məhz təşkilatçılarının üzvə çıxarılması iş bölgüsünə görə DTK-nın üzünə düşürdü. Təşkilatçıların araşdırılması üçün Pavel Kondratyeviç Xodenkov və Aleksey Alekseyeviç Xripkov rəhbərliyi ilə 16 nəfərdən ibarət qrup da yaradılıb.

Sumqayıt şəhərinin keçmiş güc strukturları əməkdaşlarının bir neçəsi faktiki olaraq 28 fevral hadisələrindən istintaq və sorğular yolu ilə təhqiqdən kənarlaşdırılısa da, müəyyən etmişlər ki, şəhərdə özlərini "Qafandan qovulmuş azərbaycanlılar" kimi təqdim edən 20-25

Təşkilatçılara bağlı bütün sorğular cavabsız qalırdı...

SSRİ prokurorluğunun Sumqayıt hadisələrini araşdırın istintaq qrupunun üzvlü Niyazi Vəlixanov məlumat verib ki, Eduard Qriqoryanın əlaqələrinin müəyyən edilməsi üçün o vaxt hə istintaq, həm də əməliyyat tapşırıqları verilib, istintaq hərəkatları aparılırdı: "Yenə də bu əməliyyat tapşırıqları həmin o işlə məşğul olan qrupa göndərilirdi. Lakin DTK-nın Sumqayıt əzəm etdiyi şəxslər təşkilatçılarla bağlı istintaqçıların qaldırıldıqları məsələləri araşdırmırdılar. Və sorğular cavabsız qalırdı". Həmin sorğulara təxminən beş cavablar alınır: "Tərəfimizdən aparılan çəvik tədbirlər nəticəsində həmin kəslərin müəyyənəndirilməsi mümkün olmadı".

Sumqayıt şəhərinin keçmiş güc strukturları əməkdaşlarının bir neçəsi faktiki olaraq 28 fevral hadisələrindən istintaq və sorğular yolu ilə təhqiqdən kənarlaşdırılısa da, müəyyən etmişlər ki, şəhərdə özlərini "Qafandan qovulmuş azərbaycanlılar" kimi təqdim edən 20-25

nəfərlik təxribat qrupu fəaliyyət göstərib. Bu bərədə onlara hətta bəzi zərərçəkmiş ermənilər də məlumat veriblər. Həmin məlumatlar SSRİ Baş Prokurorluğunun istintaq-əməliyyat qrupuna çatdırılsa da, naməlum səbəblərdən yoxlanılması təşkil edilməmiş və nəticəsiz qalmışdır.

Bütün izlər Yerevana, Daşkəndə və Moskvaya qədər uzanaraq oralarda itir...

Bundan əlavə, DTK-nın Sumqayıt şəhər şöbəsi tərəfindən hadisələrin əsas təşkilatçılarından və icraçılarından biri olan Eduard Robertoviç Qriqoryan barəsində məlumat SSRİ DTK-nın Sumqayıt hadisələri üzrə əməliyyat sahəsinə rəhbərlik edən Yevgeni Popova çatdırılsa da, o buna şübhə ilə yanaşmış, milliyətçə erməni olan şəxsin öz soydaşlarına qarşı cinayət törətdiyinə inanmadığını demişdir. Martin əvvəllərdən DTK-nın Sumqayıt şöbəsinin rəisi Vladimir Lebedev onun çağıraraq Eduard Qriqoryan bərədə məlumatı doğru çıxdığını və artıq həmin olduğunuzu bildirmişdir. Eduard Qriqoryanın hadisələrdə iştirakı və onun əlaqələrinin müəyyən edilməsi üçün qeydiyyət-əməliyyat işi açılmış, əməliyyatın gedişində Qriqoryanın əslən qarabağlı, milliyətçə erməni olan Osipov və ya Osipyann soyadlı bir "həmkar" ilə söhbətlər aparılmışdır. Sonradan Osipovun (Osipyannın) Özbəkistan SSR ərazisində yerləşən işləh-əmək müəssisəsində cəza çəkmiş bərədə məlumat alınıb və bu ölkənin müvafiq orqanlarına sorğu göndərilmək qərarına gəlinmişdir. Lakin SSRİ DTK-nın gəlmiş nümayəndələr həmin sorğunu müxtəlif bəhanələrlə imzalamaqdan və göndərməkdən imtina etmişlər.

Umumiyyətlə, istintaq materiallarında təşkilatçılara bağlı bütün izlər Yerevana, Stepankərtə (Xankəndi), Daşkəndə və Moskvaya qədər uzanaraq oralarda itir...

SSRİ DTK-nın sabiq sədr müavini Sumqayıtdakı iğtişaşların qarşısını almaqdan boyun qaçırır...

Sumqayıt hadisələrinin törədilməsində sovet rəhbərliyinin hansı dərəcədə maraqlı olduğu göz qabağındadır. Bu şəhərdə güc strukturlarının kifayət qədər hərbi və silahlı qüvvələr olduğu halda hadisələrin qarşısını alınması üçün də lazımi tədbirlər görülməmiş, bununla bağlı hətta SSRİ DTK-nın sabiq sədr müavini Filip Denisoviç Bobkov Sumqayıtda olarkən ona müraciət etdikdə bildirmişdir ki, hadisələrin qarşısını almaq bərədə əmr verməyə yalnız SSRİ rəhbərliyinin səlahiyyəti var.

SSRİ Baş Prokurorluğunun istintaq qrupu isə yalnız iğtişaşların icraçıları ilə maraqlanmış, cinayətin təşkilatçılarının müəyyən edilməsi istiqamətində obyektiv iş aparmamış, çox vaxt təşkilatçılar qismində azərbaycanlıları məsuliyyətə cəlb etməyə çalışmış, beləliklə, əməliyyat tapşırıqlarının nəticələri, demək olar ki, kölgədə qalmışdır.

Bu cinayətin əsl mahiyyətini açmaq, SSRİ Baş Prokurorluğunun üstündən sükutla keçdiyi məqamları araşdırmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin göstərişi ilə həmin kütləvi iğtişaşlarla əlaqədar keçmiş SSRİ Baş Prokurorluğu tərəfindən istintaq aparılaraq sonradan dayandırılmış beş cinayət işinin icraatı təzənlənərək vahid icraatda birləşdirilib və istintaqın aparılması prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin müstəntiq və əməliyyatçılarından ibarət yaradılmış istintaq-əməliyyat qrupuna həvalə edilmiş...

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

Ermənistan ordusu snayper tüfənglərindən istifadə etməklə atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub. Müdafiə Nazirliyinin məlumatı xidmətindən AZƏRTAC-a

bildirilib ki, Ermənistanın İcevan rayonunun Berkaber, Bərd rayonunun Ayqepar kəndlərində, Krasnoselsk rayonunda ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrdən Azərbaycan Respublikasının Qazax ra-

yonunun Qızılçacı, Tovuz rayonunun Əlibəyli kəndlərində və Gədəbəy rayonu ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrdən atəşkəs pozulub. Ağdam rayonunun işğal altında olan Tağıbəyli, Yusif-

canlı, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrdən də ordu muzun mövqələrini atəşkəs pozub.

abunəçilərinin diqqətinə

04.12.2019-cu il tarixdə dərc edilmiş elan mətni aşağıdakı kimi nəzərə alınmalıdır:

09 yanvar 2020-ci il tarixdən etibarən korporativ abunəçilər istisna olmaqla, bütün fakturalı və fakturasız (SimSim) xətt nömrələrinin abunəçiləri üçün "50 MB" günlük internet paketinə yeni qoşulmalar dayandırılacaq. Qeyd olunan tarixə kimi bu paketə qoşulan nömrələr isə müvafiq abunəlik ləğv olunana qədər internet paketindən ümumi əsaslarla istifadəyə davam edə biləcəklər.

Qeyd: Abunəçilər göstərilən dəyişikliklər, Mobil İnternet Paketlərinin sifəri, başqası ilə əvəz etmə və imtina qaydası barədə, o cümlədən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim edilən xidmətlər, tariflər və keçirilən kampaniyalar barədə ətraflı məlumatları rəsmi internet sahifəmizdən (www.azercell.com), həmçinin Müştəri Xidmətlərinə (MX ofisləri, həftənin 7 günü 24 saat ərzində fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi) müraciət etməklə əldə etmək imkanına malikdirlər.

Beynəlxalq aləm

ABŞ Nümayəndələr Palatası uyğurları dəstəklədi

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatası praktiki olaraq yekdilliklə Çin Xalq Respublikasının Sintzyan-Uyğur Muxtar Rayonunda uyğurların hüquqlarının müdafiəsi haqqında qanun layihəsini dəstəkləmişdir. Sənədin ləhinə 407 konqresmen, əleyhinə bir nəfər səs vermişdir. Bu barədə "Assosiyated Press" agentliyi xəbər verir.

Sənəd əsasən müsəlmanların yaşadığı Sintzyan-Uyğur Muxtar Rayonunda insan hüquqlarının pozan çinli memurlara qarşı sanksiyaların tətbiq olunmasını nəzərdə tutur.

İndi qanun layihəsinə Senat baxmalıdır. Sənəd parlamentin yuxarı palatasında qəbul olunacağı təqdirdə Prezident Donald Trump tərəfindən imzalanıb qanun statusu qazanacaq.

Bir müddət əvvəl qəbul olunmuş və qüvvəyə minmiş "Honq Konqda insan hüquqlarının və demokratiyanın müdafiəsi haqqında" qanun kimi bu qanun layihəsi də Çinlə ABŞ arasında münasibətləri gərginləşdirə və ikitərəfli ticarət danışıqlarının gedişinə təsir edə bilər.

Çin Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Xua Cunyin bildirmişdir ki, qanun layihəsi bilərəkdən Çinin antiterror səylərinə qarşıdır. Vaşinqtonun terrorizmlə mübarizə məsələlərində ikili standartlarını və riyakarlığını açıq şəkildə nümayiş etdirir. Çin rəsmisi qanun layihəsinin qəbulunu ölkənin daxili siyasətinə müdaxilə kimi qiymətləndirmişdir.

NATO ölkələrinin müdafiə xərcləri gələn il 130 milyard dollar artacaq

NATO ölkələrinin ümumi müdafiə xərcləri 2016-cı ilə müqayisədə 2020-ci ildə 130 milyard dollar, 2024-cü ildə isə 400 milyard dollar artacaq. Bu barədə Şimali Atlantika Alyansının baş katibi Yens Stoltenberq məlumat vermişdir.

"Müdafiə xərcləri indiyədək bu qədər artırılmamışdır. Bu, NATO-nu daha da gücləndirir" deyə baş katib vurğulamışdır.

NATO-nun yaydığı statistik məlumatlara görə, hazırda Alyansın üzvü olan 29 ölkədən 9-u öz xərclərini ÜDM-in 2 faizi səviyyəsindən yuxarı qaldırmışdır.

2014-cü ilin sentyabrında NATO-nun Uelsdə keçirilmiş sammitinin qərarına görə, on il ərzində, yeni 2024-cü ildə NATO-nun bütün dövlətləri 2 faizlik göstəriciyə nail olmalıdır.

Filippində "Kammuri" qurbanlarının sayı 17-yə çatdı

Filippində "Kammuri" firtinasının törətdiyi qarışıqlar və daşqınlar nəticəsində ölənlərin sayı 17 nəfərə çatmışdır. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Məlumatla görə, dünən fırtına ölkənin paytaxtı Manilanın cənubunda güclənmişdir. Nəticədə bir çox evlər dağılmışdır.

Fırtına Bikol və Luson adalarında kənd təsərrüfatına azı 15.7 milyon dollarlıq ziyan vurmuşdur.

"Kammuri" bu il ölkəni vurmuş sayca 20-ci fırtınadır.

Qogenin rəsm əsəri 9,5 milyon avroya satıldı

Parisdə "Artcurial" firtinasının törətdiyi qarışıqlar və daşqınlar nəticəsində ölənlərin sayı 17 nəfərə çatmışdır. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Əsərin satışqabağı qiyməti 5-7 milyon avro idi. Hərrac evindən verilən məlumata görə, şəhli beynəlxalq kolleksiyaçı əldə etmişdir. Əsər Fransada qalacaq.

Qogen "Qalın ağac"ı 1897-ci ildə Taitidə çəkmişdir.

Türkiyədən Suriyaya 370 min qaçqın qayıdıb

Suriyanın Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin dəstəyi ilə terrorçulardan təmizlənməmiş rayonlarına 369680 qaçqın qayıtmışdır. Bu barədə Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi İsmayıl Çataklı məlumat vermişdir.

Çataklı həmçinin bildirmişdir ki, keçən ayın 11-dən bəri Türkiyədən əcnəbi mənsəli 59 terrorçu deportasiya edilmişdir.

Ötən ay Türkiyənin kənd rayonlarında 8409, şəhərlərdə 1480 antiterror əməliyyatı keçirilmişdir. Ölkənin şərqində və cənub-şərqində keçirilmiş "Kıran" əməliyyatı zamanı 124 terrorçu zərərsizləşdirilmiş, PKK-nın 16 əlaltısı saxlanmış, ekstremistlərin gizləndiyi 281 sığınacaq dağıdılmışdır.

Ölkə ərazisində hava yağıntılı olacaq, bəzi bölgələrdə yollar buz bağlayacaq

Ölkə ərazisində dekabrın 5-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın buludlu olacağı, aralıq yağış yağacağı, gündüz tədricən kəsiləcəyi gözlənilir. Gücütü şimal-qərb küləyi əsəcək, günün ikinci yarısında mülayimləşəcək. Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 3-5°, gündüz 6-9° isti, Bakıda gecə 3-5°, gündüz 7-9° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 769 millimetr civə sütunundan 775 millimetr civə sütununa yüksələcək, nisbi rütubət 70-80 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında aralıq yağış, dağlıq və dağətəyi rayonlarda qar yağacağı, bəzi yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq, aralıq güclənən qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-4°, gündüz 5-9° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 0-3° isti olacağı ehtimal edilib.

Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, dekabrın 5-də Abşeron yarımadasında şimal-qərb küləyinin güclənməsi fonunda temperaturun aşağı enəcəyi və rütubətli hava şəraiti gözlənilir ki, bu da əksər meteohəssas insanlarda narahatlıq hissi yarada bilər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının bəzi yerlərində havanın yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, dağlıq ərazilərdə 7-9° şaxta, gündüz 3-8° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Daşkəsən, Gədəbəy rayonlarında havanın aralıq yağıntılı olacağı, qar yağacağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5° şaxta, gündüz 0-3° isti olacağı bildirilir. Gecə saatlarında yolların buz bağlama ehtimalı var.

Gəncə şəhərində, Qazax, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Axsam tədricən kəsiləcək. Şəhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 1° şaxtadan 4°-dək isti, gündüz 5-9° isti olacağı ehtimal edilib.

Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyax

zən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında havanın aralıq yağıntılı olacağı, qar yağacağı, bəzi yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 0-5° şaxta, gündüz 2-6° isti, dağlarda gecə 5-10°, gündüz 0-3° şaxta olacaq. Gecə saatlarında yolların buz bağlama ehtimalı var.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir və Şirvan şəhərində, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında aralıq yağış yağacağı, bəzi yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Axsam yağıntı tədricən kəsiləcək. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-4°, gündüz 5-9° isti olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında aralıq yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı, bəzi yerlərdə intensiv olacağı ehtimal edilib. Dağlarda duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-5°, gündüz 6-9° isti, dağlarda gecə 0-3° şaxta, gündüz 2-5° isti olacağı ehtimalı var.

B İ L D İ R İ Ş

Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün mənzillərin satın alınması üzrə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə "SARAY-H" MTK, "ŞA İnşaatçı" MTK, "Bakı Mexanikləşdirmə-1" ASC, fiziki şəxs - Natiq Allahverdi oğlu Əliyev və fiziki şəxs - Asif Akif oğlu Əsədzadə arasında müvafiq satınalma müqavilələri bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin mətbəə mallarının satın alınması məqsədilə 16 oktyabr 2019-cu il tarixdə elan etdiyi açıq tenderdə Tender komissiyasının qərarına əsasən "Kəmə-Qaya" MMC tenderin qalibi elan edilmiş və qalib müəssisə ilə müvafiq müqavilə bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Dövlət Radiotezliklər İdarəsinin "Sərgi avadanlıq və qurğuların dizayn, montaj və demontaj işləri"nin satın alınması məqsədilə keçirdiyi açıq tenderdə Tender komissiyasının 15 noyabr 2019-cu il tarixli yekun protokoluna əsasən "Elcom" MMC qalib elan olunmuşdur.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Azərpoçt" MMC tərəfindən 02 dekabr 2019-cu il tarixdə keçirilmiş "10 sayılı poçt şöbəsinin əsaslı təmiri, mebel və reklam avadanlıqları ilə təchizi işlərinin satın alınması", "96 sayılı poçt şöbəsinin əsaslı təmiri, mebel və reklam avadanlıqları ilə təchizi işlərinin satın alınması" və "154 sayılı poçt şöbəsinin əsaslı təmiri, mebel və reklam avadanlıqları ilə təchizi işlərinin satın alınması" üzrə hər bir LOT üzrə açıq tenderdə tender təklifləri təqdim etmiş iddiaçıların sayı 3 (üç)-dən az olduğundan tender baş tutmamış hesab olunmuş və davamından imtina edilmişdir.

Tender komissiyası

Ermənistanı yeni etiraz dalğaları bürüyür

N.Paşinyan iqtidarının atdığı addımlar işğalçı ölkədə ciddi narazılıqla qarşılanır

Sosial və siyasi ədalətsizliyin getdikcə geniş vüsət aldığı Ermənistanda gərginlik artır. Buna əsas səbəb isə Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gəlməsindən sonra sosial-iqtisadi vəziyyətin düzəlməsi əvəzinə daha da ağırlaşmasıdır. Ermənilər birmənalı şəkildə bəyan edirlər ki, baş nazir Nikol Paşinyan hakimiyyətdə olduğu müddətdə vəziyyət düzəlməyəcək. Getdikcə daha gərgin xarakter almağa başlayan ictimai-siyasi vəziyyət bu ölkədə həm də xaoslu bir durum formalaşdırmağa başlayır. Çünki hakimiyyətə qarşı artan etiraz dalğaları fonunda aksiyalar səngimir.

Aksiyaların hədəfi müxtəlifdir. Bəziləri əvvəlki kütləvi etirazlar zamanı irəli sürdükleri tələb və problemləri yenidən baş nazirin yadına salırlar. Bu günlərdə Yerevanda avtomobil idəxçiləri Ermənistan Dövlət Gəlirlər Komitəsinin binası qarşısında da etiraz aksiyası keçirilib.

Etirazçılar Gümrükdəki yeni avtomobil gömrüyünün işindən narazıdır. Onlar Yerevandakı Xorensi küçəsini bağlayıblar. Qeyd edək ki, cari ilin sentyabrında avtomobil idəxçilərinə hökumət binasının qarşısında etiraz aksiyası keçirilmişdir.

Son günlərdə isə erməni əhalisinin narazı kütləsinə Yerevanda təhsil alan tələbələr və müəllimlər də qoşulub. Yerevan Dövlət Universitetinin tələbələrini noyabrın əvvəllərindən etiraz əlaməti olaraq dərslərə gəlməyənlər. Onların narazılığı isə "Ali təhsil və elm haqqında" yeni qanun layihəsindədir. Ötən ayın ortalarında universitetin müəllimləri də aksiyacılarla qoşularaq birgünlük tətill elan ediblər. Onların narazılığı yeni qanun layihəsində ali məktəblərin qeyri-humanitar fakültələrində erməni dili, ədəbiyyatı və tarixini öyrənməyin vacib olmaması barədə müddəanın nəzərdə tutulmasıdır.

Ötən ayın əvvəllərindən etibarən davam edən etirazlar, nəhayət, nəticə verib. Ölkənin Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi xüsusi bəyanatla çıxış edərək bildirdi ki, hətta qanunun qəbul edilməsindən sonra belə istənilən universitetin elmi surası bütün fakültələrdə bu fənlərin məcburi qaydada tədris edilib-edilməməsi ilə bağlı müstəqil qərar qəbul edə bilər. Amma bu da vəziyyətin sabitləşməsinə kömək etməyib. Aksiyalar hələ də davam edir.

Yerevan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin müəllimləri aksiyacıları müdafiə etmələrinin səbəbini belə izah ediblər ki, məqsəd qanun layihəsində "erməni dili" və "erməni tarixi" fənlərinin tədrisinin məcburi olması barədə məddənin saxlanmasıdır.

Yeri gəlmişkən xatırladaq ki, "Aravot" qəzetinin sosial şəbəkədəki kanalı hazırladığı reportajda məhz Paşinyan rejimi şəraitində Ermənistanda yoxsulluq və korupsiyanın sürətlə inkişaf etdiyini bildirib. Aparılmış araşdırma nəticəsində Ermənistanda gənclərin üçdə ikisinin ölkəni tərk etmək haqqında düşündüyü, həmçinin onların ölkədə mövcud olan siyasi, sosial və iqtisadi vəziyyətdən məyus olmaları bildirilir. Rəsmi məlumatlara görə ölkə əhalisinin 30 faizinin yoxsul yaşadığı göstərilmişdir. Real vəziyyətin daha da acınacaqlı olduğu ehtimal edilir.

"Lragir" qəzeti isə yazır ki, ölkədə hakimiyyət özbaşınalığı və perspektiv olmaması səbəbindən gənclərin qrupları halında əsasən Rusiya istiqamətində miqrasiya etmələri və Sovet İttifaqının süqutundan sonra Ermənistanın 16-30 yaş arasında ki vətəndaşlarının bir milyondan çoxunun öz gələcəyini itirdiyi qeyd olunur: "Ermənistan hökuməti əhalinin, xüsusilə gənclərin ölkəni birdəfəlik

tərk edərək digər ölkələrə üz tutmasının daha heç bir narahatlıq keçirmir, əksinə, miqrasiya edən gənclərlə narazı elektoratın və gələcək potensial inqilabçı-gənclərin sayının azalmasına və bu yolla hakimiyyətdə qalmağa davam etməyə ümid edir".

Yeri gəlmişkən, bu günlərdə Rusiyanın Xalq Təsərrüfatı və Dövlət İdarəçilik Akademiyası "Rusiyadakı iqtisadi vəziyyətin monitorinqi" ilə bağlı hesabat yayıb. Hesabatda daha çox Qazaxıstan, Ukrayna, Tacikistan və Ermənistan vətəndaşlarının Rusiyaya iş axtarmaq adı ilə gəldiyi bildirilir. Son zamanlar Belarus və Moldovadan gələn miqrantların sayında azalma olsa da, Ermənistandan gələn miqrantların sayında, əksinə, çoxalma müşahidə edilmişdir. Rusiya rəsmi idarəsinin bildirdiyinə görə, əgər 2018-ci ildə Ermənistandan Rusiyaya birdəfəlik yaşamaq üçün 4,9 min nəfər gəlmişdysə, 2019-cu ilin yanvar-aprel aylarında bu göstərici 12,8 min nəfəri ötür.

Göründüyü kimi, bütün sahələrdə yaranan narazılıqla bağlı genişlənən aksiyalar Ermənistanda vəziyyəti daha da ağırlaşdırır. Nikol Paşinyan hökumətinin heç iki illə bitməmiş aksiyaların keçirilməsi müəyyən qüvvələrin, xüsusən də revanşistlərin marağını təmin etməsinə cəhd kimi də qiymətləndirilib. Başqa sözlə, həmin qüvvələrin maraqları təmin olunmayacağı halda Ermənistanda perspektivdə qarşdurma yaranmasına zəmin hazırlanır. Əslində, bu qarışdırma artıq başladığından Ermənistanı daha çətin günlər gözləyir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrı Xidməti tərəfindən 07 oktyabr 2006-cı il tarixdə Mustafa Hüseyn oğlu Əhmədov adına verilmiş Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Şeyx Səmil küçəsi 15, mənzil 7 ünvanına dair MH № 0039538 seriyalı (reyestr nömrəsi 004011000795-05101-093001), qeydiyyat nömrəsi 110648960) Çıxarış itdiyi üçün itibarsız sayılır.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam xidməti

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Bəxtiyar Sadiqov, Bəxtiyar Əliyev, Elman Məmmədov və İmamverdi İsmayilov Vüqar Rəhimzadəyə əzizi

İSMAYIL KİŞİNİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektiv nazirliyin Ümumi şöbəsinin müdiri müavini Arif Əliyevə həyat yoldaşı

TƏRANƏ KƏLƏNDƏYEVANIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin kollektiv Mürsəl Vəliyevə qardaşı

CƏFƏR VƏLİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

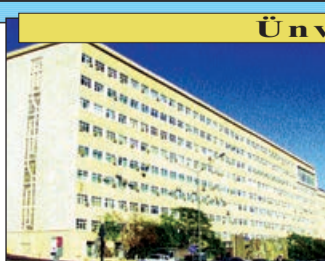
Mətbuat Şurasının İdarə Heyəti Vüqar Rəhimzadəyə əzizi

İSMAYIL KİŞİNİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Müsil katib - 539-43-23,
Müsil katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələndirilmiş "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sütyonlanlarla barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8906
Sifariş 4053
Qiyməti 40 qəpik